

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Opowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 272

Poznań, środa dnia 17 czerwca 1931

Rok XXVI

Umorzenie śledztwa przeciw Aleksandrowi Dębskiemu Ci, którzy mają sądzić b. więźniów brzeskich

Sprawa jednego z b. więźniów brzeskich, b. posła Stronnictwa Narodowego Aleksandra Dębskiego umorzona! — Skład domniemany kompletu sądczego?

Dzisiejsze depeche z Warszawy przyniosły wiadomość, że śledztwo przeciw b. posłowi z Klubu Narodowego i b. wojewodzie wołyńskiemu, Aleksandrowi Dębskiemu, zostało umorzona.

Aleksandra Dębskiego narówni z innymi posłami aresztowano w pierwszych dniach września 1930 r. wśród dramatycznych wręcz okoliczności, przewieziono do twierdzy w Brześciu i tam poddano „reżimowi“, który pozostawi w historii naszej na zawsze ślad ponury, jako objaw czegoś, co było sprzeczne z całą naszą tradycją i kulturą.

Za co był więziony w specjalny sposób Dębski? W akcie oskarżenia, jaki mu wręczono w Brześciu, podano, że za udział w zjeździe „centrolewu“ w Krakowie. Tymczasem Dębski nie tylko, że nie był na zjeździe w Krakowie, ale należał w naszym obozie do ludzi, którzy najsilniej występowali przeciw łączeniu naszej działalności politycznej z działalnością „centrolewu“. Śledztwo istotnie nie mogło tu wykryć żadnych poszlak. Ale co powiedzieć w takim razie o nakazie aresztowania Dębskiego? Na czym ono było oparte? Co powiedzieć o pierwotnym akcie oskarżenia? Co powiedzieć o uniemożliwieniu obrony niewinnie uwięzionego człowieka adwokatom, których wszystkie wnioski obronne były przecież odrzucane?

Znany oszozerca Moraczewski próbował w okresie, gdy Dębski był odcięty, od świata, insynuować, że b. wojewoda wołyński — którego wielką zasługą wobec państwa pozostanie stłumienie na wschodzie w r. 1924 band dywersantów, pragnących oderwać Kresy od Polski — pozostawił jakieś nieporządki rachunkowe w urzędzie, jaki zajmował. Podłość tej insynuacji była tak wielka, że nawet obecne „sanacyjne“ władze administracyjne zaprzeczyły jej. A więc i z tej strony nie można było nieskazitelnemu charakterowi Dębskiego postawić żadnego zarzutu.

Pewien, nieskonkretyzowany zarzut znalazł się w przemówieniu b. prezesa Rady Ministrów, płk. Sławka, który, odpowiadając w Sejmie na interpelację w sprawie Brześcia, dał do zrozumienia, że Dębski był więziony dlatego, bo Obóz Wielkiej Polski przygotowywał zamach. Okazuje się obecnie, że i ten zarzut nie opierał się na żadnych podstawach. Łączenie w prasie „sanacyjnej“ aresztowania Dębskiego ze zjazdem Młodych O. W. P. w Gdyni w dniu 3 maja 1930 r., gdzie Dębski wygłosił przemówienie, również nie miało — jak widać — żadnego uzasadnienia. Zjazd ten był pomyślany przede wszystkim jako manifestacja w obronie Pomorza i ziem zachodnich przed zakusami niemieckimi, jako symbol przywiązania młodego pokolenia polskiego do morza polskiego. Dalszy rozwój wypadków w Niemczech: mowy Treviranusa, wzrost niebywały szowinizmu, całkowicie uzasadnił motywy zjazdu w Gdyni, jak wogóle rozwój ta-

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.). — Śledztwo w sprawie brzeskiej zostało — jak już donosiliśmy — zamknięte dnia 16 b. m.; akta skierowano do prokuratora. Akta liczą ogółem 18 tomów i 8000 stron ścisłego pisma.

Według obowiązującej procedury prokurator ma sporządzić akt oskarżenia w ciągu 14 dni. Sprawa nazywa się urzędowo „sprawą Norberta Barlickiego i innych z artykułu 100 część trzecia i 101 K. K.“. Proces brzeski ma objąć tylko posłów z P. P. S. i Stronnictwa Ludowego.

Sprawa Aleksandra Dębskiego, b. posła Stronnictwa Narodowego została umorzona.

Sprawa przeciwko Wojciechowi Korfantemu została zawieszona na skutek interwencji sejmiku śląskiego.

Sprawa Karola Popiela ma być wydzielona w osobną sprawę.

Dzisiejszy „Robotnik“ podaje informacje ze sfer sądowych o składzie trybunału, który będzie sądził w sprawie brzeskiej. Według tych informacji przewodniczącym trybunału ma być sędzia Neumann, który przewodniczył w rozprawie o „zamacie bombowej“ na Piłsudskiego, a następnie został delegowany do pełnienia funkcji pisarza hipotecznego w Łucku na Wołyniu (jest to jedna z najbardziej intratnych stanowisk w Polsce). W skład trybunału sądczego mają wejść dalek sędziowie, którzy zasiadali w trybunale, sądczym dr. Budzyńską - Tylicką, oraz sędzia Wyczański, znany w opinii publicznej jako przewodniczący w procesie Józefa Wójcika. (w)

„Gorąca“ noc w łódzkiej radzie miejskiej

Sprawa nadużyć na wokandy

Łódź, 17. 6. (Tel. wł.). Posiedzenie rady miejskiej, na którym rozpatrywano zarzuty o nadużyciach, wysunięte przeciwko ławnikom grupy niemieckich socjalistów oraz grupy P. P. S., trwało przez całą noc aż do godz. 4 rano. Dyskusji nie ukończono i będzie

ona prowadzona dalej na posiedzeniu w czwartek.

Prezydent miasta Łodzi Ziemięcki oraz wiceprezydent Wielński, którzy są poważnie chorzy, byli obecni przez cały czas na posiedzeniu, lecz kilka razy trzeba było ich wyprowadzić na korytarz i cucić z omdlenia.

Morderca był wykonawcą wyroku Ukraińskiej Organizacji Wojskowej

Iwan Myczuk, zabójca seminarzysty Bereźnickiego, działacz z polecenia tajnej U. O. W.

Lwów, 17. 6. (Tel. wł.). Śledztwo w sprawie zamordowania seminarzysty ukraińskiego Bereźnickiego wykryło, iż zabójcą nazywa się Iwan Myczuk. Jest to brat Romana Myczuka, który w marcu 1929 roku dokonał razem z innymi głośnym napadu na listonosza pieniężnego we Lwowie. Wówczas jeden z uczestników napadu został w pościgu zabity, druga uczestniczka, studentka ukraińska uciekła, a Roman Myczuk stanął przed sądem i został skazany na 7 lat ciężkiego więzienia.

Iwan Myczuk zeznał, że przed 2 tygodniami zdał maturę w ukraińskim gimnazjum we Lwowie, poczem wyjechał na prowincję i mieszkał w miejscowości Synowodko Wyżne koło Stryja, gdzie należał do tajnej Ukraińskiej

Organizacji Wojskowej. Przez tę organizację został wybrany do wykonania wyroku na Bereźnickim. Dostał on od komendanta organizacji wojskowej rewolwer z nabojami i wyjechał do Lwowa. Noc przed zamachem spędził w ogrodzie przed województwem, a następnie udał się rano przed dom, gdzie mieszkał Bereźnicki. Oczekiwał na jego wyjście i sprawdziwszy jego wygląd z fotografii, jaką posiadał, zastrzelił go.

Myczuk nie podaje żadnych szczegółów o oddziale U. O. W., do którego należał. Co zaś do Bereźnickiego, to utrzymuje, że ten wyjeżdżał często do Warszawy w sprawach ukraińskich i działał w tajnej U. O. W.

Prezydent senatu gdańskiego na uroczystościach krzyżackich

Gdańsk, 17. 6. (Tel. wł.). W uroczystym obchodzie 700-lecia istnienia niemieckiego wschodu w Malborku brał m. in. udział prezydent senatu gdańskiego dr. Ziehm, witając prezydenta Hindenburga jako obywatela honorowego m. Gdańska i zapewnia-

jąc go o stałym oddaniu obywateli gdańskich. W odpowiedzi na to prezydent Hindenburg podkreślił, jak donoszą „Danz. N. Nachr.“, w zyczliwych słowach stałą łączność Niemiec z Gdańskiem.

kiej organizacji, jaką jest Obóz Wielkiej Polski. A potem: aby urządzić zamach stanu w Polsce nikt nie będzie jeździł do... Gdyni.

Dębski nie należy do ludzi, którym z racji umorzenia jego „sprawy“, należy posyłać gratulacje. Na przejścia swoje patrzył i patrzy po męsku. Umiał się

z nich otrząsnąć, umiał z właściwą sobie energią zwalczyć nawet ślady osłabienia fizycznego, z jakim wyszedł z rąk sztabu płk. Kostka - Biernackiego. Należy on do obozu, który głosi hasło ofiary i poświęcenia... Możemy tylko oświadczyć, że obóz narodowy nie zapomni o jego bytności w Brześciu.

Sprawa jego ma jednak charakter szerszy, bo ogólny i publiczny. Istotną jej wyrazić można w pytaniu: Czy wolno w Polsce bez gruntownie uzasadnionych podstaw aresztować człowieka, więzić go przez szereg miesięcy w warunkach wręcz nienormalnych, uniemożliwić mu wszelkie środki obrony, odciąć go od rodziny, a w końcu wypuścić, by po szeregu miesięcy oświadczyć, że sprawa jego jest umorzona? Kto da gwarancję, że to, co spotkało Dębskiego, nie spotka pierwszego z brzegu obywatela Rzeczypospolitej?

Rakiety

Od pewnego czasu jesteśmy świadkami nieustannych doświadczeń z maszynami, mającymi przebywać wielkie przestrzenie zapomocą popędu rakietowego. Pionierem tej idei jest Niemiec Opel, który dokonał pierwszych praktycznych doświadczeń. Myśl lotów rakietowych całej masie wynalazców nie daje spokoju.

Obecnie mamy do zanotowania również cały szereg wysiłków z tej dziedziny, uwieńczonych lepszym lub gorszym rezultatem.

W Sondrio (Włochy) dr. Lyon, amerykański, udoskonalił mechanizm rakietowy tak dalece, że otrzymuje automatycznie w regularnych odstępach dziesięć eksplozji na minutę. W 1929 roku model jego rakiet osiągnął 10000 metrów wysokości; rok 1930 był dla wynalazcy niepomysłny. W bieżącym roku znowu pragnie dr. Lyon wypróbować swój wynalazek udoskonalony, przyczem jest przeświadczony, że osiągnie fantastyczną wysokość 100 kilometrów! Jego pocisk rakietowy ma służyć do pomiarów meteorologicznych w wyższych regionach. Przy opadaniu rakiety ma być zastosowany spadochron, celem uniknięcia gwałtownego zderzenia z ziemią.

Również niemiecki inżynier Winkler z towarzystwa Junkersa czynił niedawno próby na polu ćwiczeń w Dessau z rakieta, napełnioną gazem płynnym. Dzięki odpowiedniemu mechanizmowi płynny tlen służy jako siła popędu. Przy próbach osiągnięto wysokość 600 metrów. Ambicje inż. Winklera idą w kierunku zbudowania rakiety do pomiarów w stratosferze na wysokości 30 kilometrów, oraz do przesyłania poczty w ściśle określonym kierunku. Należałoby dodać, że w razie udoskonalenia tych przyrządów do tego stopnia, iż mogłyby osiągnąć przy wielkich wysokościach odpowiednie cele, przyrządy te mogą się stać jednym z najgroźniejszych sposobów walki w wojnie przyszłości. Na głębokich tyłach kraju rakiety - bomby będą mogły wówczas „ładować“, siad groźę i zniszczenie. Rakiety takie bowiem będzie można również dobrze ładować środkami kruszącymi jak trucizny i bakterje.

Na problem „rakietowy“, dziś tak bardzo modny w świecie, powinniśmy zwracać uwagę również i nasi technicy specjalni. Rzecz jasna, że próby i prace doświadczalne wymagają wielkich kosztów, ale na to nie powinno się dziwić groźna rozważnie i myślące o obronie powietrznej społeczeństwo.

Każda niespodzianka w razie wojny może zdecydować o takim lub innym jej wyniku, a my Polacy, choć najbardziej pokojowo z narodów świata jesteśmy nastrojeni, musimy mieć oczy na wszystko otwarte, tembardziej mając tak „miłych“ sąsiadów. Problem „niewinnych“ rakiet dziwnie gorąco jest traktowany przez Niemcy. Zabezpieczyć przed nim może nas tylko przed niemi dobrze zorganizowana obrona przeciwlotnicza. A ka-

Następstwa zjazdu w Chequers a Włochy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Rzym, 16 czerwca.

Zjazd w Chequers określono jako ostateczne pojednanie między Anglią a Niemcami od czasów wojny. W istocie był to przedewszystkiem manewr niemiecki celem okrazenia i odosobnienia Francji, pierwotnie (przed sparaliżowaniem „Anschlusu“) pojęty obszerniej, potem ograniczony do rewizji planu Younga, ale niemniej w skutkach swych niebezpieczny i zmierzający do osłabienia politycznego i finansowego Francji. W Rzymie, jak Wam już doniosłem, zrazu nie zdawano się przywiązywać większego znaczenia do spotkania polityków niemieckich z angielskimi, wychodząc z założenia, że „Anschluss“ jest na razie zażegnany (zresztą nie dopuści się do niego), a sprawa odszkodowań zależy od wszystkich b. sprzymierzonych i od Ameryki, a także dlatego, że punkt widzenia włoski w sprawie odszkodowań podobnie jak w kwestji uzbrojenia, bliższy jest angielskiemu niż francuskiemu, więc cokolwiekby zaszło w Chequers, nie zaskoczyło do programu polityki włoskiej.

Dlatego prasa włoska aprobuje zjazd angielsko - niemiecki i widzi w nim, o ile chodzi o odszkodowania, potwierdzenie tezy włoskiej, którą Grandi rozwinął ostatnio w Genewie, a która bierze swój początek w formule Mussoliniego, ogłoszonej jeszcze w r. 1922 o ścisłej łączności odszkodowań niemieckich ze sprawą długów wojennych b. sprzymierzonych wobec Ameryki.

Niemcy po ewakuacji prowincji nadreńskiej, ze zbytnią pewnością siebie zaczynają już lekceważyć Quai d'Orsay i są zdania, iż punkt ciężkości ich polityki rewizyjnej leży w Londynie i Waszyngtonie. Zdaje się rzecz wreszcie niezrozumiałą, jak bezceremonialnie obchodzą się oni z Briandem. Co zaś do Włoch, to Niemcy liczą na to, że pójdą one w ogonie Anglii i Ameryki i traktują je już jako swego sekundanta, przydatnego do tem ściślejszego izolowania Francji na przyszłej konferencji rozbrojeniowej. Dyplomacja niemiecka może się jeszcze gruntownie przerachować w swych obliczeniach, jak to już nieraz bywało, bo, pomijając, że polityka włoska jest świadoma siebie i zbyt autonomiczna, ostatnie słowo w sprawie porozumienia flotowego francusko-włoskiego nie zostało jeszcze powiedziane i właśnie w tych dniach konferował

w tej sprawie ambasador francuski w Rzymie Beaumarchais z Briandem.

W sprawie odszkodowań położenie dawnych sprzymierzonych nie jest równe. Anglia, Francja i Italia zależą od Ameryki, ale ponadto Francja i Italia są dłużniczkami Anglii. Italia skłonna jest już oddawna do ustępstw na polu odszkodowań i gotowa jest zaraz do wyrzeczenia się niewielkiej nadwyżki, jaka jej przypada z odszkodowań niemieckich po spłaceniu rat długu wojennego w Ameryce i w Anglii. Oczywiście Włosi są zdania, że to samo powinna uczynić Francja, ale nie chcą pamiętać o tem, że Francja, zrzekłszy się tej nadwyżki, musiałaby wziąć na siebie wszystkie ciężary, związane z odbudową departamentów północnych, zniszczonych przez Niemców!

We Włoszech, podobnie jak w Anglii i w Ameryce patrzy się przez palce na szalone wydatki niemieckie na uzbrojenia morskie i lądowe, a natomiast główną przyczyną deficytu i kryzysu ekonomicznego - finansowego Niemiec upatruje się tylko w odszkodowaniach, ciężających na Niemcach.

Uwaga kół politycznych włoskich skierowana jest w tej chwili na przyjazd Stimsona i Mellona do Europy i wogóle na informacje, pochodzące z Ameryki, dotyczące możliwości rewizji poglądów tamtejszych sfer politycznych na problem długów.

W tym duchu brzmią, jak wiecie z telegramów, doniesienia korespondentów pism europejskich z Nowego Jorku, między in. także „Corriere della Sera“. Ten ostatni korespondent sygnalizował onegdaj, jeden z pierwszych, że pewne sfery polityczne amerykańskie z prezydentem Hooverem na czele zamierzają uczynić ze sprawy długów i rozbrojenia iunctim, jednym słowem użyć długów, jako nacisku w sprawie rozbrojenia. Misja Stimsona i Mellona miała polegać właśnie na wynalezieniu w rozmowach z politykami europejskimi odpowiedniej formuły. Nie jest jednakże dostatecznie jasnym, jaka jest w tym względzie myśl pomienionych kół amerykańskich, bo wiadomo, że będą one zmuszone pozyskać dla tych projektów jeszcze tamtejszą opinię, która rozumuje bardzo powoli. Wiadomości te spotkały się w Paryżu z wielkimi zastrzeżeniami — natomiast prasa włoska aprobuje je i pochwała. S. M.

Obniżenie budżetu 1931-32

Minister skarbu p. Jan Piłsudski ogłosił dnia 16-go czerwca r. b. w piśmiech obozu rządowego oświadczenia o budżecie na rok bieżący 1931-32, w których powiedział:

„Podzielać całkowicie zdanie mego poprzednika, że jeśli wydatki całoroczne zredukujemy poniżej 2,5 miljarda, wówczas deficyt zagraża nam nie może. W tej chwili stwierdzić mogę, że jest to wykonalna. Na ostatniej Radzie Ministrów zapadła uchwała znizienia wydatków na rok bieżący do wysokości 2.450 milionów złotych“.

Wobec tego, że uchwalony przez większość B. B. w Sejmie i w Senacie budżet przewiduje 2 miljardy 850 milionów wydatków, uchwała Rady Ministrów oznacza obcięcie wydatków o 400 milionów.

W ten sposób raz jeszcze urzędownie stwierdzono, że stanowisko Klubu Narodowego, który stale i stanowczo oświadczał, że budżet, zbliżony do 3 miliardów jest za wysoki, było słuszne, a stanowisko rządu i B. B., upierających się w uchwaleniu budżetu wysokiego, było niesłuszne.

Kolejną sprawdzają się wszystkie w tym względzie dokładne przewidywania i obliczenia Klubu Narodowego, nawołującego od kilku lat do znizienia budżetu. Ostrzegali Klub Narodowy przed nadmierną wysokością poprzedniego budżetu 1930-31, już w czasie uchwalenia preliminarza rządowego w końcu r. 1929 i w początku 1930, a po uchwaleniu 3-miljardowego budżetu stwierdzali, że okaże się on niewykonalny i że zbraknie około 200 milionów, co się sprawdziło dokładnie, bo w dochodach przewidywanych zabrakło 290 milionów, wydatki musiały być zmniejszone o 194 miliony, oraz powstał niedobór. Podobnie w czasie uchwalania obecnego budżetu, w końcu r. 1930 i w początku r. 1931, stale ostrzegali Klub Narodowy, że budżet wedle przedłożenia rządowego, a nowu bliski 3 miliardów, bo wynoszą-

cy około 2 miljardy 886 milionów (w ostatecznej uchwale około 2 miljardy 850 milionów), nie będzie mógł być wykonany, a braki będą wynosiły już nie 200 milionów, ale znacznie więcej, co obecnie się sprawdza całkowicie.

Trzeba tu zestawić oświadczenia p. ministra skarbu Jana Piłsudskiego z 16-go czerwca 1931 z oświadczeniami p. prezesa Rady Ministrów Józefa Piłsudskiego z 18-go października 1930 r., w jednym ze słynnych wywiadów o budżecie w okresie wyborczym:

„Ja, pomimo względnie ciężkiego stanu, chciałbym iść z budżetem o zmniejszonej globalnej sumie w porównaniu z tegorocznym, natomiast mój doradca finansowy, minister skarbu, nalega uporczywie, ażeby zgodził się na obniżenie budżetu... Uprzedziłem też panów ministrów, że naturalnie przy ostatecznej rozmowie odbędą się targi z p. Matuszewskim, że ja będę szedł in plus, a on in minus... Tak, że teraz w głowie mi ciągle tańczą cyfry przypuszczalnej cyfry globalnej...“

Oświadczenia te stwierdzają, że to właśnie ówczesny prezes rady ministrów p. Józef Piłsudski upierał się, by budżet pozostał w wysokości bliskiej 3 miliardów, a obecnie okazuje się, że to było zupełnie nieuzasadnione i trzeba obcinać uchwalony już budżet o 400 milionów.

Jest to tembardziej godne uwagi, że w wywiadzie z 28-go września 1930 r. p. prezes rady ministrów Józef Piłsudski powiedział:

„Rząd musi przewidzieć dochody państwowe na rok następny, ażeby, dopasowując się do nich, ułożyć wydatki... Budżetować trzeba, zaczynając od dochodów... System śmieszny sam w sobie przeczy właśnie głównej zasadzie, że budżet musi być ułożony według dochodów, a nie według wydatków“.

Ładnie wyglądało stosowanie tej zasady. Okazało się bowiem, że bez

względem na możliwości dochodów srubowano budżet w wydatkach w górę ku 3 miliardom, a żądał tego właśnie p. prezes Rady Ministrów Piłsudski. Odwrotne działanie niż zasada.

A trzeba stwierdzić, że ostrzeżenia Klubu Narodowego w czasie uchwalania ostatniego budżetu były tak dokładne poparte, iż p. minister skarbu Matuszewski pod koniec uchwalania budżetu musiał stwierdzić w Senacie dnia 9-go marca 1931:

„Pesymiści oceniają możliwość naszych przyszłych dochodów na 2.500 milionów... Zgadza się, że i tę sumę można uważać za przewidywanie niepozabawione pewnych podstaw realności, aczkolwiek pesymistyczne... W takim razie luka wynosiłaby około 350 milionów...“

Ameryka poprzez różowe okulary

„Bolszewickie propozycje Europy“. Jutrzenka prosperity? — Konkurencja dłużników — Optymista w Białym Domu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

New York, w czerwcu.

Spotkanie ministrów angielskich i niemieckich w Chequers wywołało w Stanach Zjednoczonych niepokój. Wszelkie pogłoski o jakiegokolwiek zmianie spłaty długów przyjmowane są w Ameryce z trwogą o los amerykańskich należności, lansowane przeto przez Niemcy słuchy o mającym nastąpić porozumieniu co do zmiany planu Younga napełniają trwogą serca wierzycieli. Jeśli za czasów prosperity Europa mogła jeszcze oczekiwać od wuja Sama skrócenia części ogromnych długów wojennych, to dziś, gdy przeciętny amerykański podatnik sam ugina się pod brzemieniem danin, trudno jest oczekiwać odeń „szlachetnego daru“. Mówią bowiem o pożyczkach amerykańskich, Europejczycy stale mają na myśli potężne amerykańskie trusty finansowe, wpływające w złoto banki, a zapominając, że gros wierzycieli, to właśnie przeciętni obywatele, posiadacze obligacji pożyczek wojennych. Dziesiątki tysięcy Amerykanów, którym kryzys gospodarczy dotkliwie daje się obecnie we znaki, nie mają wcale zamiaru rezygnować ze swych pieniężnych roszczeń.

Głosy prasy angielskiej o konieczności zredukowania długów, artykuł angiela Clifforda Johnstona, który sprowadza się do stwierdzenia, że „należy wreszcie powiedzieć prawdę Ameryce: odrodzenie gospodarcze świata nie nastąpi wcześniej, nim Ameryka skreśli swe długi“ — rozpętało tu całą burzę. Ogólny refren odpowiedzi ze strony opinii społecznej Stanów Zjednoczonych brzmi, że tylko człowiek nienormalny mógłby kazać opodatkować Amerykanów dla opłacenia „europejskich kaprysów wojny“. „Bolszewickie propozycje Europy“, jak je nazywają wierzyciele z drugiej półkuli, spotykają się z energiczną odpową prasową. W chwili, gdy depresja gospodarcza jeszcze nie przeminęła, gdy deficyt państwa sięga tysiąca milionów dolarów (jednego miljarda), moment psychologiczny jest najmniej dogodny do rozmów o zmniejszeniu długów wojennych.

Jak jaskółki wiosenne, poczynają mnożyć się objawy, pewnej poprawy sytuacji gospodarczej, Kryzys jest jeszcze w pełni, lecz po raz pierwszy od dłuższego czasu sygnalizują pewną poprawę w przemyśle. Nastroje optymistyczne narastają. Powszechnym mniemaniem jest, że „najgorszą w historii zimę Ameryka ma już za sobą“, a pewne zwykłe cen uważane są za najlepszy dowód zakończenia kryzysu. Na konferencji dla spraw handlu zagranicznego jeden z najpoważniejszych asów przemysłu, prezes amerykańskiego trustu stalowego, mr. Farrell, opierając swe wywody na pomyślnem zjawisku, iż obrót gospodarczy, doznał uszczerbku raczej ilościowego, niż jakościowego, doszedł do wniosku, że bliski już jest powrót do nowego okresu „prosperity“. Niewielu oprawda rozpatruje te rzeczy przez różowe okulary, zwłaszcza, gdy się ma 6 — 7 milionów bezrobotnych; w każdym bądź razie Ameryka szcbyć wybrnie z pęt przesilenia gospodarczego, aniżeli jej dłużnicy.

I co wywołuje w Stanach Zjednoczonych szczególne oburzenie, to konkurencja, jaką wytwarzają jej dłużnicy. Potężnym terenem gospodarczej ekspansji Stanów jest Ameryka środkowa i południowa. W okresie wojny i w pierwszych latach powojennych przemysł Stanów Zjednoczonych był

Z Piszczan 15. 6. 1931.

Ceny kąpiel i mieszkań, jak również taksa kuracyjna są w Piszczanach podzielone na klasy, tak, że każdy może tryb życia urządzić sobie odpowiednio do stosunków majątkowych. Prospekty co do kuracji zdrowotnych i domowych przez: Biuro Piszczany, Poznań, Masztalarska 7, tel. 18-95. Tw 1577

Dzisiaj okazuje się, iż rząd musiał uznać w całej pełni, że... pesymiści mieli słusność.

Kto jednak dopatrzeć się zdoła w takim uchwaleniu budżetu za wysokiego, a potem obcinaniu jakiejś naprawy budżetowania w Polsce?

St. St.

jedynym niemal dostawcą wielkich krajów Ameryki łacińskiej, zdobywając z łatwością rynki opanowane dotąd prawie całkowicie przez Wielką Brytanię i Niemcy. Lecz w latach późniejszych penetracja amerykańska została wstrzymana przez powrót angielskich i niemieckich dostawców. Dość powiedzieć, że w roku 1929 import towarów brytyjskich w Brazylii, Argentynie i Chile osiągnął poziom z roku 1913, a import wyrobów niemieckich przekroczył w dwójnasób liczby z roku przedwojennego. I znow przeciętny Yankes uzasadnia sobie konkurencję europejską w ten sposób, że „za należne z okresu wojny pieniądze, kraje europejskie stwarzają mi jeszcze konkurencję“.

Czy istotnie idzie ku lepszemu? Na ten temat trudno odpowiedzieć stanowczo, brak bowiem pewnych danych. Narazie wszystko polega na przekonaniu, że przecież musi być lepiej. Do największych optymistów zaliczają prezydenta Hoovera. Gdy przed kilku dniami sześćset samolotów dokonało raidu wokół Stanów Zjednoczonych, demonstrując potęgę amerykańskiego przemysłu, dowcipnie zarzutowali, iż samoloty owe poszukują po całej Ameryce... optymisty. I znaleźć go mieli — w Białym Domu. Em.

Konfiskata „Oređownika Wielkp.“

W dniu wczorajszym Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego skonfiskował Nr. 137 „Oređownika Wielkopolskiego“ z powodu nagłówka artykułu, zaczynającego się od słów: „Gazeta Polska“ ogłasza przedmowę do mającej się ukazać książki Józefa Piłsudskiego“. — Tego samego dnia sędzia p. Długołęcki z sądu grodzkiego zatwierdził konfiskatę z powołaniem się na § 360 kodeksu karnego (gruby wybrzyk).

Nowy krok naprzód

w organizacji duszpasterstwa polskiego we Francji.

Po długich staraniach postanowił Episkopat Polski stworzyć dla księży polskich, pracujących w duszpasterstwie we Francji, komisję egzaminacyjną dla odbierania egzaminów teologicznych. W dniu 29 maja ustanowił J. E. ks. Prymas dr. August Hlond stałą komisję egzaminacyjną i powołał na jej przewodniczącą ks. prałata Łagodę, a na jej egzaminatorów księży dr. Jakubisiaka, dr. Syskiego i dr. Łuczaka. Duchowieństwo polskie powita to postanowienie z prawdziwą radością i zadowoleniem, bo instytucja egzaminacyjna załatwi jedną z palących kwestji dla naszego duchowieństwa polskiego we Francji. (j. l.)

Trzęsienie ziemi w Indjach

Peshavar (Peszaur), 17. 6. (Tel. wł.). Dział rano w okręgu Pandżir (Indje bryt. półn.-zachodnie) w odległości 60 mil na północ od Kabulu dało się odczuć silne trzęsienie ziemi, w następstwie którego 50 domów uległo zniszczeniu a 15 osób poniosło śmierć.

Kupię majątek średni natychmiast

za gotówkę. Warunek: pałac, las, woda. Oferty Kurjer zw 29197

Szeregi Młodych O. W. P. rosna

Podniosła uroczystość przyjęcia przeszło 100 kandydatów w Poznaniu

Młodzi miasta Poznania przymowiali wczoraj uroczystość do swych karnych szeregów sto i kilkunastu kandydatów, nieugiętych bojowników o sprawę narodową.

Sala p. Jarockiej już przed godz. 8 wiecz. wypełniła się po brzegi. Młodzi stanęli do raportu, który odebrał od p. Budniaka referent organiz. Dzielnicy red. Feliks Fikus, poczem zgalił uroczyste zebranie kierownik wydziału grodzkiego m. Poznania red. Roman Fengler, zdając przewodnictwo red. Fikusowi.

Nastąpiły przemówienia: przewodn. Komitetu Młodych Dzielnicy Zach. mgr. Jana Zdzitowieckiego, posła Młodych m. Poznania red. Ryszarda Piestrzyńskiego oraz członka wydziału wykonawczego Młodych p. Jerzego Drobnika. Mówcy wypuklili przyczyny, dla których całe młode pokolenie Polski niepodległej zwarciło stanęło w szeregach narodowych, w szeregach Obozu Wielkiej Polskiej i wskazali

W Bydgoszczy Młodzi idą przebojem

Bydgoszcz stanęła do apelu.

Młodzi O. W. P. weszli między wszystkie warstwy społeczeństwa i w przeciągu kilku zaledwie tygodni zdołali społeczeństwo to przekonać do siebie i do hasel, które wyznają z wiarą. Dowodem tego fakt, że od pewnego czasu zgłasza się do biura O. W. P. codziennie po 30 — 50 Młodych, którzy zapisują się w szeregi O. W. P.

Dowodem wzrastających sił O. W. P. było ostatnie zebranie, które do wielkiej sali Resursy Kupieckiej zgromadziło zgórą 1500 osób. Część zebranych musiała odejść z powodu braku miejsca.

Te olbrzymie rzesze, wśród których tym razem przeważała grupa robotnicza, słuchały z natężoną uwagą przemówień referentów, red. Fiedlera i

drogi, którym Młodzi iść powinni — aż do pełnego zwycięstwa.

Wśród uroczystego skupienia przystąpiono do dekorowania 113 kandydatów mieczkami Chrobrego. Przyrzeczenia wierności w walce o Polskę Wielką odebrał red. Fikus, poczem władze O. W. P. dokonały aktu dekoracji.

Na zakończenie przemawiał jeszcze red. Fikus, poczem Młodzi odśpiewali hymn Młodych i hasłem „Młodzi czuwajcie” zamknęto podniosłą uroczystość.

Od I zjazdu Młodych Dzielnicy zachodniej minęło 4 lata. Ku upamiętnieniu rocznicy Młodzi zebrali się w ub. niedzielę na nabożeństwo, odprawione w kościele św. Wojciecha. Do zebranych w kościele Młodych przemówił od ołtarza ks. prałat Prądzyński, nawołując w serdecznych słowach do wytrwania w walce o ideały narodowe i katolickie.

posła Lewandowskiego oraz prowadzącego zebranie, kier. woj. Młodych Obozu Wielkiej Polski, red. Łukaczyńskiego.

Na sali nie było nikogo, koby chciał się przeciwstawić rozwijanemu przed słuchaczami narodowemu programowi politycznemu i gospodarczemu, natomiast wszyscy potępiali metody „sanacji”, prowadzące Polskę zupełnie wyraźnie ku przepaści.

Zakończono zebranie okrzykami na cześć O. W. P., jego twórcy Romana Dmowskiego oraz odśpiewaniem „Roty” i „Hymnu Młodych”.

Z powodu przeludnienia na sali (nie można się było poprostu ruszać!) dekorację nowych członków O. W. P. mieczkami Chrobrego odłożono do następnego zebrania.

sprawy międzynarodowej akcji uzdrowienia rolnictwa, zapoczątkowanej dzięki inicjatywie polskiej.

Imieniem organizacji rolniczych orzeczawiali następnie pp. Fudakowski i Zdzisław Lubomirski. Dalszy ciąg obrad odbywa się narazie w komisjach.

Objaw niezwykłego zdziczenia

Napad rabunkowy i gwałt mętów podmiejskich w biały dzień.

O nieludzkiem zezwierzęceniu i zdziczeniu mętów podmiejskich świadczy napad, jakiego dopuszczono się w godzinach wieczornych na Gołęczynie. Szczegóły nieprawdopodobnego wprost zajścia są następujące. Do towarzystwa złożonego z trzech osób, a mianowicie pp. Franciszki Plewy (Grobła 1a), Tomasza Borkowskiego z Komornik i Wojciecha Czyżewskiego z Pobiedzisk, znajdujących się na odpoczynku podczas przechadzki w pobliżu cegielni na Gołęczynie, podszedł jakiś osobnik, który zaczął siedzących. Było to mniej więcej o godz. 20. Nieznajomy napastnik zaalarmował kilku innych osobników, którzy przybiegli do siedzących i steroryzowali obu mężczyzn, a towarzyszkę ich zaciągnęli w pobliskie zarosła. Tam napastnicy rzuciwszy kobietę na ziemię, poczęli się nad nią znęcać kolejno. Dwu z nich trzymało ją za ręce. Napastnicy zbiegli dopiero, gdy dwaj towarzyszący jej mężczyźni wyswobodzili się z rąk teroryzujących ich napastników.

Powiadomiona o zajściu policja wszczęła śledztwo, które niewątpliwie całą tę sprawę wyjaśni. Aresztowano już podejrzanego osobnika. Należy nadmienić, że bandyci przy ucieczce rzucili Plewę ponownie na ziemię i zrabowali jej zegarek branzoletkowy i torebkę ręczną. Poprzednio bandyci usiłowali wymusić na towarzyszach Plewy pieniądze na wódkę. (k)

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 17. 6. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.).

„Ceny transakcyjne”

Żyto 15 tonn par. Poznań . . . 27.50
Żyto 15 tonn par. Poznań . . . 27.20
Żyto 15 tonn par. Poznań . . . 27.75

„Ceny orientacyjne”

parytet Poznań
Żyto . . . . . 27.00—27.50
Usposobienie słabsze.
Pszenica . . . . . 29.50—30.00
Usposobienie słabsze.
Jęczmień przemiałowy . . . 27.00—28.00
Usposobienie spokojne.
Owies pastewny . . . . . 29.50—30.50
Usposobienie spokojne.
Mąka żytnia 65% wł. work. 40.50—41.50
Usposobienie słabsze.
Mąka pszenna 65% wł. work. 49.00—52.00
Usposobienie słabsze.
Otręby żytnie . . . . . 18.50—19.50
Otręby pszenne . . . . . 17.00—18.00
Otręby pszenne (grube) . . . 18.50—19.50
Słoma prasowana . . . . . 3.60—4.00
Siano stare . . . . . 10.00—11.00
Siano luźne nowe . . . . . 7.75—8.50
Ogólne usposobienie słabsze.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 60 tonn, pszenicy 15 tonn, jęczmienia przemiałowego 5 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.96 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.923 zł.

Kurs marki niem. i d. g. Bank Polski, oddział w Poznaniu, celi dziś za 100 mk. n. w dewizach 211.62 zł., gotówka 210.92 zł., za 100 g. w dewizach 173.04 do 173.30 zł., gotówka 172.70 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 17 czerwca 1931 r.

Dzisiejsza giełda nie wykazała żadnej zmiany i przebieg był spokojny.

Z papierów procentowych wzgl. lokacyjnych placow. . . . . proc. poz. konwers. 46½%, za 8 . . . . . dolarowe (stare) Pozn. Ziemst. Kredyt. 91% (przy dew 8.90) oraz za 6 proc. listy żytnie 15—15.25 (za 1 ctr. mtr.), natomiast oddawano 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 33%. Mniejszą ilość poz. inwestycyjnej handlowano po 82,— przy dalszym popycie.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez notowania.

Komunikat

Z dniem dzisiejszym odpada kupon od akcji Browar Krotoszyński za 1929/30 r. 1-wo dywidendy nie wypłaca.

JULJUSZ MEINL

Import kawy i herbaty S. A.
Warszawa, Bryłowska 22/24

ma zaszczyt zawiadomić

o otwarciu filji
w Bydgoszczy,
Gdańska 9.

Pw 11665-67, 288

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Poznań, dnia 17. 6. 1931 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5 proc. Pożyczka konwersyjna 46½% P.
8 proc. dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt 91% P.
4 proc. listy zastawne konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 33% O.
(Kurs w złotych):
6 proc. listy żytnie Pozn. Ziem. Kredyt. 15—15.25 P.
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 18. 6. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary Stanów Zjedn. tr.: 8.95; sp.: 8.97; kup.: 8.93.
Franki fr.: tr.: 34.94; sp.: 35.02; kup. 34.86.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup
Belgja	124.20	124.51	123.89
Bukareszt	5.32	5.33 1/2	5.30 1/2
Holandja	359.15	360.05	358.25
Nowy Jork			
kabel	8.922	8.942	8.902
Londyn	43.39 1/4	43.50	43.28 1/2
Paryż	34.94	35.02	34.86
Praga	26.42	26.48	26.36
Szwajcaria	173.26	173.69	172.83
Sztokholm	239.15	239.75	238.55
Wiedeń	125.40	125.71	125.09
Włochy	46.72	46.84	46.60
Berlin	211.78		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 82.25
5% poz. konw. 47.00
5% poz. kol. konw. 46.00

Akcje w złotych:

Bank Polski . . . . . 0.00—117.00
Wysoka 90.00
W. T. Węgla . . . . . 0.00—20.00
Wilpop . . . . . 13.50—14.00
Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 17. 6. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg. 272.00—274.00
Tendencja słabsza.
Żyto march. 70—71 kg. . . . 203.00—205.00
Tendencja słabsza.
Jęczmień pastewny i przemysłowy . . . . . 192.00—208.00
Tendencja słaba.
Owies march. od st. załad. 176.00—180.00
Tendencja słabsza.
Mąka pszenna . . . . . 32.25—37.50
Tendencja słabsza.
Mąka żytnia . . . . . 27.00—29.00
Tendencja stała.
Ospa pszenna . . . . . 13.90—14.20
Tendencja cicha.
Ospa żytnia . . . . . 12.75—13.00
Tendencja cicha.
Groch Victoria . . . . . 26.00—31.00
Groch pastewny . . . . . 19.00—21.00
Peluska . . . . . 26.00—30.00
Bób polny . . . . . 19.00—21.00
Wyka . . . . . 24.00—26.00
Łubin niebieski . . . . . 16.00—17.50
Łubin żółty . . . . . 22.00—27.00
Makuchy rzepakowe . . . . . 9.50—10.00
Makuchy lniane . . . . . 13.20—13.50
Wytłoki suche paryt. Berlin 7.70—7.80
Śróty Soja . . . . . 12.00—13.00
Ogólna tendencja słaba.

Ziemniaki jadalne w handlu hurtowym.
Ziemniaki jadalne żółte . . . 4.85—5.20
Ziemniaki jad. niebieskie . . . 3.40—3.70
Ziemniaki jadalne czerwone . . 3.00—3.35
Ziemniaki jadalne białe . . . 2.50—2.80
za ctr.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 17. 6. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę . . . 47.10 — 47.30
Noty wielkie . . . . . 46.95 — 47.35

Przesilenie gabinetowe w Austrii

Misję tworzenia nowego rządu ma otrzymać dotychczasowy kanclerz Ender?

Wiedeń, 17. 6. (PAT). Omawiając przesilenie gabinetowe, wyraża dzisiejsza prasa wiedeńska przekonanie, że rozwiązanie przesilenia nastąpi jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego.

„Reichspost” dowiadyuje się, że prezydent Miklas wczoraj już prosił prywatnie kanclerza Endera, aby podjął się ponownie misji utworzenia nowego rządu. Oficjalne powołanie dr. Endera nastąpi dziś po konferencji prezydenta z przywódcami stronnictw.

Ratowanie „Kreditanstaltu”

Wczoraj wieczór odbyło się posiedzenie komisji głównej parlamentu austriackiego, na którym min. skarbu Juch podał do wiadomości komisji, że wczoraj została zawarta umowa z komitetem wierzycieli zagranicznych, na podstawie której kredyty zagraniczne Austriackiego Zakładu Kredytowego w sumie 71 milionów dol. nie będą mogły być na przeciąg 2 lat wypowiedziane w zamian za objęcie gwarancji przez państwo austriackie.

W ten sposób stworzona została podstawa do dalszego prowadzenia agend Austriackiego Zakładu Kredytowego i do jego rekonstrukcji. Po dłuż-

szej dyskusji komisja główna wyraziła jednomyślnie zapatrywanie, że ani rząd znajdujący się w stanie dymisji, ani też rząd tymczasowy, nie może dokonać dalszej poręki bez poprzedniego zaciągnięcia zgody komisji głównej.

Wiedeń, 17. 6. (PAT). Wczoraj późną nocą nadeszła depesza z Londynu, wedle której Anglja przekazała austrackiemu Bankowi Narodowemu sumę 150 milionów szyll. jako zaliczkę na bony kasowe, które mają być emitowane przez rząd austriacki w tej wysokości.

Klub chrześcijańsko-społeczny uchwalił na wczorajszym posiedzeniu pełne zaufanie dr. Enderowi i wyraził prośbę, aby przyjął ewentualną propozycję prezydenta.

Po dymisji gabinetu zjawili się wczoraj w gmachu posłowie Francji, Angli i Niemiec, aby poinformować się u wicekanclerza Schobera o sytuacji politycznej. Dr. Schober udzielił dyplomatom uspokajających wyjaśnień.

Liczba ofiar parowca „St. Philibert” wzrosła do 503

Paryż, 17. 6. (Tel. wł.) Liczba ofiar katastrofy parowca „St. Philibert” w zestawieniu wszystkich ogłoszonych dotąd list wynosi 503 osoby. Holowniki powróciły do portu nie odnalazszy już ciał dalszych ofiar katastrofy.

Część zwłok, wydobytych z morza, umieszczona jest w salach pałacu w Nantes. Pałac ten oblegany jest stale przez tłumy publiczności. Rozgrywają się tragiczne sceny.

Ustalenie programu polityki rolnej

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) — Wczoraj rozpoczęła się w Warszawie trzydniowa ogólnokrajowa konferencja rolnicza, której zadaniem jest ustalenie programu polityki rolnej na rok 1931/32. W konferencji bierze udział przeszło 100 delegatów organizacji rolniczych centralnych i regionalnych, izb rolniczych, instytucji kredy-

towych, związanych z rolnictwem oraz zainteresowanych urzędów państwowych.

Konferencję otworzył obszernym przemówieniem min. rolnictwa Janta-Polczyński, przedstawiając wszystkie zarządzenia państwowej polityki rolnej, wydane w ub. roku gospodarczym, a mianowicie z dziedziny ochrony celnej, polityki premjowania eksportu rolniczego, polityki podatkowej, kredytowej, kwestii organizacji zbytu piodów rolnych, wreszcie dotkną-

Nowa książka ROMANA DMOWSKIEGO pod tytułem ŚWIAT POWOJENNY i POLSKA

Stron 384 — Cena 10 zł.
jest do nabycia we wszystkich księgarniach.

zw 29656

Bezrobocie na Śląsku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Katowice, 16 czerwca.

Jak już donosiliśmy w depeszy w piątek, dnia 12 b. m., odbyło się nadzwyczajne posiedzenie związku gmin województwa śląskiego.

Nadzwyczajne to posiedzenie zwołano w celu zastanowienia się nad klęską bezrobocia, jaka coraz szerzej zatacza krąg na Śląsku. Oprócz delegatów, w liczbie stukilkudziesięciu, wzięli udział przedstawiciele sejmowego zespołu Ch. D. i N. P. R. Uderzającą była nieobecność posłów „sanacyjnych“, którzy obecnie nie pokazują się tam, gdzie trzeba rzetelnej myśli i pracy, aby zaradzić grożącej klęsce społecznej.

Kiedy były pieniądze w kasie, wydawali przedstawiciele „radosnej twórczości“ bez rachuby i pamięci.

W pierwszym roku „sanacyjnych“ rządów na Śląsku wydano 78 mil. zł, w drugim — 94, w trzecim — 111 mil., w czwartym — 174, z tego 3/4 na „rozwiązanie“ administracji. Gdyby byli choć na chwilę się ocknęli, byłoby dziś w skarbie śląskim około 100 milionów rezerw.

Kiedy opozycja zwracała na to uwagę — grożono zawsze rozwiązaniem Sejmu. Jakby to rozwiązanie miało być równocześnie „rozwiązaniem“ najcięższych zagadnień gospodarczych.

Charakterystycznym było przemówienie prezydenta Królewskiej Huty p. Szpaltensteina, który przedstawił drastyczną sytuację, jaka obecnie panuje w jego mieście. Obraz ten jest zarazem odbiciem sytuacji na całym Górnym Śląsku.

Ponieważ bezrobocie jest zagadnieniem państwowym — państwo musi znaleźć środki zaradcze. Nie można teraz przetrzącać nowych ciężarów na barki społeczeństwa. Trzeba przyjść do urzędowego wspierania i to planowego i skoncentrowanego.

W ostatnich czasach gminy nie otrzymały wsparcia na wypłaty bezrobotnym, tak, że fundusz dla bezrobotnych jest poważnie wobec gmin zadłużony. Trzeba się liczyć, że wkrótce gminy staną przed sytuacją bez wyjścia.

Dotychczas śląski urząd wojewódzki wypłacał 320.000 zł miesięcznie, obecnie wypłaca 100.000 na wsparcia. Zniżono przytem czas wsparcia o 3 miesiące.

Wobec tego należy jak najprędzej ustawowo uregulować akcję pomocy państwowej, ażeby nie było potrzeby uciekać się ciągle do siły policyjnej. Bo na jak długo to wystarczy?

Po ukończeniu dyskusji uchwalono rezolucję i polecono 9 członkom związku wręczyć ją przedstawicielowi śląskiego urzędu wojewódzkiego. Delegację przyjął p. wicewojewoda Saloni, który przyrzekł wypłacić dodatkowo za miesiąc czerwiec 200.000 zł na doraźną pomoc dla bezrobotnych na całym Górnym Śląsku.

Oprócz tego zespół posłów Ch. D. i N. P. R. postanowił na najbliższej sesji sejmowej wystąpić z wnioskiem w sprawie pomocy bezrobotnym i dla najbiedniejszej ludności. Wniosek ten brzmi:

„Wobec katastrofalnej sytuacji, wywołanej brakiem pracy oraz ograniczeniem, względnie zanikaniem państwowej oraz wojewódzkiej pomocy doraźnej dla bezrobotnych i ludności najbiedniejszej, należy zwołać natychmiast posiedzenie komisji budżetowej - skarbowej Sejmu śląskiego, polecając jej wyszukanie środków pieniężnych na akcję pomocy bezrobotnym i ludności najbiedniejszej. Sejm stwierdza, że na te cele potrzebna będzie kwota, wynosząca około 700.000 zł miesięcznie.“

B. E.

Ponury pochód

Pisma łódzkie doniosły pod datą 10 b. m.:

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych przez Chojny przeszła gromada robotnic w liczbie 350.

Były to kobiety starsze i młode, o twarzach wynędzniałych.

Jak zdołaliśmy się poinformować wracają one pieszko do Lwowa. Robotnice te w liczbie około 500 miały dostać pracę w okolicach Łodzi, jak w Turku, Piątku i t. d. przy robotach w polu.

Tymczasem nadzieje je zawiodły; pracy nie otrzymali i obecnie znalazły się w rozpaczliwym położeniu, nie posiadają bowiem żadnych środków na powrót do rodzinnych stron.

Ponieważ władze powiatowe nie mogły im przyjść z pomocą z powodu braku funduszy — nieszczęśliwe robotnice postanowiły pieszko udać się do Lwowa. Po drodze prosiły one przechodniów o jakiejś datki celem wyżywienia się przez długą, nużącą drogę.

A więc nie było komu zająć się nieszczęśliwymi kobietami i umożliwić im podróż koleją do miejsc zamieszkania! Smagane biczem nędzy muszą piechotą wędrować z Łodzi do Lwowa!

Ponury jest ten pochód. Ponury — jako znak czasów, w których żyjemy.

Paragraf 131 kodeksu karnego

Jeszcze dwa wyroki uwalniające, wydane przez sądy na prowincji.

Do licznych procesów z paragrafu 131 kodeksu karnego, jakie się toczyły lub toczą jeszcze przeciwko pismu naszemu o rzekomą świadomą chęć poniżania władz i urzędów państwowych, dochodzą teraz jeszcze dwa dalsze tego rodzaju procesy z prowincji.

Przed sądem okręgowym w Ostrowie i jako instancji apelacyjnej stawał niedawno znany i powszechnie ceniony obywatel kępiński, kupiec p. Ju-

ljan Bogucki, który oddawna bierze czynny udział w życiu publicznym jako działacz narodowy w Kępnie. Przy ostatnich wyborach sejmowych p. B. miał się dopuścić występku z par. 131 kk., za co przez sędziego grodzkiego w Kępnie, p. Łączewskiego, został zasądzony na miesiąc więzienia.

Karygodny występki p. B. miał polegać na tem, że na zebraniu przedwyborczym Stronnictwa Narodowego dnia 11 listopada ub. r. w Kępnie — a było ono początkowo wogóle zabronione przez p. starostę Kasprzaka ze względu na odbywającą się jednocześnie „galówkę“ i zostało dopuszczone dopiero na interwencję p. posła Winiarskiego wraz z kilkoma obywatelami — miał wypowiedzieć publicznie po zebraniu: „Pan starosta myślał, że na naszym zebraniu będą burdy i awantury. Nie! Gdyby tutaj był obecny, sam miałby uczyć duchową, tymczasem jest zajęty „galówką“, co nas kosztuje i na to płacimy podatki“. Tak przynajmniej podał kontrolujący zebranie st. przodownik policji Eitner. Tem zaś czuł się starosta dotknięty i stawił wniosek o ukaranie.

Sąd grodzki w Kępnie wydał tak ostry wyrok wbrew zeznaniu kilku świadków, że słowa takie padły nie z ust p. Boguckiego, lecz powiedział je ktoś inny. Polegał jedynie na świadectwie wspomnianego urzędnika policyjnego Eitnera.

Sąd apelacyjny w Ostrowie natomiast uwolnił oskarżonego całkowicie od winy i kary, nie mogąc w słowach tych, nawet gdyby one były wypowiedziane przez p. B., znaleźć cech przestępstwa z wspomnianego paragrafu Starosta p. Kasprzak nie mógł się czuć niemi dotknięty, gdyż nie jemu osobiście czyniono zarzut wydawania pieniędzy publicznych na urządzenie „galówek“. Natomiast, że zachodziły wogóle fakty wydawania pieniędzy na tego rodzaju cele, pozostaje rzeczą nie-sporną.

Była to w całej pełni satysfakcja dla zacnego obywatela, który niepożrebnie przez cztery miesiące żył mu-

siał pod grozą kary miesięcznego więzienia.

Druga sprawa dotyczyła odpowiedzialnego redaktora „Gazety Polskiej“ p. Witolda Urbańskiego, w Kościanie, przeciwko któremu wytoczono postępowanie karne z par. 131 kk. za artykuł p. t. „Dobre czasy“. Była to satyra na czasy obecne, przedrukowana z „Gazety Warszawskiej“, gdzie m. in. ktoś powiada: „Ograniczamy się coraz bardziej, lokaja odprawiłem, ale to spryciarz, wstąpił zaraz do „sanacji“ i słyszałem, że już jest zastępcą starosty...“ itd.

W tem również dopatrzone się chęci poniżenia starosty i urzędu starościńskiego i wytoczono skargę sądową z powołaniem się na par. 131 kk. Oskarżyciel publiczny przed sądem grodzkim w Kościanie wniósł o miesiąc więzienia dla oskarżonego redaktora. Oskarżony natomiast w obronie swej dowodził, iż nie było jego zamiarem podawanie w pogardę urzędzeń

państwowych, zwłaszcza, że zastępca starosty takim urządzeniem nie jest. Sąd grodzki w Kościanie wydał też w tym wypadku wyrok uwalniający z nałożeniem kosztów procesu kasie państwowej, orzekając całkowity brak wszelkich znamion przestępstwa z paragrafu 131 kodeksu karnego.

W podobnym procesie, jakich „Kurjer Poznański“ w ostatnich czasach miał niemało, obrońca p. dr. Celichowski specjalnie podkreślił fakt, że przez blisko 50 lat od czasu swego powstania paragraf ten był w Niemczech zaledwie 5 czy 6 razy zastosowany. Odwoływano się do niego zaś tak rzadko, ponieważ cechy przestępstwa, jakich on wymaga, są tak ściśle określone, iż rzeczywiście nader rzadko w całej pełni można je wykazać.

U nas tymczasem — jak widzimy — syją się oskarżenia niczem z rogu obfitości. Ale, chwała Bogu, jest prawie że nie mniej i wyroków uwalniających.

Zjazd okręgowy Stron. Narodowego w Wilnie

W niedzielę, 14 b. m. odbył się w Wilnie zjazd okręgowy Stronnictwa Narodowego. W zjeździe wzięli udział delegaci ze wszystkich powiatów Wileńszczyzny oraz członkowie Stronnictwa Narodowego w Wilnie.

O godz. 10 rano uczestnicy zjazdu wysłuchali Mszy Świętej w kościele św. Jerzego. Podniósł kazanie wygłosił ks. kanonik Leon Żebrowski. Ks. kanonik podniósł zastręgi obozu narodowego dla Polski, oraz tradycje tego obozu, które sięgają nie kilku, czy nawet kilkudziesięciu lat, znacznie dalej w głąb historii, gdyż idea narodowa istnieje od powstania świadomości narodowej polskiej. Obóz narodowy — mówił dalej ks. kanonik — zawsze był wierny Kościołowi i zawsze w postępowaniu swem i w polityce swej opierał się na zasadach cywilizacji chrześcijańskiej. Szczytne tradycje obozu narodowego nakładają na uczestników zjazdu obowiązek usilnej pracy dla dobra Kościoła i Narodu.

Po nabożeństwie, o godz. 11 uczestnicy zjazdu zbrali się w sali Stron. Narodowego przy ul. Orzeszkowej 11. Obrady zagał i przewodniczył po-

seł Aleksander Zwierzyński, następnie powitali zjazd w imieniu Narodowej Organizacji Kobiet p. Janina Burhardtowa oraz w imieniu Młodzieży Wszechpolskiej p. Antoni Ważyński.

Następnym punktem porządku dziennego było sprawozdanie posła prof. Wacława Komarnickiego z działalności Stronnictwa Narodowego w Wilnie i na Wileńszczyźnie od r. 1928. Po sprawozdaniu prof. Komarnickiego zabrał głos przybyły z Warszawy sekretarz generalny Stronnictwa Narodowego poseł Karol Wierczak, który wygłosił referat sytuacyjno-organizacyjny.

Zebrań zakończyły wybory władz organizacyjnych. Po południu odbyło się zebranie delegatów prowincjonalnych, na którym ustalono wytyczne prac organizacyjnych w poszczególnych powiatach.

Wieczorem odbyło się zebranie towarzyskie.

Zjazd wykazał, że wpływy Stronnictwa Narodowego także na wileńszczyźnie wznoszą się bardzo silnie we wszystkich sferach społecznych.

ELIKSIR i KREM do ZĘBÓW „TLEN“ gdy są stale używane przez dzieci i młodzież, zapewniają im w późniejszym wieku zdrowe i mocne zęby.
Uprasza się żądać wyraźnie wyrob. Fabryki „TLEN“ ze Lwowa.
nw 11 645

Ustawy, uchwały i — wyjątki

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, Rada Ministrów postanowiła „ze względów oszczędnościowych“ czasowe wstrzymanie automatycznego przesuwania do wyższego szczebla urzędników państwowych, co odbywa się zawsze dnia 1 stycznia i 1 lipca każdego roku na mocy ustawy uposażeniowej z r. 1923.

Stwierdziliśmy również, że decyzja w tej mierze Rady Ministrów jest sprzeczna z ustawą, albowiem przesunięcie do wyższego szczebla dzieje się z woli ustawy automatycznie, jest obligatoryjne, i może być zmienione tylko ustawą.

Według krążących pogłosek minister spraw wojskowych, powodowany względami, któremi powodował się wobec wojskowych przy obniżce uposażenia, „ma się postarać o to“, aby ostatnie postanowienie Rady Ministrów nie dotknęło wojska.

Znakomici goście paryscy w Krakowie

Kraków, 17. 6. (Tel. wł.) Wczoraj przybyli do Krakowa goście francuscy, wiceprezydent m. Paryża Cotenau i wiceprezydent m. Verdun Laurent. Obu wiceprezydentom towarzyszy sekretarz rady m. Paryża p. Tesson. Goście powitani zostali w salonach reprezentacyjnych dworca kolejowego przez przedstawicieli miasta, starostę grodz-

kiego i przedstawicieli wojskowości. Goście w godzinach rannych zwiedzali zabytki miasta, poczem podejmowani byli śniadaniem przez p. prezydentową Rolle. Po zwiedzeniu Wieliczki byli przyjmowani przez hr. Potockich w Krzeszowicach, poczem o godz. 23 odjechali do Katowic.

Al Capone przed sądem.

Chicago, 17. 6. (PAT.) Przed tu-tejszym sądem stanął słynny bandyta Al Capone, oskarżony o uchylanie się od płacenia podatku dochodowego.

Drugie oskarżenie skierowane jest przeciwko 68 jego współnikom o wyrób i przemyt piwa do Chicago. Wyrok na Al Capone wydany będzie w dn. 30. b. m., 4 jego współnicy zostali już wczoraj skazani na karę od 1 roku do 5 lat więzienia.

Oficerowie rumuńscy w Polsce.

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) — Wczoraj rano przybył do Warszawy gen. bryg. Motas, szef wydziału w rumuńskim sztabie gen. z kilkoma oficerami tegoż sztabu. Oficerowie rumuńscy spędzą w Polsce kilka dni

„Miss świata“

Galveston, 17. 6. (PAT.) Na konkursie piękności na miss świata zwycięstwo odniosła kandydatka belgijska.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O praktykach władz skarbowych

Często słusznie podnosi się w dyskusji nad bolączkami w dziedzinie podatkowej fakt, iż nietylko błędny system podatkowy stanowi źródło zła, ale że niemniej i praktyka władz skarbowych potęguje znaczenie nieracjonalnych i fatalnych dla życia gospodarczego postanowień podatkowych. Trudno już dzisiaj tłumaczyć niedomagania administracji skarbowej argumentem, iż mamy do czynienia z młodym i niewyrobionym aparatem urzędniczym, boć aparat ten w ciągu przeszło dwunastu lat istnienia niepodległej państwowości polskiej, mógł już dawno być usprawniony. Nie chcemy nikogo posądzać o złą wolę ani o bezmyślność i elementarny brak zrozumienia położenia naszych ciężko dotkniętych kryzysem kół gospodarczych, ale trudno wprost jest przyjmować spokojnie te przejawy bezwzględnej fiskalizmu, jakich codziennie jesteśmy świadkami.

Ciężki kryzys gospodarczy zmusił już niejednego kupca do zwrócenia się o nadzór sądowy, który daje przyciśkanemu zewsząd przez wierzycieli kupcowi możliwość spokojniejszego uporządkowania swych interesów, pozwała mu wythnąć na pewien czas. Często jednak zdarza się, iż skarb państwa nie wykazuje chęci do czekania i egzekwuje bezwzględnie swe należności, doprowadzając danego kupca do rozpacz i odbierając mu możliwość wysanowania swego przedsiębiorstwa.

Zapoznaliśmy się z jednym konkretnym przykładem metod naszych władz skarbowych. Pewien kupiec z branży zegarmistrzowskiej znajduje się pod nadzorem sądowym, nie mogąc się na czas wywiązać z swych obowiązków płatniczych, jakkolwiek aktywa znacznie przewyższają pasywa, a istnieje poprostu u niego brak płynności wskutek zmniejszenia się obrotów. Kupiec ten zalega z podatkami na mniej więcej 3 tysiące zł, mając towaru na składzie w wartości przeszło 70 tys. zł. Nadzorca sądowy wraz z kupcem zwrócili się do urzędu skarbowego z wnioskiem bądź to umorzenia bądź też rozłożenia na raty zaległych podatków, przyczem zaznaczyć należy, iż bieżące podatki opłacane są regularnie. Na pismo to, wysłane w początkach lutego, urząd skarbowy dotąd nie odpowiedział, ani wniosku nie załatwił, natomiast od czasu do czasu pojawia się sekwestrator i zajmuje różne przedmioty w składzie podatnika. Wartość szacunkowa zajętych przedmiotów oznaczona jest bardzo nisko, zaś sekwestrator przyjeżdża po... pierścionki i zegarki kieszonkowe — platformą albo wozem meblowym z miejscowej firmy ekspedycyjnej, ściągając na miejscu opłatę w wysokości kilkunastu zł od podatnika. Często, jak nas informują, a co potwierdza podatnicy z kół kupieckich zalegający z podatkami, egzekutorzy przyjeżdżają w porze największego ruchu w składzie i zajmują w obecności klientów towary w sposób bynajmniej nie dyskretny, lecz głośny i niekiedy opryskliwy. Jak bardzo to szkodzi interesom danego kupca, nie potrzeba tłumaczyć.

W jednym z artykułów zamieszczonych w Dziale Gospodarczym, domagaliśmy się szybkiej reformy zasad egzekucji sądowej. Niemniej uwagi winno się poświęcić sprawie reformy zasad egzekucji skarbowej. O ile nam wiadomo, sprawą tą zajmuje się już od pewnego czasu tutejsza Izba przemysłowo-handlowa. W interesie szerokich rzesz dotkniętych kół gospodarczych pragniemy wyrazić życzenie, by zabiegi Izby odniosły rychły i pomyślny skutek.

Krótkie informacje gospodarcze

— Największe kasy oszczędnościowe w Nowym Jorku zamierzają obniżyć stopę procentową od wkładów z 4 na 3½ proc.
— Federal Reserve Bank w Nowym Jorku oddał w okresie od 3 do 10 czerwca włącznie, z depozytu obcych państw, złota za 2.489.000 dol. a w dniu 11 bm. za 8.882.000 dol. Prawie cała ta ilość została sprzedana z polecenia Banku Rzeszy.
— Donoszą z Chicago, że zamknięty tam został Garfield State Bank; depozyty tego banku wynoszą przeszło 7.836.000 dol.
— Znane towarzystwo fabryk maszyn do szycia Singer Manufacturing Co. w Nowym Jorku wypłaciło za pierwszy kwartał b. r. dywidendę w wysokości 2½ dol., oraz dywidendę specjalną 3½ dol. od akcji.

Czy to tylko kryzys?

Przyczynek do badań nad tendencjami ekonomicznego rozwoju Polski

Bezwzględnie znajdujemy się obecnie w okresie t. zw. kryzysu gospodarczego. Prawdopodobnie jesteśmy jeszcze w pierwszej fazie t. zw. recesji, zwyżkę bowiem cen płodów rolnych i pewne zmniejszenie się stanu bezrobocia, któreto objawy możnaby normalnie uważać za zwiastunów lepszej koniunktury, w naszych warunkach obecnych, przypisać można tylko właściwościom pory roku, a więc z jednej strony zapotrzebowaniu zboża pod zasiewy wiosenne i wyczerpaniu się jego zapasów, a z drugiej strony rozpoczęciu koniecznych robót czy to rolnych czy też budowlanych i innych.

Załamaniem się koniunktury w r. 1929 dotknęło nas znacznie dotkliwiej i w sposób więcej przewlekły niż jakikolwiek kraj inny. Szukanie przyczyn długotrwałości i głębokości obecnego przesilenia ekonomicznego w poszczególnych zjawiskach naszego życia polityczno-gospodarczego, jak: przeroście etatyzmu, wybujałości ustawodawstwa socjalnego, nadmiernej rozbudowie budżetów publicznych, — częściowo tylko rozwiązuje to zagadnienie. Przyczyn jego winniśmy się doszukać w całokształcie warunków życia gospodarczego w odróżnionej Polsce, którego czynnikami tylko są wyżej wymienione zjawiska.

Nie tutaj miejsce na rozważania historyczne; pozwolimy sobie jednak przypomnieć pewne charakterystyczne cechy i fazy rozwojowe naszego życia gospodarczego.

Inflacja, stwarzając okres koniunktury zwykłej, pozwoliła narzucić niezorganizowanemu zresztą i nieprzystosowanemu jeszcze do nowego stanu rzeczy gąleziom naszego życia gospodarczego uciążliwe ustawodawstwo socjalne. Ogołociwszy kraj z płynnych kapitałów, inflacja po sobie pozostawiła poza tem niespotykane prawie nigdzie warunki kredytowe.

Chęć rozbudowy własnego przemysłu stworzyła wysokie stawki celne, kazała zaopiekować się jedną gałęzią życia gospodarczego na niekorzyść innych, rolnictwa i handlu.

Stale rozbudowywanie działalności państwa, brak zasadniczych reform ustawodawstwa, przedewszystkiem skarbowego, przerosł t. zw. biurokracji — były przyczyną ciągłego wzrostu ciężarów publicznych.

Druga połowa r. 1924 i r. 1925, to okres przystosowywania się życia gospodarczego do warunków poinflacyjnych. Lata 1926 do 1928 natomiast, to okres koniunktury zwykłej. Okres ten uzasadniał nadzieje, iż gospodarcza polityka nasza, skierowana głównie ku rozbudowie rodzimego przemysłu, jest najszlachetniejsza, bo najwięcej efektywna. Przemysł nasz, częściowo nowo stworzony, mimo ciężarów społecznych, mimo uciążliwych kredytów, mimo ciężarów podatkowych — rozwijał się dobrze. Przypisać to należy — poza ochroną celną i specjalną warunkami eksportowymi (strajk górników angielskich) — przedewszystkiem wywołanej dobrą koniunkturą chłonności rynku wewnętrznego, szczególnie zaś rynku b. zaboru rosyjskiego, który pod względem potrzeb cywilizacyjnych powoli dochodził się starań do poziomu zachodniego.

Rok 1929 przyniósł załamanie. Dotychczasowe wysokie stosunkowo ceny produktów rolnych, warunkujące chłonność naszego rynku wewnętrznego, katastrofalnie spadły, i to najpierw zbóż, później także produktów hodowlanych. Kryzys rolniczy stał się wkrótce ogólnym. Stale zmniejszanie się popytu na artykuły przemysłowe wywołało cofanie się produkcji, wzrost bezrobocia i t. p.

W teorii koniunktur — jeśli chodzi o przebieg przesilenia — ustalono, że okres recesji w stosunku do okresu depresji i koniunktury zwykłej jest krótki. Czem wobec tego tłumaczyć należy przewlekłość tego okresu w przeżywaniem przez nas przesilenia?

Przejście z okresu recesji do okresu depresji uwarunkowane jest przystosowaniem się do producentów do nowych warunków zbytu, a więc ściśnięciem produkcji w stosunku, odpowiadającym zmniejszonej chłonności rynku (wzgl. rynków), znizowaniem cen, szukaniem nowych rynków zbytu itp. Państwo w tym kierunku spełniać mo-

że i winno rolę bardzo poważną, wspomagając wszystkie gałęzie życia gospodarczego czy to zmniejszeniem obciążeń publicznych, czy też umiejętną polityką i ustawodawstwem, ułatwiającą eksport. W ciągu dwóch lat recesji gospodarczej państwo nasze w tym kierunku zrobiło bardzo mało. Brak większych rezerw skarbowych tylko częściowo — jak wiemy — tłumaczy bezczynność czynników rządzących w zakresie zmniejszania obciążeń publicznych. Mało także, a w każdym razie mało skutecznie wspierało państwo poszczególne gałęzie naszego życia gospodarczego w zdobywaniu wzgl. utrzymaniu zagranicznych rynków zbytu. Wkońcu obecnie przez zniżkę poborów urzędniczych przyczyniło się państwo do dalszego pogłębienia kryzysu przez jeszcze większe zmniejszenie pojemności rynku wewnętrznego.

Od dwóch zgorą lat jesteśmy świadkami cofania się naszego życia gospodarczego. Pamiętać jednak musimy, że równoległe z tem cofamy się także cywilizacyjnie i kulturalnie. Od tego, jak długo kryzys dzisiejszy — już nie tylko gospodarczy — potrwa, od tego, jak daleko w rozwoju naszym się cofniemy, zależeć będzie w dużej mierze przyszły nasz poziom gospodarczy i kulturalny.

Kryzysu dzisiejszego bowiem nie można już uważać za przejściowe przesilenie gospodarcze, — to skutki całej dotychczasowej naszej polityki gospodarczej i socjalnej. Przemysł nasz, chroniony wysokimi cłami, obciążony nadmiernymi świadczeniami socjalnymi i podatkami, przy drogim kredycie, przy sztywnych stosunkowo płacach robotniczych i innych kosztach produkcji (transporty) i przy zmniejszającym się obecnie stale zbycie — musi produkować drogo. Główny jego odbiorca, rolnictwo, wskutek długotrwałej zniżki cen na jego produkty przechodzić musi na gospodarkę coraz bardziej ekstensywną, coraz bardziej staje się samowystarczalnym, coraz więcej obywateli się bez wytworów gospodarczych i kulturalnych miasta. Traktowany przez wszystkich po macoszemu, mało zorganizowany handel — bez kredytów, bez standaryzacji i marki wyrobów, przy zbyt szczyplych udogodnieniach komunikacyjnych — ani przemysłowi, ani rolnictwu pomoc nie jest w stanie.

Cofamy się! Cofamy się kto wie, czy nie do poziomu dawnej Rosji, gdzie zamknięta w sobie wieś była tylko dostarcycielką taniej żywności, której cena zaledwie pozwalała opłacać jej podatki, — gdzie po miastach gdzieś tylko koncentrował się drogi zresztą i tandetny przemysł.

Gdzie szukać wyjścia? — W zasadniczej, od gruntu przebudowie naszych warunków życia i pracy! Oto odpowiedź ogólna, nad której rozczłonkowaniem pracować winny wspólnie wszystkie czynniki życia politycznego i gospodarczego naszego młodego państwa.

Antoni Zwierzyński.

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) Zakaz produkcji i sprzedaży namiastek piwa. Min. skarbu rozesała do wszystkich izb skarbowych okólnik, według którego w ostatnich czasach ukazały się w handlu spożywczym ekstrakty pod różnymi nazwami jak: „Smakosz”, „Piwomel”, „Prosperite”, „Piwola”, „Jagolin” itp., służące do wyrobu napoju, reklamowanego jako piwo domowe. Analiza chemiczna wykazała, że przy użyciu tych ekstraktów i zastosowaniu się do podawanych na opakowaniu recept, otrzymuje się napój, który jest piwem w rozumieniu ustawy o opodatkowaniu piwa. W wypadku więc wyrobu piwa z ekstraktów, bez zgłoszenia i uiszczenia podatku, zachodzi przekroczenie wymienionej ustawy, podlegające karze. Karze podlegają też, w tego rodzaju wypadkach, wytwórcy oraz sprzedawcy ekstraktów, służących do wyrobu piwa sposobem domowym.

(k) Konserwowanie artykułów żywności. Przygotowane od dłuższego czasu w departamencie zdrowia min. spraw wewnętrznych rozporządzenie o konserwowaniu artykułów żywności ma być wydane według zamierzeń departamentu zdrowia w ciągu lipca b. r. Prawdopodobnie rozporządzenie pozwoli na konserwowanie kwasem benzenowym w stosunku 0,2 gr. na 100 gr. produktu. Co do zgody na konserwowanie soków kwasem mrówczanym, czego doma-

ga się przemysł poznański zgodnie z dotychczasową praktyką, nie jest jeszcze sprawą ostatecznie zdecydowaną.

(k) Browar Krotoszyński, Sp. Akc. W końcu maja b. r. odbył się w Krotoszynie walne roczne zebranie akcjonariuszów. Zebranie zagalę i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. dyr. Drzażdżyński, a sprawozdanie oraz bilans z rachunków zysków i strat przedstawił zebraniem dyrektorem zarządu p. Kotarski, zaznaczając, że rok sprawozdawczy był dla spółki nadzwyczaj ciężki wskutek zmniejszenia się konsumpcji piwa i fabrykowania piwa przez wielu dla swego użytku sposobem domowym. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 2 858 688,45 zł., a rachunek zysków i strat sumą 1 311 706,93 zł. Zebrani przyjęli bilans z rachunku zysków i strat i udzielili pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej, a czysty zysk w sumie 4 025,93 zł. postanowiono przenieść na rok następny. Dywidendy nie wydzielono.

Z ZAGRANICY

(z) Reforma kalendarzowa wejdzie na porządek obrad w Genewie. Dnia 8 czerwca zebrał się w Genewie komitet, na który Liga Narodów nałożyła obowiązek dokonania prac przygotowawczych do wprowadzenia reformy kalendarza na porządek dzienny najbliższej międzynarodowej konferencji w sprawach komunikacyjnych i tranzytu. Większość członków komitetu, reprezentujących narodowe komitety różnych krajów, wypowiedziała opinie swoich krajów w stosunku do różnych projektów reformy. Narodowa rada ekonomiczna Francji zaproponowała zreformowanie kalendarza gregoriańskiego i wprowadzenie kalendarza trzynastomiesięcznego, najlogiczniejszego zdaniem Francji. W oczekiwaniu na reformę całkowitą komitet francuski proponuje ustalenie świąt wielkanocnych.

(z) Pomoc dla rolnictwa we Włoszech. Rząd włoski obiecał delegacji rolników, iż udzieli pomocy rolnictwu za pomocą następujących zarządzeń: 1) w ciągu lipca i sierpnia wojsko zakupi wprost od rolników 500.000 q pszenicy placąc gotówką; 2) rozszerzy kredyty dla uboższych rolników, aby nie byli zmuszeni oddawać pólów za byle co w ręce spekulantów; 3) wprowadzi — wzorem Niemiec i Francji — przymus przemiatu ziarna krajowego w pewnym stosunku do przemiatu ziarna zagranicznego.

Notowania skór surowych

Poznań, dnia 16 czerwca 1931 r.

W dniu 16 bm. na poznańskim rynku skór surowych, notowano za 1 kg. skór bydlęcych 1—1,70 zł., cielęcych — 1,50 zł., baranich — 1 zł., końskie za sztukę 22 zł.

Na rynku skór surowych, ogólna depresja wywołana zniżką tendencją cen, spowodowaną znaczną podażą, a następnie ograniczonym zbytem wskutek kryzysu, jakiemu podlega przemysł garbarski. Zjawisko to daje się zaobserwować na rynkach krajowych, jak i zagranicznych. O ile chodzi o lepsze skóry bydlęce i końskie, przyczyn słabych koniunktur na rynku krajowym należy szukać we wzmożonym przywozie tych rodzajów skór z Rosji Sowieckiej. Ceny skór baranich spadły w związku z obniżeniem się cen na wełnę. Ogólna tendencja na rynku skór surowych słaba.

Wołki zbożowe i wszelkie szkodniki zbożowe

BIADA NAM RATUNKU! tępi radykalnie świeca dezynfekcyjna

„Fumigatore Cimex“ Świeca ta tępi również radykalnie w przeciągu 5 godzin wszelkie insekty (pluskwy, wszy, mole, karaluchy) i mikroby chorobotwórcze po wypadkach chorób.

Zakłady Chemiczne-Dezynfekcyjne „SALVATOR“ Katowice, ul. Teatralna 10. Tel. 29-01.

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach. Biuro dezynfekcyjne w Poznaniu: Roman Kurczewski, Chelmońskiego 9, tel. 71-14. Ponadto we wszystkich większych ośrodkach biura dezynfekcyjne p. f. „Fumigatore Cimex“.

Tw 1461

KRZYWICĘ GRUZIŁICĘ WYCIENCZĘ NIE

leony witaminowo wapniowy

BIOCALCOL KLAWE

WO PRZEM. 1461

Tw 1466

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Łuny pożarów

krwawią się wciąż, siejąc straszliwe zniszczenie

W Mieścisku (pow. wągrowiecki) u rolnika p. Kurta Kicherta spłonęła stodoła wraz z martwym inwentarzem. Straty wynoszą 3400 zł.

W Gościszynie (pow. zniński) poszły z dymem zabudowania rolnika p. Jakuba Eisbrenera, składające się z domu, stodoły i chlewa. Pożar wybuchł w nocy i ratunek był bardzo utrudniony. Tej samej nocy spaliła się stodoła u rolnika p. Sylwestra Rucińskiego.

W Welnie (również w pow. znińskim) spłonęła stodoła i narzędzia rolnicze u p. Leopolda Schindla. Straty ocenia się na około 23 tys. zł.

W Kwieciszewie (pow. mogileński) poszedł z dymem nieubezpieczony stóg słomy własność dzierżawcy probostwa p. Kazimierza Ruczyńskiego. Jako sprawcę podpalenia ujęto bezdomnego Józefa Reinerta, którego odstawiono do więzienia sądowego w Trzemesznie.

W Kostrzynie pow. średzki) wybuchł ogień u rolnika p. Kazimierza Kuchrony niszcząc szopę, chlew, stodołę i narzędzia rolnicze wartości 10 tys. złotych.

W Chodzieży zapaliła się szopa napełniona drzewem opałowym u p. Franciszka Głowy. Jest podejrzenie, że ogień wywołał przez nieostrożność, któryś z robotników.

W Boguszynie (pow. śmigieński) podczas nieobecności domowników zapalił się w mieszkaniu robotnika p. Walentego Rybarczyka. Pożar powstał wskutek wypadnięcia węgla z piecyka i stłumiono go nim powstały większe szkody. Najtragiczniejsze jednak, że podczas pożaru utraciła życie wskutek zaczadzenia 2-letnia córka Rybarczyków Marja. Wszelkie zabiegi ratunkowe okazały się już bezowocne. Ogień wybuchł, gdy rodzina Rybarczyków była zajęta pracą w polu. (k)

KALENDARZYK

Środa, 17 czerwca 1931.

Słońce: wschód 3,29; — zachód 20,17; — długość dnia 16 godz. 48 min.
Księżyc: wschód 3,54; — zachód 22,20; — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 17 st. C., pogodnie, wiatr połudn.-wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 757 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 23 st. C., najniższa plus 13 st. C.

Przewidywania pogody na czwartek: Pogodnie i ciepło ze skłonnościami do burz.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu Dziś plus 0,47 m.

Kal. rzk.: Adolf; jutro Marek i Marcell.
Kal. słow.: Drogomys; jutro Długostaw.

OSOBISTE

— **Wieczorowy kurs gimnazjalny dla podoficerów.** W dniu 13 bm. zdali egzamin państwowy z zakresu 8 klas gimn.: Barczak Wincenty, Bober Marjan, Bierla Kazimierz, Grabicki Jan, Klimecki Józef, Kandulski Jan, Hutek Alfons, Wlekły Franciszek, Wiśniewski Józef, Wolny Ignacy, Węklar Władysław, Zaremba Czesław, Perasiński Franciszek, Tylikowski Franciszek, Zgola Jan, Jurga Leon. — Uroczyste rozdanie świadectw odbędzie się 21 bm. o godz. 17 w sali Kasyna Oficerskiego, pl. Działowy 2.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebanie członków Towarzystwa Wydawniczego Polskiej Armii Błękitnej.** Dziś o godz. 19 urzędza Tow. Wyd. Polskiej Armii Błękitnej w malej salce (na II piętrze) Domu P. K. E., ul. Słowackiego 19-21 zebranie członków, poświęcone sprawom związanym z rocznym walnym zjazdem, wystawą i uroczystościami poznańskimi. Tow. zaprasza na zebranie również osoby, które interesują się wydawnictwem i wystawą, oraz posiadające materiały, wchodzące w zakres wystawy.

— **Narodowa Organizacja Kobiet.** Zebranie odbędzie się 18 bm. o godz. 20 w sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego nr. 22. Referat wygłosi p. prof. Dąbrowski.

— **Sekcja Eucharystyczna Sodalicji Pań Miejskich w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się 19 bm. o godz. 17 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad wykład ks. dyrektora Marlewskiego.

— **Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne.** Próby odbywają się regularnie w poniedziałki i czwartki w salce ćwiczeń, św. Marcin 64. Wspólna lekcja wszystkich

chórów okręgu I odbędzie się dziś o godz. 20 w szkole powszechnej, św. Marcin 35.

ZYCIE SOKOLE

— **Sokola lustracja techniczna** wszystkich oddziałów gniazd poznańskich odbędzie się dziś na boisku „Sokola”. Zbiórka dla młodzieży żeńskiej o godz. 18, młodzież męska o godz. 18,15, dla druhen i drużów o godz. 19,30, seniorzy o godz. 20. Wszystkie oddziały, prócz seniorów, staną punktualnie w stroju ćwiczebnym wraz z nac. wzgl. kierownikami.

WYSTAWY

— **Publiczną wystawę prac uczniów Państwowej Szkoły Zdobniczej** otwarto w pawilonie lwowskim na terenie Targów Poznańskich. Wystawa będzie trwać do 5 lipca. Aktu otwarcia dokonał dyrektor departamentu sztuki p. Skoczylas, który przy tej sposobności wygłosił dłuższą przemowę z powodu przejścia wszystkich szkół sztuk zdobniczych pod zarząd departamentu sztuki. Następnie przemawiał dyrektor poznańskiej Szkoły Sztuk Zdobniczych p. Karol Maszkowski, dziękując przedstawicielom władz państwowych, samorządowych i komunalnych za przybycie. Ponadto specjalnie dziękował: Radzie miejskiej i magistratowi za stałą opiekę i subwencje, jakimi miasto darzy szkołę od szeregu lat, Starostwu Krajowemu oraz Izbie przemysłowo-handlowej, którym szkoła zawdzięcza stypendia dla uczniów na dalsze studia ich zagranicą i przedstawicielom nauki, sztuki i kultury oraz licie zebranej publiczności, która okazała laskawie tak szczerze zainteresowanie się pokazem dorocznym pracy szkoły naszej. — Pożatem dyrekcja szkoły pozwała sobie podziękować dyrekcji Ogrodów Miejskich za laskawie piękne udekorowanie kwieciami i zielenią całej wystawy, oraz dyrekcji Targów Poznańskich, która laskawie użyczyła szkole naszej pięknego pawilonu na terenach targów, wskutek czego wystawa ta mogła tak przejrzysto i pięknie eksponaty swoje zaprezentować.

— **Wystawa pracy kobiet Związku Kobiet Pracujących w Poznaniu,** Al. Marcinkowskiego 1 otwarta od 13 do 21 bm. codziennie od godz. 10—14 i 16—19. Wstęp 0,25 zł od osoby. Zamiejscowym przysługuje zniżka kolijowa.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Kurs kapłonięcia kogutów.** Wlkp. Izba Rolnicza urzędza kurs kapłonięcia kogutów 23 bm. o godz. 10 w gmachu Izby ul. Mickiewicza 33. Kurs składać się będzie z wykładu, demonstracji zabiegu oraz wykonania operacji przez uczestników kursu. Uczestnicy, chcący zabieg wykonać osobiście pod dozorem kierownika kursu winni przynieść 2—5 kogucików, głodzonych poprzednio conajmniej przez 36 godzin, przyczem uważać należy, aby nie mogły zjadać piasku, podściółki itp. Pożatem winny być, o ile możności, bardzo młode (około 8 tygodni), wagi około 500 gr. Przy zgłoszeniu się conajmniej 12 osób na kurs, może się on odbyć również w innych miejscowościach poza Poznaniem.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Automobilści włoscy w Polsce.** — W dniach od 17 do 20 bm. gościć będzie w Polsce wycieczka samochodowa Automobilklubu di Bergamo. Wycieczka ta ma na celu oddanie czci grobom bohaterów walk o niepodległość Italji: Francesco Nullo i Elia Marchetti, którzy zginęli w maju 1863 r. w szeregach powstańców polskich i zostali pochowani w Olkuszu i Chranowie. Wycieczka przybędzie do Krakowa w dniu 17 bm. a wyjazd na groby do Chranowa i Olkusza nastąpi w piątek, dnia 19 bm. w godzinach rannych. — Wycieczka liczyć będzie 25—60 samochodów, a bierze w niej udział szereg wybitnych osobistości. Wycieczka zainteresowała się również min. spraw zagr. Automobilklub Wielkopolski apeluje do wszystkich swych członków, aby zechcieli w przyjęciu gości italskich wziąć jak najliczniejszy udział. Bliższych informacji udziela sekretarjat, ul. Matejki 50, tel. 73-39.

— **Uroczystości wilsonowskie.** Komitet porządkowy obchodu uroczystości odsłonięcia pomnika Wilsona przypomina wszystkim związkom, organizacjom, korporacjom i stowarzyszeniom, które zamierzają wziąć udział w manifestacjach ku czci prezydenta Wilsona i Ignacego Paderewskiego o laskawie konieczne zgłoszenie swych pocztów sztandarowych i delegacji z wieńcami w terminie nieprzekraczalnym do soboty, 20 bm. plac Wolności 12, pokój 28 w celu przydzielenia odpowiednich miejsc w Parku Wilsona.

— **Wielka wentę harcerską** urzędza 21 bm. K. P. H. przy XV żeńsk. drużynie harc. im. Zofji Chranowskiej na dziedzińcu VI szkoły wydziałowej przy ul. Stromej. Początek o godz. 15.

— **Wpisy do Państw. Konserwatorjum Muzycznego.** Dyrekcja Państwowego Konserwatorjum Muzycznego w Poznaniu podaje do wiadomości, że wobec licznych zgłoszeń odbędzie się wyjątkowo jeszcze egzamin wstępny dodatkowy do klas fortepianu 24 bm. Bliższych informacji udziela sekretarjat, ul. Wrocławska 16 od godz. 10—13. (Tel. 13-46).

— **Grono członków Polskiego Związku Zaw. buchalterów-rzeczoznawców, buchalterów-biżansistów i pomocników Rzeczypospolitej Polskiej,** centrala Warszawa, zwołuje na 20 bm. o godz. 20 w salce „Warszawianka”, Al. Marcinkowskiego 8 zebranie organizacyjne, celem utworzenia oddziału w Poznaniu.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Tow. Właścicieli Nieruchomości.** Po zlikwidowaniu się Spółdzielni Budowl. właścicieli nieruchomości terenu Dębiec-Dębina, założono w Dębcu Tow. Właśc. Nieruchomości. Zasadnicze cele nowego towarzystwa obejmują obronę wspólnych i poszczególnych interesów właścicieli i kulturę ogrodów. Towarzystwo zakroilił sobie szeroki plan działalności, m. in. stara się o przedłużenie tramwaju aż do szosy Okrężnej, dalej czyni starania o kanalizację i o budowę ulic w Dębcu. Do zarządu Towarzystwa wybrano pp.: budowniczego Wegnera — prezesem, inż. radcę Granatowicza — wiceprezesem, J. Kuźniaka — sekretarzem, Jabłeczkiego — skarbnikiem oraz Krzyżaka, Klatkiewicza i Czeszaka — lawnikami. Towarzystwo odbywa regularnie zebrania, co miesiąc w każdą środę po 15 w lokalu p. Trytta, ul. Dębicka 40.

— **VI. Zjazd pracowników adwokackich i notarialnych.** Dnia 13 bm. odbył się w Lesznie Zjazd Związku Prac. Adw. i Not. na Ziemię Zach., a nazajutrz walne zebranie. W sobotę wieczorem powitał miejscowy prezes p. Duński licznie zgromadzonych członków i gości, poczem prezes związkowy p. St. Ziolkowski dokonał otwarcia zjazdu. Nazajutrz odbyło się nabożeństwo w kościele parafialnym a następnie walne zebranie, które zagał prezes związkowy, witając w szczególności delegatów z Górnego Śląska, którym urzędzono wielkie owacje. Po złożeniu gratulacji jubilatowi p. A. Gorysiowi z Poznania z okazji 25-lecia w zawodzie, nastąpiły sprawozdania zarządu oraz komisji rewizyjnej, które potwierdziły stały rozwój związku. Zarządowi wyrażono podziękowanie i udzielono absolutorjum. W wyniku wyborów wybrano ponownie do zarządu pp.: Ziolkowskiego — prezesem, Maciejewskiego — zastępcą, Dorozale — sekretarzem, Buchę — zastępcą, Gorysia — skarbnikiem, wszystkich z Poznania, Niefałnego z Ostrowa, Dulskiego z Leszna, Bajtkę z Katowic i Kozłowskiego z Gniezna. Do komisji rewizyjnej wybrano p. Lemkego jako przewodniczącego oraz sąd koleżeńcki. M. in. uchwalono rezolucję w sprawie obniżania poborów, solidaryzując się z Radą Okręgową Centralnej Org. Zw. Prac. Umysłowych. Przyjęto protest w sprawie ustaw socjalnych oraz dalszy protest przeciw niedopuszczaniu pracowników adwokackich do występowania przed sądami, uchwalono memoriał w sprawie podatku dochodowego, wreszcie omówiono memoriały co do nowej procedury cywilnej i ustawy notarialnej.

— **Wenta I. Drużyny Lotniczej.** Staraniem Koła Przyjaciół przy I. Drużynie Lotniczej urzędzono w niedzielę wentę na dziedzińcach V szkoły wydziałowej przy ul. Berwińskiego. Na całość złożyły się popisy drużyn i zabawy. Atrakcje, wykonane przeważnie przez młodzież, spotkały się z wielkim uznaniem. Czysty dochód przeznaczono na cele wakacyjne. (k)

— **Z targu.** Dnia 17. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,20—3,60 zł; masła mleczarskiego 4,40—4,80 zł; twarogu 0,80—1,20 zł; mendel jaj 1,50—1,60 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60 do 1,80 zł; słoniny wędzonej 2,30—2,40 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,20—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: 1 para kurcząt 3,00—4,00 złotych; kura 3,50 do 6,00 zł; perlicza 3,00—4,00 zł; kaczka 4,00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,60—1,90 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,60—4,60 zł; lina 2,40—3,20 zł; okonia 2,00—2,40 zł; karpasie 2,30—3 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. węgorza 3,20—4,00 zł; 1 kg. sandacza 6,00—6,40 zł; 1 kg. leszcza 3,00 zł; 1 kg. suma 4,00 zł; 1 kg. szczupaka 3,60—4,40 zł. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jazyzny: 1 kg. ziemniaków 10 do 12 groszy; 1 kilogram młodych ziemniaków 0,60—0,80 zł; za 50 kilogramów 4,50 do 5,00 zł; 1 kg. marchwi 60 gr; buraków 60—80 gr; cebuli 0,70—1,00 zł; szpinaku 0,80—1,00 zł; jarmużu 40—50 gr; pietruszki 1,60—2,00 zł; bobu 1,20 złotych; pecek rzodkiew-k 10—15 gr; główka zielonej sałaty 5 do 10 groszy; 1 kilogram jabłek 1,80—3,60 zł; rabarberu 20—30 gr; wiązka młodej kalarepy 30 gr; jeden ogórek 40—60 gr; 1 kg. szparagów 0,80—1,40 zł; 1 kalafior 0,30—1,20 zł; wiązka młodej marchewki 15—30 gr; 1 kg. agrestu 1,00 do 1,20 zł; czereśni 1,60—2,00 zł; truskawek 1,60—1,80 zł; pomidorów 8,00 zł; 1 kg. groszku w strączkach 0,80 zł; 1 kg. kurków 1,40 zł; 1 l. poziomek 1,00—1,20 zł; 1 mdl. raków 1,30—2,00 zł. (hu.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Postrzelenie przy kradzieży ryb.** — W sprawie postrzelenia Franciszka Cichockiego z Kórnika przez p. dzierżawcę Kórnickiego jeziora Dreczkowskiego władze przeprowadziły już dochodzenia. Wy-

Przy zaparciu stoła, przekrwieniu podbrzusza, bólach w krzyżu i w bokach, braku oddechu, biciu serca, migrenie, szumie w uszach, zawrotach głowy i ogólnym złem samopoczuciu powoduje naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” wydane i obfite wypróbnienie i zanik poprzednich objawów niepokojących. Ządać w aptekach. nw 11648

nika z nich, że Cichocki znany jest z kradzieży ryb i awantur. Pobił on poprzednio zatrudnionego u p. Dreczkowskiego robotnika, a później zagrażał napadem p. Dreczkowskiemu, który w obronie własnej strzelił, raniąc napastnika. (k)

— **Aresztowanie bandytów.** W nocy napadnięto na dom p. Wojciecha Matzkego, położony w pewnej odległości od Sierakowa w pow. międzychodzkiem. W wyniku dochodzeń ujawniono sprawców napadu rabunkowego i odstawiono ich do więzienia sądowego w Międzychodzie. Są nimi mieszkańcy Sierakowa 29-letni Antoni Jagodziński, 24-letni Aleksander Nowak i 26-letni Józef Samsik. (k)

— **Czarny oszust.** Mieszkańcy wsi Michałowa, Zalesia, Strumian, Wycisłowa i Jerzawa w pow. gostyńskim padli przed kilku dniami ofiarą oszustwa. Pojawili się u nich cyklista, ubrany jako kominiarz. Nie zwracało to niczyjej uwagi i nie wzbudzało podejrzeń. „Kominiarz” zbierał opłaty za czyszczenie kominów za drobny kwartał, powołując się na inkaso, wydane przez rzekomego pracodawcę, mistrza kominiarskiego p. Stefana Szymkowiaka z Piasków. Zebrawszy około 300 zł, oszust wyjechał. Okazało się, że płatnicy padli ofiarą oszusta, lat około 25, krępego wzrostu około 1,65 m. Policja wdrożyła pościg, narazie jednak bezskuteczny. (k)

— **Włamanie do mleczarni.** W Gostyniu włamano się do Mleczarni Spółkowej. Nieznani złoczyńcy według wszelkiego prawdopodobieństwa rutynowani złodzieje kasowi, przy pomocy t. zw. raka rozpruli kasę ogniotrwałą i skradli 256,27 złotych. (k)

— **Kradzież w polach i ogrodach.** W ostatnich dniach zaszło kilka wypadków takich kradzieży zwłaszcza we wsiach podmiejskich. Ofiarą pożądlivosti złodziejskich padają młode ziemniaki, sałata i inne jarzyny, oraz kwiaty. Najsmutniejsze, że przy tych kradzieżach złodzieje niszcza pola i ogrody w nieprawdopodobny sposób. Fakt tego zniszczenia ilustruje najlepiej doniesienie p. Andrzeja Beszterdy z Krzyżownik, skierowane do władz policyjnych: rabusie skradli ziemniaków za około 35 zł, natomiast powstała przy tem szkoda przez zniszczenie pola i powyrwanie roślin wynosi 300 zł. (k)

— **Morderstwo.** W Wapiersku pod Lidzbarkiem zastrzelony został z dubeltówki gospodarz Kaszubowski, lat 60. K. udał się w nocy do stawu rybnego i tam znalazł jego zwłoki. W związku z morderstwem aresztowano pewnego gospodarza i jego synów. Dalsze śledztwo w toku. (x)

— **Ohydna zbrodnia.** W Dobrzyniu pod Golubiem dopuścił się ohydny zbrodni niejaki Sandomierski; S. kupił od niejakiego Kwiatkowskiego obrazy, a gdy K. udał się tragicznego dnia do mieszkania S. z żądaniem zapłaty lub zwrotu obrażów, ten zadał mu nożem śmiertelną ranę w serce; śmierć nastąpiła na miejscu. Policja aresztowała zbrodniarza. (x)

— **Aresztowanie szajki złodziejskiej.** Na odcinku kolejowym Toruń-Kowalewo grasowała od dłuższego czasu nieuchwytna szajka złodziejska, która perjodycznie okradiała pociągi przeważnie tranzytowe, idące ze Zbąszczyna przez Poznań i Toruń do Prus wschodnich. Złodzieje wskakiwali do znajdujących się w biegu pociągów, odrywali plomby i zamki, wyrzucając następnie towar z wagonów. Ostatniej kradzieży dopuścili się w pociągu lokalnym, z którego wyrzucili kilka worków sztucznych nawozów i cztery centnary skóry garbowanej, którą ukryli w polu. Policja wykryła całą szajkę wraz z paserami, między którymi jest dwóch zwolnionych funkcjonariuszy policji. Na czele bandy stał technik Roman Zawadzki z Kowalewa, którego dotychczas nie zdołano odnaleźć. (x)

— **Podrabianie barwników.** Na skutek doniesienia przedstawiciela firmy „Milba” p. Kazimierza Mendela z Poznania o podrabianie barwników do materiałów, policja przeprowadziła rewizję w drukarniach i u kilkunastu osób. Przeprowadzono rewizję domową u Czesława Golaka (Dąbrowskiego 15), Ignacego Głapy (Mostowa 32), w drukarni p. Dąbkiewicza (św. Wojciech 4), w drukarni p. Cierniaka (Dąbrowskiego 38), i u p. Ludwika Ewersa (pl. Działowy 7). Znależono 450 workówczek poszukiwanego barwniku u Golaka i aresztowano go. W innych wypadkach rewizja dała negatywny wynik. Przeprowadzono też lustrację w 12 drogeryjach, podczas której znalazłono 618 paczek wspomnianego barwnika. (z)

— **„Kontroler” pożyczek państwowych.** Policja VI komisariatu ujęła niejakiego Czesława Butowskiego, który uchodził za kontrolera pożyczek państwowych. W jednym wypadku Butowski wyludził pożyczki w celu przesłania ich do głównego Urzędu Pożyczek Państwowych, w drugim wypadku skradł pożyczkę konwersyjną podczas t. zw. kontroli. Butow-

ski jest podejrzany, że dokonał podobnych nadużyć na sumę 2500 zł w innych wypadkach. W tym celu wzywa policja ew. poszkodowanych, aby złożyli zeznania w wydziale śledczym przy pl. Wolności. (z.)

— **Na ulicy Bukowskiej pokłuto nożem** Marjana Koracha, mieszkającego przy ul. Poznańskiej 7. Sprawca pokłucia był Wacław Przybylski, mieszkający przy ul. Polnej 9. (z.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Pożary.** W Czachrowie w pow. wrzesińskim powstał pożar u emeryt. posterunkowego p. Wł. Plucińskiego. Państwa płomieni padły stodoła, obora i narzędzia rolnicze, 2 krowy i 8 kur. Straty wynoszą 9 tys. złotych. Istnieje podejrzenie podpalenia. — W Ostrowie na ul. Starokaliskiej 6 zapalił się strych domu mieszkalnego p. Marji Markiewiczowej. — Spłonął dach, komórki strychowe i sprzęty lokatorów. Straty powstałe oblicza się na 30 tys. zł. Przyczyny powstania pożaru nie stwierdzono. (k.)

— **Najechna przez motocyklistę.** Na ulicy Rządowej w Grodzisku p. Witold Wrzesiński z Międzychodu najechnał na przechodzącą ulicą 52-letnią mieszkankę Grodziska p. Stanisławę Stachowską. P. Stachowska odniosła cięższe okaleczenia na całym ciele i przewieźć ją musiano do szpitala w Kościanie. Motocyklista jechał nieprzepisowo lewą stroną ulicy. (k.)

— **Zabita przez konia.** W Nowej Wsi (pow. wolsztyński) kopnął koń żonę rolnika Helenę Wolnikową tak fatalnie, że zmarła w pół godziny po wypadku. (k.)

— **Samobójstwa.** W Bydgoszczy pozabawiła się życia przez otrucie się esencją octową 22-letnia biuralistka Teresa Mizeraczykówna. Po odstawieniu do szpitala św. Florjana Mizeraczykówna zmarła. Powód rozpaczywego kroku nie został narazie stwierdzony. — W Kościanie otrula się kwasem solnym 30-letnia wdowa Józefa Stankowa. Po udzieleniu pierwszej pomocy przez p. dr. N. Birbacha desperatkę odwieziono do szpitala. Powodem usiłowanego samobójstwa był rozstrój nerwowy. (k.)

— **Nowa ofiara Wisły.** Student weterynarii Paweł Grochowski z Kowalewa, lat 23, doskonale pływak, kapał się w Wiśle obok Kępy Wiesego pod Toruniem i z niewiadomych powodów utonął. Topielca dotąd nie odnaleziono. (x.)

— **Śmierć wskutek leczenia przez znachora.** W Sędzinach w pow. rawickim zmarł w tych dniach 46-letni rolnik Józef Pauś. Przyczyny śmierci dotychczas nie wyjaśniono. Jest podejrzenie, że śmierć śp. Pausia spowodował mieszkający w Rawiczu znachor, który go leczył i który kapał go w rozczynnie, złożonym z mieszaniny śledziówki i siarki. Podczas tego zabiegu Pauś zmarł. Zarz. lżono sekcję zwłok. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za kradzież prądu elektrycznego** zasądzona została wyrokiem sądu okręgowego Władysława Owczarek z Poznania na tydzień aresztu. Karę tę odroczone warunkowo na jeden rok. (z.)

Z WIELKOPOLSKI

— **Rogoźno.** (Boże Ciało.) Procesja z okazji święta Bożego Ciała wypadła nadzwyczaj uroczysto. Udział wzięły wszystkie miejscowe organizacje i tłumy wiernych. Przygrywała miejscowa orkiestra. Pienia kościelne wykonał chór „Cecylja”

— (Z ruchu Powstańców.) Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków odbyło się w lokalu p. Wiercorka. Przewodniczył p. Korybalski, który wygłosił szczegółowe sprawozdanie ze zjazdu delegatów.

— (Z Tow. Kupców.) Pod przewodnictwem wiceprezesa p. A. Pięrgalskiego odbyło się zebranie Tow. Kupców. Uczestniczyli zmarłych członków ś. p. Edwarda Mazurkiewicza oraz Soborskiego z Kościana. Po omówieniu sprawy przetargów przymusowych, uchwalono brać gremjalny udział w uroczystości 25-lecia „Sokoła” w Rogoźnie.

— (Proklamacja króla.) Królem kurkowym proklamowano p. Stanisława Szalka a rycerzami pp.: Konstantego Sztubę i Dudkę. W sali Hotelu Polskiego odbyła się zabawa królewska. (ske)

— **Września.** (Nowa placówka Tow. Powstańców i Wojaków.) W miejscowości Kornaty pow. wrzesińskiego utworzona została nowa placówka Tow. Powstańców i Wojaków. Zebraniu przewodniczył prezes okręgowy p. Trawiński z Gulczewka. Po zaznajomieniu zebranych z celami i zadaniami tej organizacji i przyjęciu statutów przystąpiono do założenia towarzystwa z prezesem p. Piaseckim na czele. Na członków zapisało się 24 powstańców i młodzieży przedpoborowej.

— (Pielgrzymka do Częstochowy.) — Staraniem Bractwa Straży Honor. S. J. odbędzie się od 1 do 7 lipca pielgrzymka do Częstochowy. Koszta podróży wynoszą w obie strony 18,40 zł. Zgłoszenia przyjmuje ks. dyr. Staszka (Września).

— (Walne zebranie L. O. P. P.) W Domu Żołnierza odbyło się walne zebranie Koła L. O. P. P. na miasto Wrześnię. — Obszerny referat o celach i zadaniach wygłosił p. Kiciński z Poznania. Po sprawozdaniach wybrano zarząd w osobach pp.: prezes — burm. Sołtyśiak, wiceprezes — Konieczny, sekretarz — Z. Wolski, skarbnik — Wł. Kaliszewski, instruktorem powiatowym jest p. sekr. Kubiak. Koło liczy 220 członków prócz szkół i rozwija się korzystnie. (y.)

— **Chodzież.** (Z Rady miejskiej.) Po zagajeniu przez przewodniczącego p. Gapińskiego przystąpiono do wyboru poszczególnych komisji miejsc. jak: komisji budowlanej, zakładów miejskich, leśnej, rewizyjnej Głównej Kasy Miejskiej, finansowo-budżetowej, sanitarnej, kwaterynkowej, rzeźni miejskiej, kom. rewizyjnej Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności i komisji walki z bezrobociem. Sprawę zrzeczenia się udziałów przez miasto na rzecz likwidującego się Tow. „Caritas” po krótkiej rzeczowej dyskusji przyjęto do wiadomości. Zgodzono się na przyłączenie miejskiej sieci elektrycznej do nowego transformatora przy Al. Paderewskiego, przez co ma nastąpić ulepszenie w dostarczaniu prądu. Burmistrz podał do wiadomości, że są poczynione starania o uzyskanie pożyczki inwestycyjnej na prace doraźne dla bezrobotnych. W celu omówienia dokładniejszego sprawy bezrobocia, zbierze się osobna komisja. W wolnych głosach omawiano brukowanie ulic i ich oświetlenie oraz o udzieleniu dla bezrobotnych bezpłatnych kart na wędkowanie ryb w jeziorze miejskim.

— (Pożar.) W zagrodzie osadnika Głowa przy ul. Szopena 10 wybuchł w nocy nagle ogień. Spłonęła szopa oraz drzewo opałowe. Przybyłe na miejsce pożaru straże zastały już tylko zgłiszczca. (jm.)

Z POMORZA

— **Grudziądz.** (Egzaminy maturalne.) W gimnazjum klasycznym świadectwo dojrzałości otrzymali: Fuszara Stan., Grzeszczak Zdzisław, Jaworski Zdzisław, Jerka Edmund, Kamiński Witold, Luto- bański Bronisław, Malkowski Stefan, Poteracki Władysław i Sieg Sylwester. — W gimnazjum żeńskim: Choroszczanka Anna, Ciborowska Janina, Dramińska Jadwiga, Dubiezkówna Małgorzata, Kubacka Lucja, Majkowska Monika, Różycka Wiktoria, Szachnitowska Kazimierza, Niemczykówna Gizela, Polleyówna Brygida, Poszwińska Monika, Szklarska Irena, Swicianka Antonina, Święcicka Nadyna, Wierchowaska Jadwiga i Zakrzewska Małgorzata. (ski.)

SPORT

Piłka nożna

Wczorajszy występ zawodowców austriackich był raczej smutnym dla nas widowiskiem, bowiem goście poprostu bawili się z „Wartą” i przy pewnym wysiłku z ich strony nie obeszłoby się niewątpliwie bez dwucyfrowego wyniku. Sprowadzając tak poważnego przeciwnika „Warta” powinna była wystawić pełny skład, lub sięgnąć do pełnowartościowych rezerw, a nie dawać na tak odpowiedzialne stanowisko kierownika ataku młodego, niedoświadczonego zawodnika. Pod względem sportowym zatem mieliśmy wczoraj katastrofę i bodaj, czy — wobec słabej a conajmniej zmiennej formy „Warty” obecnie — wolno było sprowadzać takiego przeciwnika i narazą na szwank reputację polskiego sportu. Po niedzielnej sromotnej klęsce w stolicy — wtorkowy pogrom w Poznaniu. Czy na dobre wyjdzie to naszemu piłkarstwu — śmiemy wątpić.

Istnieje nadal możliwość że zawody Polska — Jugosławia odbędą się 24 października na stadionie miejskim w Poznaniu, o ile magistrat zgodzi się na odstąpienie boiska za opłatą 10 proc. podatku bez żadnego dalszego odszkodowania. W ten sposób możnaby wyrównać większe koszty, związane ze sprowadzeniem graczy krakowskich i warszawskich. Wyrażamy nadzieję, że zarząd POZPN skorzysta z tej sposobności, aby publiczności poznańskiej pokazać zawody wysokiej klasy i że skomunikuje się z władzami samorządowymi w sprawie wynajmu stadionu.

Kurs instruktorski dla piłkarzy odbędzie się w Poznaniu zorganizowany przez ZPN przy współpracy ze strony P. U. W. F. w Warszawie i to w czasie wakacyjnym od 1. do 15 lipca 1931. Techniczną stroną zajmuje się okręgowy ośrodek w. f., a kierownikiem został wyznaczony przez ZPN znany internacjonal, p. J. Kaluża z Krakowa. Ilość frekwentantów może dochodzić do 40, którzy otrzymają bezpłatnie mieszkanie i utrzymanie a dopłacają 50 gr. dziennie na wyżywienie. Poza tym otrzymują kandydaci 50 proc. zniżki kolejowej w obie strony.

Termin meczu Poznań — Warszawa, który odbędzie się w roku bieżącym w Poznaniu w ramach jubileuszu POZPN, obchodzącego 10-lecie swego istnienia nie został jeszcze ustalony. Mecz ten miał się odbyć pierwotnie 20 września w Poznaniu. Po oddaniu terminu powyższego klubom ligowym i związkowym oraz wyznaczenia nowego na dzień 23 sierpnia, ostatecznie wchodzi w rachubę obecnie ten dzień.

Spotkanie Poznań — Kraków odbędzie się definitywnie 5 lipca w Poznaniu. Spotkanie to o puchar „Ilustracji Polskiej” rozgrywa się po raz trzeci, a dotychczas przyniosło obu stronom po jednym zwycięstwie. W roku 1929 wygrał Poznań 2:1 a w ubieg-

łym po pięknej i ciekawej walce — Kraków u siebie w stosunku 3:2. Na powyższe spotkanie kpt. związkowy p. Stanisław Śmiglak wyznaczył następujących graczy: Fontowicz, Kasprzak, Flioger, Szerfke I i II, Sroka, Wojciechowski, Kniola, Radojewski i Banaszkiewicz z „Warty”; Kwintkiewiczów Edm. i Leona z „Legji”; Graczyńskiego ze „Sparty”; Mikołajewskiego Wincentego i Krzyżagórskiego z „Olimpii”; Kryszkiewicza z „Posnani” oraz Nowaka, Kaczmarka i Kórskiego z „HCP”.

Zawieszenie p. Adamskiego. Polskie Kolegium Sędziów wydało poniższy komunikat:

„Uchwałą pełnego zarządu PKS z niedzieli dnia 4 czerwca komunikatem PKS 7/31 z dnia 8 czerwca karze się p. Adamskiego Marjana członka Pozn. OKS 12-miesięcznym zawieszeniem w prawach członkowskich PKS z jednoczesnym odebraniem legitymacji za podpisanie pisma Pozn. OKS z dnia 4 grudnia 1930 r. nazwiskiem skarbnika tegoż OKS bez uprzedniego zawiadomienia o tem zainteresowanego i uzyskania jego zgody. Początek kary liczy się od dnia ogłoszenia”.

Sprawa ta miała się następująco: na początku roku powstał w tutejszym OKS zatarg pomiędzy p. Nawrockim ówczesnym sekretarzem OKS oraz p. Adamskim. Na skutek obraźliwego wystąpienia p. Nawrocki zrezygnował i po szeregu bezskutecznych próbach zarządu OKS załatwienia sprawy we właściwym zakresie oddano ją do Warszawy, gdyż w międzyczasie wyszło na jaw, że p. Adamski samowolnie podpisał skarbnika. Sprawę zbadana z polecenia PKS komisja na miejscu i w wyniku tego p. Adamski został ukarany.

Pięściarstwo

Kanenberg, Ermanowicz i Laskowski zostali wyznaczeni jako sędziowie na Olimpiadę.

Walki o mistrzostwo Polski zweryfikowano w wagach od koguciej do ciężkiej; w muszej weryfikacja nie mogła nastąpić, ponieważ w protokole zaznaczono, że Kazimierski miał wagę i sprawę tę należy dopiero wyjaśnić.

Terminy zarezewowano na spotkania międzypaństwowe są następujące: 4 października, 6 grudnia, 7 lutego i 3 kwietnia 8 listopada br. jest dzień PZB, 1 maja 1932 dzień olimpijski, 11 października b. r. — ćwierćfinał mistrzostw drużynowych, 15 listopada — półfinał, a 13 grudnia — finał. Do dnia 29 lutego 1932 r. muszą być rozegrane mistrzostwa okręgowe, a 11, 12, 13, marca 1932 r. — mistrzostwa Polski. Z zagranicznych są brane pod uwagę reprezentacje Niemiec, Włoch, Anglii i Szwecji.

Msza św. odprawiana jest w każdy piątek miesiąca u OO. Jezuitów za wszystkich ofiarodawców na pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu. Ofiary przyjmują Banki, Redakcje Gazet i P. K. O. nr. 207 470

Komunikat nr. 5-31

Związku Pracowników Umysłowych Ziemi, Zach. R. P. Koło Poznań.

W czwartek 18 czerwca br. wiecz. o 8-mej odbędzie się na dużej sali p. Jarockiego w Poznaniu ul. Masztalarska 8a.

plenarne zebranie

z następującym porządkiem obrad:

1. zagajenie, 2. odczytanie protokołu, 3. referat n. t. Zakład Ubezpiecz. Prac. Umysł. a lecnictwo wygłosi p. Bolesław K o r e y w o — naczelnik wydz. lecnictwa Pozn. Ubezpiecz. Prac. Umysłowych, 4. dyskusja, 5. sprawozdanie z Kom. Doradczej Z. U. P. U. (p. Piotrowski), 6. sprawozdanie z Rady Głównej Centr. Org. Zw. Zaw. Prac. Umysł. w Warszawie (p. Piotrowski), 7. komunikaty zarządu, 8. wnioski i wolne głosy, 9. zamknięcie.

Ze względu na aktualność referatu z którego dowiemy się dokładnie kto i kiedy ma prawo do lecnictwa na koszt Zakładu Ubezpiecz. Prac. Umysł. prosimy o jak najliczniejszy udział. Sympatycy mile widziani.

Za Zarząd:

(—) Tadeusz Piotrowski, prezes,
(—) Hipolit Jankowski, sekretarz.

Wycieczka na wystawę kolonialną do Paryża

Poznański Komitet Akademicki organizuje czternastodniową wycieczkę na wystawę kolonialną do Paryża. Termin wyjazdu 15 lipca.

Bliższych informacji udziela P. K. A. wydz. zagr. św. Marcin 40, pokój 3; codziennie od godziny 12 — 13.

Wycieczka do Anglii

We czwartek, dnia 18 czerwca, w sali wykładowej Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej, Wąły Wazów 25, odbędzie się o godz. 20 zebranie uczestników wycieczki do Anglii, organizowanej przez Tow. Polsko - Angielskie. — Wycieczka zabawi w Anglii 10 dni. Zwiedzi Londyn i okolice, Cambridge, Oxford, ewentualnie Isle of Wight. Koszty wycieczki wynoszą 600 zł. Wycieczka wyruszy 20 lipca rb.

Zgłoszenia przyjmuje się jeszcze we czwartek na zebraniu. Uczestnikami mogą być również nieczłonkowie towarzystwa.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Czwartek, dnia 18 czerwca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.30 kurs elem. jez. ang.; godz. 17.45 audycja humorystyczna; godz. 18.00 koncert popołudniowy; godz. 19.00 „Torem literatury i poezji”; godz. 19.15 feljton rolniczy p. t. „Żywnienie bydła robocze”; godz. 19.30 rolnicza skrzynka radiowa; godz. 19.45 „Co robić z niedzielą — dokąd jechać?”; godz. 20.00 „Szkoła zawodowa”; godz. 20.15 koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godz. 21.30 słuchowisko (transmisja z Warszawy). Zradjofonizowana komedia Marjusza Maszyńskiego p. t. „Koniec i początek” z autorem w roli głównej; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 14.50 komunikat gospodarczy; godz. 15.25 „Racjonalne odnowienie mieszkania”; godz. 15.45 komunikat L. O. P. P.; godz. 16.00 muzyka gramofonowa; godz. 16.40 wiadomości wojskowe; godzina 16.50 odczyt; godz. 17.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 odczyt ze Lwowa; godz. 18.00 koncert solistów; godz. 19.20 muzyka gramofonowa; godz. 19.40 giełda rolnicza; godz. 19.55 komunikat meteorologiczny; godzina 20.00 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.15 muzyka lekka. Wyk.: Orkiestra Filharmonji Warsz. pod dyr. Kazimierza Wilkomirskiego, Kazimierz Szerszyński (tenor) i Ludwik Urstein (akomp.); godz. 21.30 słuchowisko „Koniec i początek”; godzina 22.00 feljton p. t. „Uśmiechy życia”; godz. 22.20 koncert solisty ze Lwowa; godz. 22.50 komunikaty; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert, 21.10 koncert; Budapeszt (550 m) 19.45 koncert, 20.30 słuchowisko; Wiedeń (516 m) 21.00 IX symfonia Brucknera; Medjolan (501 m) 20.45 „Germanja” op. Alberto Franchetti; Rzym (441 m) 21.00 koncert.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— P. Ambrogowicz, Poznań. Powinien mieć „Orbis”, pl. Wolności 9. (iK)

— W. G. Ostów. Mamy poważne zastrzeżenie, czy plany Pana dadzą się zrealizować. Zagranica odczuwa kryzys gospodarczy tak samo, jak my. Może Pan spróbuje się dowiedzieć o firmie w Wlkp. Izbie Rolniczej, ul. Mickiewicza 33 względnie Izby Przemysłowo-Handlowej, ulica Mickiewicza 31.

Ad 2. W miejscowym urzędzie policyjnym, głównym warunkiem odbycia służby wojskowej.

Ad 3. Szkoła Kadetów — Rawicz, Szkoła Morska — Gdynia. (iK.)

Teatr Wielki

DZIŚ — „Księżna cyrkówka”. Czwartek, 18. 6. „Cyryluk sewilski”. Piątek, 19. 6. „Pan Twardowski”, balet. Sobota, 20. 6. „Cyryluk sewilski”. Niedziela, 21. 6. „Księżna cyrkówka”. Niedziela, 22. 6. „Pan Twardowski”, balet.

Początek o godz. 8 wiecz. em. Przedsprzedaż biletów w Teatrze Polskim od godz. 17. Ceny biletów od 75 groszy.

atr Polski

DZIŚ — „K. . .” (Wilhelm II) Czwartek, 18. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Piątek, 19. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Sobota, 20. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Niedziela, 21. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Poniedziałek, 22. 6. „Bez posagu ożenił się nie mogę”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety przednio nabyć można w kasie teatralnej

Teatr Nowy

DZIŚ — „Dobra wróżka”. Czwartek, 18. 6. „Florete i Patapon” — premiera. Piątek, 19. 6. „Florete i Patapon”. Sobota, 20. 6. „Florete i Patapon”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cyga. p. Zygarelewskiego, narożnik ul. Gwarskiej.

Stronictwo Narodowe

Koło Łazars

Zebranie miesięczne Koła odbędzie się w czwartek, 18 czerwca 1931 roku o godz. 19.30 w lokalu Cukierni Słowiańskiej, ul. Marszałka Focha 70.

Na porządku dziennym ciekawy referat red. p. Fikusa.

Wszystkich członków i sympatyków zaprasza

Zarząd.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„ZASP” DAŻY DO ZAWŁADNIĘCIA POZNAŃSKIM TEATREM WIELKIM

Związek Artystów Scen Polskich, mający zarząd główny w Warszawie, ma jak wiadomo za jeden ze swoich celów objęcie we własne albo zrzeszeniowe przedsiębiorstwo jak największej ilości scen.

Z wiązek uniemożliwił właśnie gminie m. Poznania prowadzenie Teatru Wielkiego we własnym zarządzie od 1 września przez sezon skrócony, którego wymaga stan finansowy miejsc. Mianowicie Związek zakazał artystom angażować się w Poznaniu na przeciąg czasu krótszy, niżeli 12 miesięcy, podczas gdy suma 800.000 złotych, uchwalona przez Radę Miasta na obecną rok budżetowy, aczkolwiek bardzo wysoka, nie wystarczy na tak długi sezon, zwłaszcza że publiczność coraz mniej do Teatru Wielkiego uczęszcza i deficyty są coraz większe.

Dzisiaj rozeszły się pogłoski, że ZASP, idąc dalej w obranym kierunku zamierza objąć Teatr Wielki w zarząd własny (nie wiadomo jeszcze czy jako imprezę związkową, czy jako „zrzeszeniową” pod patronatem Związku). Odnośne pismo ma wpłynąć do gminy m. Poznania już w najbliższym czasie.

POLONICA WŁOSKIE

Echa przekładu „Popiołów”. Pomysł przełożenia na język włoski tego właśnie romanu Zeromskiego okazał się bardzo szczęśliwym. Przekład znajduje chętnych czytelników a po pismach czytamy wciąż nowe echa tej lektury. Jako jedno z ostatnich notuje recenzję w „L'Italia giovane” z 22-go kwietnia. (P)

NAUKA

Kongres heglistów. W setną rocznicę śmierci Hegla tj. od 18-go października r. rozpocznie się w Berlinie międzynarodowy kongres heglistów, który trwać będzie cały tydzień. Organizacją kongresu zajmuje się związek heglistów, mający swą siedzibę w Hadze. Referaty zgłosili dotąd: Baillie z Anglii, Calogero, Hessing, Lasso i inni.

Wileńskie Tow. Lekarskie odbyło wspólnie z wileńskim oddziałem Pol. Tow. Pedjatrycznego posiedzenie naukowe, na którym dr. W. Jasiński wygłosił sprawozdanie z IV zjazdu pedjatrów we Lwowie oraz referat pt. „O konieczności i sposobie ustalania norm rozwoju fizycznego dzieci w Polsce” i doc. dr. S. Bagiński referat pt. „Układ pokarmowy a gruźlica dokrewna”.

LITERATURA

Syn autora „Mariji” w Ameryce. Po wiadomości o emigrancie-poecie A. A. Jakubowskim, synu poety A. Malczewskiego, jaką podał prof. Pigoń, ogłosił prof. J. Krzyżanowski ciekawą broszurkę („A. A. Jakubowski”, Kraków 1930), gdzie zajmuje się odnalezionym przez siebie tomikiem angielskich utworów tego wygnańca. Pierwszy to bodaj okaz „poloników amerykańskich” ogłoszony w Filadelfji w r. 1835 pt. „Wspomnienia polskiego wygnańca”. Obok opowieści o własnych tragicznych przeżyciach umieścił tu autor informacyjne szkice historyczne i literackie i garść utworów poetyckich. Najciekawsze są wspomnienia osobiste autora, który po powstaniu listopadowym znalazł się w Galicji i w 1832 został przez rząd austriacki wraz z innymi uwięziony w Bernie, potem Tryjeście a wreszcie wywieziony do Ameryki, gdzie w 21 roku życia umarł. Do martyrologii naszej emigracji przybyła nowa bolesna karta. (P)

KRAJOZNAWSTWO

Poznanie Podola. Ze Lwowa piszą nam: Podolski oddział Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego prowadzi bardzo ożywną działalność. Wynika to ze sprawozdania, ogłoszonego za czas od 1 maja 1930 do kwietnia 1931 roku. Liczba członków wynosi obecnie blisko półtora tysiąca osób. Jedną z ważniejszych prac Towarzystwa jest badanie jaskiń krystalicznych w Krzywcu Górnem. W jaskiniach tych jest sześć dużych sal, a korytarze ciągną się około 14 kilometrów. Prócz tego prowadzi Towarzystwo prace wykopaliskowe na Podolu. Ruch turystyczny znajduje w Towarzystwie silne oparcie. W lecie b. r. otwarty już będzie dom wycieczkowy w Zaleszczykach, murywany budynek piętrowy. W najbliższym czasie powstanie schronisko w pasie Miodoborów. Dzięki interwencji Towarzystwa powstał szereg szkolnych schronisk wycieczkowych. W r. ub. Towarzystwo przyjęło 223 wycieczki, w których brało udział 3436 osób. W listopadzie ub. r. uruchomiono w Tarnopolu Regionalne Muzeum Podolskie. Towarzystwo jest również delegatorem państwowej Rady Ochrony Przyrody. Z ważniejszych wydawnictw Towarzystwa należy wymienić propagandową broszurę o Podolu, wydaną w czterech językach. (lk)

WŚRÓD KSIĄŻEK

PIENIĄDZ-BÓG I PIENIĄDZ-KAT

Ireny Niemirowskiej „Dawid Golder”, wydany w przekładzie przez „Rój” jest dzisiaj jedną z bardzo głośniejszych na Zachodzie powieści współczesnych. Dawid Golder to wielki spekulant światowy, ongi nędzarzemigrant z rosyjskiego Ghetta. Do stał się do Ameryki, tam odwiecznym instynktem rasy zaczął robić pieniądze i robi je dalej, choć już posiadał olbrzymi majątek i chociaż nie ma właściwie dla kogo pracować. Wie o tem, że żona go nie kocha, wie, iż utrzymuje sobie od dwudziestu lat amanta-arystokratę, wie nawet, iż dziewczyna, która uchodzi za jego córkę, jest w istocie dzieckiem tamtego. „Rodzinę” tę obchodzi Golder tylko o tyle, o ile jej dostarcza pieniądze na niesłychane zbytki.

W chwili, gdy powieść się zaczyna, Golder jest na świecie sam, chory, na progu śmierci a jednak przymus robienia pieniędzy popycha go nieuchronnie do coraz nowych wysiłków, aby mnożyć majątek. Ostatnie jego targi z komisarzami sowieckimi o koncesje naftowe, targi prowadzone pod groźbą ataku sercowego, dławionym przez astmę głosem, urastają na tem tle psychicznym do rozmiarów tragedji przez swoją bezcelowość, której niczem nie można wytłumaczyć, jak tylko nieodpartym przymusem instynktu rasy. To też monumentalną niemal w swej grozie jest jego samotna śmierć na statku, idącym z jakiegoś portu czarnomorskiego — prawdopodobnie z Odessy — do Konstantynopola. Zamyka mu zaś oczy młody lapserdak żydowski, który jedzie do Ameryki... robić pieniądze. Nowy Dawid Golder, mający zastąpić umarłego.

Niemirowska jest oczywiście Żydówką. Nikt z pisarzy aryjskich nie mógłby tak wycisnąć z psychiką tamtej rasy, a nikt też nie potrafiłby być w stosunku do niej tak po semicku bezlitośnym. Nie ma w tych ludziach jednej myśli, któraby nie opłatała się dokoła czego innego, jak zdobycie pieniędzy, aby używać. Nie uznaje Niemirowska nawet żydowskiego uczucia rodzinnego, które stało się legendą i pewnikiem. Solidarność rasowa również zniknęła, gdy chodzi o zysk — spekulanci gryzą się między sobą jak głodne psy nad kością, sam Golder wpędza w samobójstwo długoletniego współnika i przyjaciela. Tak okrutnego obrazu plutokracji żydowskiej nie skreślił jeszcze chyba żaden antysemita. Obraz to tem bardziej przejmujący, że autorka powstrzymuje się od wszelkich dociekań psychologicznych, od komentarzy, od odkrywania sprzeczności i potępienia czy usprawiedliwienia. Fakt szereguje się przy fakcie, a jeden okropniejszy od drugiego. Jeśli idzie o epicką zwięzłość, to „Dawid Golder” jest niemałym dziełem pisarskiego kunsztu. Zdumienie, z jakim zaglądamy w ten nieznany świat, przemienia się w rodzaj grozy, gdy przemylimy do końca tę demoniczną siłę, która popycha Goldera do zamieniania wszystkiego na złoto i to bez żadnej rozsądkiem wytłumaczenia przyczyny. Jego fabrykacja pieniędzy jest jakąś maniakalną sztuką dla sztuki. On sam nie ma z tego nawet żadnego użycia, tak jak maszynista nie przyjdzie z towaru, który wyprodukował.

W tem tkwi błąd psychologiczny samej postaci „Dawida Goldera”. Niewątpliwie trafić się mogą jednostki żydowskie tego mechanicznego typu, ale tak samo nie ulega kwestji, że instynkt plemienia jako takiego nie jest ślepy. Żydzi jako całość są popychani do robienia pieniędzy przez świadome od początku Diaspory poczucie, że pieniądź to władza in potentia, i że posiadając go, mogą rzucić węższem czy coraz szerszem kołem świata — oni, w swem niegdyś rozumieniu i pełnem hańby poczuciu Parjowie tego świata. Pamięć o wersetach „...a narody świata kłaniać się ci się będą...” tkwi najoczywistej na dnie tej żądzy, którą „Dawid Golder” w tak przekonujący sposób nam demonstruje i to musi nieżydowski czytelnik za autorkę sobie dopowiedzieć, tak jak żydowski z pewnością już uczynił. (ln)

Książki nadesłane

Lion Feuchtwanger: „Zyd Suess”. Autoryzowany przekład Heleny Felkowskiej. Wydanie drugie. Nakładem Księgarni Nowości we Lwowie.

DZIEJE SEMINARIUM DUCHOWNEGO W GNIEŹNIE

Na uroczystej Akademji, jaką gnieźnieńskie Seminarjum Duchowne uczciło 70-lecie urodzin ks. biskupa Laubitza, wygłosił ks. prof. dr. J. Nowacki odczyt o dziejach tego Seminarjum. Poniżej podajemy streszczenie tej wysoce interesującej prelekcji, która przyniosła zebrane po raz pierwszy w całość mnogie szczegóły historyczne, dla naszej kultury doniosłe.

Monografie seminarjów duchownych mają własne miejsce w literaturze historycznej ze względu na nieprzeciętną rolę Kościoła i kleru w dziejach kultury i oświaty.

Wprowadzone dekretem trydenckim z r. 1563 seminarja duchowne nie były bynajmniej pomyslane jako właściwe ogniska nauk kościelnych. Zadaniem ich było tylko odpowiednie wykształcenie i wychowanie przyszłego kleru dla praktyki kapłańsko-pasterskiej.

Obfite źródła archiwów kościelnych Gniezna domagają się naukowego przedstawienia dziejów tamtejszego seminarjum diecezjalnego, zwłaszcza po ostatniej poważnej dwutomowej publikacji Emila Waschińskiego (Das kirchliche Bildungswesen in Ermland, Westpreussen u. Posen, Wrocław 1928), w której autor zbył seminarjum gnieźnieńskie skąpym zarysem na kilku stronach.

Na późniejsze seminarjum gnieźnieńskie złożyły się dwie odrębne fundacje wielkiego prymasa Stanisława Karnkowskiego: diecezjalne w Kaliszu, założone wpięrazem z kolegium jezuitckim 1582 r. i tamże powtórnie jako osobna pod względem prawnym instytucja w latach 1588 do 1593, oraz seminarjum jurystów w Gnieźnie z lat 1598—1602. Szczególnie zaciekawia ostatnie, założone przede wszystkim ze względu na administracyjno-sądowe potrzeby rozległej archidiecezji. Oprócz studjum retoryki, logiki i teologii erygowano w niem osobne katedry prawa kanonicznego i cywilnego. Alumunami byli początki już wyświęceni kapłani. Zdolni profesorowie, doktorowie padawscy Piotr Odorowski (do 1623, zm. 1651) i Jakób Dubius (zm. 1650), kanonicy metropolitalni, zapewnili mu okres piękny, acz krótkiego rozkwitu. Mocą uchwały synodu łowickiego (1620), głównie pod wpływem chwilowych nastrojów, nieprzychylnych Jezuitom, prymas Gembiński przeniósł seminarjum kaliskie do Gniezna (1621) i w r. 1622 połączył je organicznie z kolegium jurystów w jedną instytucję, teologiczno-praktyczne seminarjum archidiecezjalne, zachowując jednakże w niem przynajmniej jedną katedrę nauk prawniczych.

Wskutek niepomyślnej gospodarki finansowej, zwłaszcza także powszechnej nędzy w okresie wojen z Kozaczyną, Tatarami i Szwedem, seminarjum chyli się w połowie XVII w. ku zupełnemu upadkowi. Arcybiskup Wężyk, M. Lubieński, Wacław Leszczyński i szczególnie Prażmowski nosili się z zamiarem przywrócenia zakładu kaliskim Jezuitom; stanowcze sprzeciwy kapituły, zasłaniającej się głośniejszym statutem swym z r. 1623, pokrzyżowały ich plany. Prażmowski (1669) chciał poważnie rozszerzyć zakres i podnieść poziom studjów kleru; alumni mieli odbywać 4-letnie studja filozofji i teologii w kolegium kaliskim Jezuitów, następnie roczne lub dwuletnie przygotowanie praktyczne w Gnieźnie. Nie zyskawszy poparcia kapituły reorganizuje seminarjum swe i zapewnia mu na dłuższy czas normalny rozwój. Po kilkunastoletniej ponownej zagładzie w okresie wojny północnej i zamętu w kraju z pocz. XVIII w. przystępuje znów prymas Stanisław Szembek do gruntownej reorganizacji seminarjum. W r. 1721 dodaje mu nową katedrę filozofji i teologii spekulatywnej, a już w r. 1718 powierza je księżom misjonarzom, w których rękach pozostaje zakład aż do r. 1835. Szczególnie pierwsze czterdzieści lat ich działalności w Gnieźnie są okresem niebываłego rozkwitu instytucji, zarówno pod względem nauczania jak wychowania ascetycznego.

Sprawy ustrojowe seminarjum, organizacja studjum, ocena każdorazowego poziomu zakładu, szczegóły o profesorach i t. p. zawierają wiele ciekawych przyczynków, których niepodobna objąć niniejszem sprawozdaniem.

Z chwilą zaboru ziem polskich przez Prusy i konfiskaty dóbr seminarjownych, m. i. jedenastu znacznych majątków ziemskich, nastają lata niezwykle ciężkiej próby. Zakusy rządu, by zakład obrócić na seminarjum na-

uczycielskie (1801), niweczy swą nieugiętą postawą kapituła. W kilkanaście lat potem eksterminacyjna polityka zaborcy dąży systematycznie do kasaty znieawidzonej kuźni ducha polskiego (także seminarjum poznańskiego). Słuszne w zasadzie rozporządzenia rządowe, mające na celu podniesienie studjum seminaryjnego do poziomu uniwersyteckiego, przepisy o pełnych kwalifikacjach profesorów i gimnazjalnej maturze alumnów, zmierzają przedewszystkiem do tego, by Kościół, zwłaszcza po reskrypcie kasaty zgromadzenia księży misjonarzy (1822) stawić przed koniecznością zamknięcia obu seminarjów i zdać go na „łaskę” germanizacyjnych wpływów uniwersytetu wrocławskiego. Jak już przedstawił szczegółowo ks. prał. Hozakowski (Kron. m. Pozn. I i III), arcyb. Marcin Dunin, nie zadowolony utworzyć akademji duchownej z wydziałami filozoficznym i teologicznym, niezwykle przezorną i zręczną polityką zniweczył w latach 1830 do 1836 wszelkie wrocławskie koncepcje nac. prezesa Flottwella i powołano mu rządu berlińskiego. Po usunięciu księży misjonarzy, dysponując już profesorami o wymaganych kwalifikacjach naukowych, skorzystał z praw, zagwarantowanych mu konkordatem z r. 1821, i utworzył w r. 1835 trzyletnie studjum naukowo-teologiczne w Poznaniu tudzież roczne praktyczne w Gnieźnie.

Z pośród osobistości, które w nowych warunkach wychowali twarde pokolenie bojowników o prawa Kościoła, o własność polską i ducha narodowego i mowę ojczystą, wyróżnili się zasłużeni regensowie XX. Kidaszewski, biskup Cybichowski i Andrzejewicz, wybitni prawnicy Kozłowski, niegdyś powstaniec i emigrant, bibjotekarz fryburski, kan. Łukowski, wydawca „Księgi uposażeń” prymasa Łaskiego, do dziś niezapomniany Ignacy Warmiński, autor rozprawy o Seklucjanie, Trziński, nadto między innymi kard. Dalbor, biskup Lisiecki, świątobliwy Bolesław Zychliński.

Po reorganizacji seminarjów przez J. E. kardynała-prymasa Hlonda w r. 1927 mieści się w Gnieźnie dwuletnie studjum filozofji, apologetyki, teologii historycznej, w Poznaniu trzyletnie teologii systematycznej i praktycznej, nauk biblijnych, prawa kanonicznego i i., razem o 12 katedrach i kilku innych przedmiotach przy 1—2 wykładach względnie ćwiczeniach tygodniowo. Ważne zadanie ascetycznego przygotowania przyszłych kapłanów spoczywa w rękach osobnych ojców duchownych księży świeckich.

Ks. dr. Józef Nowacki.

Poznań.

Pisma nadesłane

„Nowiny Społeczno - Lekarskie”. Nr. 11. Treść: „Doroczne XII Walne Zebranie Związku”. — „Związek Lekarzy Państwa Polskiego w roku 1930-1931”. — „Medycyna społeczna i lekarskie życie zawodowe zagranicą”. — Doc. dr. A. Sabatowski: „W sprawie specjalizacji lekarzy uzdrowskiowych”. — Likwidacja Związku Lekarzy i Przyrodników. — Z żalobnej karty. — Kronika.

„Przeszłość”. Nr. 6. Treść: P. Ganzyński: „Czy zrozumiemy nareszcie, co się dzieje w Bolszewji?”. — M. Mituła: „Mikolaj Rej z Nagłowic jako pedagog”. — P. Żukowski: „Życie średniowieczne”. — St. Wesolek: „Obrazy z dziejów kultury niemieckiej XVIII w.” — Z pamiętnika rosyjskiego oficera - Polaka o epoce Mikołaja I. — Wśród czasopism. Zjazd trzech cesarzy w r. 1872. — Materiały dla przyszłego historyka kultury. — Co czytać o Stanach Zjedn. Ameryki Półn.

„Orleń”. Nr. 10 (28). Treść: J. Lipecki: „Bronz i legenda”. — F. Cierniak: „Wspomnienia z powstań śląskich”. — L. Kamiński: „Nad jeziorem”. — Dr. J. Willame: „Taine jako historyk”. — Dr. S. Dedio: „W Taorminie”. — M. Laskowska: „W jasny dzień”. — Z. Kozłowski: „Nasza odpowiedź”. — Z. Wardejn: „O instynkcie narodowym”. — J. Donimirska: „Wrażenia z Belgji”. — H. Stoesselówna: „Uśmiechnij się!”. — K. Chalicki: „Na końcu języka”. — M. Noskowiak: „Sport a wieś”. — L. Kokociński: „Dziewica Orleańska”. — A. Jaegermanówna: „Naprzód”. — Ankieta. — S. Ruszczyński: „Drogi i cele teatru szkolnego”. — B. Zagórka: „Wieczór baśni”. — Pod znakiem morza. — Harcerstwo. — Kronika sportowa. — Kronika szkolna. — Rozrywki umysłowe.

Wiec protestacyjny w sprawie obniżki pensyj

W dniu wczorajszym odbył się w wielkiej sali Domu Rzemieślniczego wielki wiec protestacyjny wszystkich pracowników umysłowych, zwołany przez Radę Okręgową Centr. Organizacji Związków Zaw. Pracowników Umysłowych na wojew. poznańskie i pomorskie, przeciwko redukcji uposażeń.

Po zagajeniu przez prezesa Okręgowej p. Tadeusza Piotrowskiego, wygłosił referat delegat Rady Głównej z Warszawy, p. Gacki, który w swym przemówieniu dowodził dysproporcji uposażeń dyrektorów i reszty personelu instytucyj takich, jak banki cukrownicze, cukrownie, huty, kopalnie itd. Dalej wskazał, że kwestja redukcji nie była kwestją życiową a tylko egoizmem i wykazał na podstawie danych statystycznych Izb Przem. - Handlowych, że obniżenie uposażeń przyczynia się do dalszego pogłębienia kryzysu gospodarczego, wskutek obniżki konsumcji.

Jedyną obroną przeciwko redukcjom jest przeciwstawianie się obniżce pensyj w tych wszystkich instytucjach, w których ona nie została przeprowadzona, chociażby nawet przy pomocy strajku. W dyskusji zabierali głos przedstawiciele pracowników umysłowych, pracowników kupieckich i urzędników państwowych, przyczem ostatni wykazał, że obniżka pensyj ze strony państwa tkwi w nadmiernie rozdętym budżecie, który starał się w zarodku hamować t. zw. stronnictwa opozycyjne.

Po przemówieniu przewodniczącego, który wskazywał na konieczność zorganizowania się pracowników umysłowych, których dotąd w Polsce zorganizowała się znikoma tylko ilość, uchwalono następującą rezolucję:

Pracownicy umysłowi, zebrani w liczbie 700, na wielkim wiecu protestacyjnym Rady Okręgowej Centralnej Organizacji Zw. Zaw. Pracowników Umysłowych w Poznaniu na sali Domu Rzemieślniczego w dniu 16 czerwca r. b., stwierdzają:

„że obecne uposażenia pracowników umysłowych są bez porównania niższe, aniżeli przedwojenne, jak również, że od czasu ostatniej stabilizacji waluty polskiej, nie zostały one przystosowane do dawniejszej siły nabywczej złota i obecnie nie stanowią w większości pracowników nawet minimum egzystencji;

„że ceny artykułów pierwszej potrzeby po przejściowej tendencji niżkowej, niestety, znowu wznoszą;

„że rząd nie dotrzymał obietnic przeciwdziałania niżce płac, a wręcz przeciwnie sam obniżył płace, dając tamsamem zachętę pracodawcom prywatnym;

„że pracownicy umysłowi ziem zachodnich są ponadto obciążeni 3 proc. podatkiem komunalnym, nie pobieranym w innych dzielnicach;

„że redukcja powoduje dalsze zmniejszenie konsumcji i tamsamem pogłębia obecny kryzys gospodarczy.

Zważywszy powyższe, zebrani wyrażają kategorię protest przeciwko redukcji plac pracowników umysłowych i wysuwają pod adresem rządu, jak i pracodawców żądanie cofnięcia uskutecznionych już niżek.

Jednocześnie zebrani zwracają się do Rady Okręgowej Centr. Org. Zw. Prac. Umysł., w Poznaniu jako reprezentantki ruchu zawodowego ziem zach. o poczynienie energicznych kroków przeciwko obniżaniu plac”. (in)

Ameryka w opresji

Amerykanie zwiędają Paryż. Mniej ich, niż zwykle. Spokojniejsi są, niż zwykle. Nie wyrzucają już pieniędzy za okno. Jeden z nich, szerszy i bardziej wyłany, mówi:

— Sytuacja nasza jest tragiczna, gorsza, niż się to komu wydaje. Kryjemy się z tem nietylko przed światem, ale i przed sobą. Odbyłem teraz podróż przez Atlantyk na jednym z największych parowców oceanicznych. W drodze coś się zepsuło w maszynierji i olbrzymi statek musiał się zatrzymać na dwie godziny na pełnym oceanie, aby uskutecznić naprawę. Naprawę uskuteczniło — oczywiście własnymi siłami i środkami, nie uciekając się do wzywania pomocy. Plywający olbrzym posiada na swym pokładzie wszystko, co potrzebne być może do takich reparacji. Otóż — Ameryka jest dzisiaj w podobnej sytuacji. Coś się popsuło, czy złamało w jej maszynierji. Mechanicy nasi, najlepsi mechanicy świata, nie mogą sobie dać jeszcze rady z naprawą i gigantyczny okręt, płynący pod gwiazdździastą banderą posuwa się ledwo. Na pokładzie zaniepokojenie, musiano ograniczyć racje żywności dla wszystkich, dla tych z I klasy i dla tych międzypokojowych. Nikomu jednak nie przychodzi na myśl, aby dać sygnał S. O. S. Tu chodzi o nasz prestiż. Tu gra

rolę nasza duma, ambicja. Ale nikt nie wie, kiedy ruszymy nareszcie z miejsca pełną parą...

Sądę, że przykład te n dobrane maluje sytuację w Stanach Zjednoczonych ze jest wiernym jej odbiciem. Potwierdza ją zresztą fakty, obserwacje, poczynione przez powracających z Ameryki. Faktem jest np., że wielkie kompanie kolejowe grożą zawieszeniem spłat obligacyj w r. 1932, o ile nie otrzymają od rządu i kongresu zezwolenia na podwyższenie taryf przewozowych. Faktem jest, iż Mr. Farrell, prezes związku przemysłu metalurgicznego, stwierdza, że w sytuacji obecnej wypłacenie jakiegokolwiek dywidendy akcjonariuszom jest prawie niemożliwe.

Faktem jest, iż prezes „General Electric Company”, Mr. Gerard Swope, przyznaje się do 20 milionów bezrobotnych w Stanach, którzy szukają pracy i nie mogą jej znaleźć. Faktem jest, obok wielu innych jeszcze faktów, iż w Ameryce był nie jeden krach, lecz szereg następujących po sobie krachów: krach giełdowy, który pociągnął za sobą krach bankowy ten zaś — krach konsumcji, krach produkcji, krach przemysłowy. Nie kupuje się, bo brak pieniędzy, produkcja się kurczy, bo kurczy się sprzedaż, kurczy się praca, bo kurczy się produkcja. Wszystko chwytę się, wszystko rozlatuje. Wszystko domaga się gruntownej naprawy, odbudowy. Nadmiar optymizmu w Ameryce zrodził nadmiar zaufania.

W przeddzień krachu giełdowego w 1929 r. mówił prezes National City Banku M. Mitchell: — Amerykanie wierzą w siebie i w jutro; skupują papiery procentowe, akcje; akcje idą w górę, dają zyski; kupują zatem dalej akcje i wydają coraz więcej, interesy idą coraz lepiej. Nie widzę przyczyny, dla której maszyna ta miałaby stanąć...

I oto maszyna stanęła. Coś w niej pękło. Naprawa trwa i potrwa jeszcze długo. Stéphane Lauzanne, redaktor „Matina”.

Japończycy a biała rasa

Niema na świecie narodu kolorowego, którego bardziej od Japończyka zajmowałyby różnice między nim a białą rasą. Japończycy — rzecz można — analizują się bez przerwy przez mikroskop, celem pogłębienia szczegółów, jakie ich różnią od Europejczyków i Amerykanów. Codziennie niemal odnajdują w tej dziedzinie nader ciekawe spostrzeżenia.

Obecnie prof. Hayashi, z uniwersytetu w Kiu - ciu stwierdza, że istnieje znaczna różnica między słuchem Japończyka a ludźmi z Zachodu. Jeśli np. Japończyk zatrzyma się przed budynkiem teatralnym, usłyszy zawsze przez ściany wydobywające się z gmachu wysokie dźwięki muzyki, tak doskonałym jest jego wyciucie słuchowe. Natomiast słuch jego jest wyjątkowo odporny dla dźwięków niskich, basowych. Mały wzrost Japończyków nie jest wcale — zdaniem uczonego wschodu — wyłączną, wrodzoną właściwością rasy japońskiej i nie pochodzi również — jak twierdzą niektórzy — z pożywienia lub klimatu, lecz uzależniony jest przede wszystkim od pewnych obyczajów i zwyczajów, ogólnie przez Japończyków przyjętych. Japończyk, siadając na ziemi, zniekształca swe dolne kończyny, utrudniając w ten sposób normalny rozwój ciała. Również przysłówowe krótkowidztwo Japończyków nie jest wrodzonym kalectwem rasy; astrologzy wschodu twierdzą, że używanie okularów pociąga za sobą fantastyczną pisownia japońska. S. F.

Jasno i wesoło

Jakgdyby chcąc wywołać kontrast z obecnymi ciężkimi czasami, moda letnia jest w tym roku jasna i wesoła. W ciągu paru lat ostatnich przytłaczała nas praktyczna monotonia deseniowych jedwabi na czarnem tle. Nosiło się takie sukienki, kostjumiki, bolerka. Ciągłe to samo! Na ulicy widziało się wciąż bliźniacze sukienki w drobnych odmianach: raz cytrynowe groszki na czarnem tle, to znów zielone kwiateczki, albo białe kropki. Trzeba przyznać, że te sukienki były praktyczne, i dziś dobrze jest mieć taką w swej garderobie, zwłaszcza, jeśli się jedzie gdzieś w podróż, coś zwiędza i chce się być zawsze przyzwyczajone ubrana.

Ale dzisiejsza moda wymaga koniecznie jasnych sukienek. Białe sportowe, z szerokimi paskami, białe, lekkie w deseń, z etaminy, markizety czy jedwabiu, do tego białe panamy i — często — czarne rękawiczki. To ostatnie, bardzo zresztą modne, wygląda trochę pretensjonalnie, to też trzeba dobrze obmyśleć każdy szczegół ubrania, kładąc na siebie coś ekscentrycznego. Wszelkie ekscentryczności trzeba umieć nosić i mieć na to dość nonszalancji, w przeciwnym razie lepiej starać się nie wyróżniać.

W Polsce rewja mody są konkursy hipoplczne, podobnie, jak w Paryżu wyścigi w Longchamps. Piękna pogoda sprzyjała, zwłaszcza w pierwszej połowie konkursów. A w łożach i wokół toru jak bukiety różnobarwne jaśniały kolorowe suknie pań, poruszały się jasne kapelusze o wielkich rondach, przesuwały sportowe kostjumy o szerokich paskach — też jasne. Powiechność tegorocznych modnych materiałów, delikatność deseni i wesołe, ale dyskretne barwy i krój sukni, cały w kloszowych falbanach, upodobał się istotnie sylwetkę modnej kobiety do kwiatu z jego kielichem. Porównanie to bardzo banalne, tego roku jednak bardziej, niż kiedykolwiek uzasadnione.

Co do obuwia — to zamsz nie daje się wyprzeć z czołowego stanowiska. Do lekkich, powiewnych sukien nosi się jasne zamszowe pantofelki — najlepiej popielate lub jasno-brązowe. Kto niema przesadnych dążeń w kierunku podwyższania sobie wzrostu, niech nosi obuwie na szpilkowym obcasie; jest modniejsze i nie męczy nogi. Zaczynają również wracać do mody wyklete przez kilka lat płócienne pantofle, lekkie i wygodne, zupełnie podobne do zamszowych.

Jakie pończochy nosić do jasnych sukien? Należy przede wszystkim unikać cielistych, które dziś są w najgorszym guście, chyba, że odcieniem zupełnie pasują do sukni i są jedyną możliwością. W przeciwnym razie należy szukać jakiegoś odcienia popielatego, któryby się nadał. Do białych sukien pończochy można włożyć tak jasno cieliste, że prawie białe, unikając jednak tego przykrego jaskrawego cielistego koloru, przechodzącego w pomarańczowy, który dwa lata temu królował niepodzielnie. Do wszystkich ciemniejszych sukien i kostjumów dopuszczalne są pończochy tylko ciemno-popielate i brązowe. H. N.

Wielka ekspedycja polarna

W tych dniach udała się w drogę wielka hydrograficzna ekspedycja, prowadzona przez prof. Matuszewicza. Ekspedycja ta kontynuować będzie prace, rozpoczęte już przed kilkoma laty na wybrzeżach północnego Oceanu Lodowatego i Morza Białego. Wyprawa rozporządza trzema statkami, specjalnie dla tego celu zbudowanymi. W b. roku badacze przeprowadzą pomiary na półwyspie Kamińskim. Pomiary te mają wielkie znaczenie dla przemysłu, ponieważ w niedalekiej przyszłości w zatokach Morza Białego wybudowane mają być porty dla eksportu drzewa.

Badania krajów polarnych, prowadzone w ostatnim czasie tak gorączkowo przez władze sowieckie, świadczą o tem, że Sowiety dążą do wykorzystania olbrzymich terenów polarnych pod każdym względem.

Ostatni żaglowiec marynarki angielskiej

Ostatni żaglowiec marynarki angielskiej zawinął do Lubeki. Jest to szkuner, służący jako statek szkolny dla kadetów. Angielska flota wojenna posiada w „Maisy Graham” jedyny i ostatni egzemplarz żaglowca.

Jubileuszowy rok w Stanach Zjednoczonych

Rok 1932 będzie w Stanach Zjednoczonych nieprzerwanym ciągiem uroczystości i obchodów ku czci Jerzego Waszyngtona. 20 lutego 1932 przypada bowiem 200 rocznica urodzin wielkiego Amerykanina. Organizacja uroczystości i ustaleniem ich programu zajmuje się specjalna komisja, której przewodniczącym jest prezydent Hoover. Wszystkie Stany posiadają swych przedstawicieli w tej komisji. Obchody rozpoczną się dnia 20 lutego a trwać będą do 24 listopada.

Dom, w którym urodził się Waszyngton w Wakefield, będzie odrestaurowany na koszt państwa i ogłoszony jako pomnik narodowy. Od willi Waszyngtonu w Mount Vernon do Waszyngtonu będzie zbudowany wzdłuż brzegów Potomaku wielki bulwar, otaczający zaś Mount Vernon ogrody i parki zostaną przejęte przez państwo i otrzymają nazwę Parku Narodowego. Oprócz pomników i gmachów publicznych, które będą wzniesione w różnych stanach, projektowana jest olbrzymia akcja propagandystyczna przy pomocy wystaw artystycznych, filmów, radio, koncertów.

25-lecie firmy „Wuka”

W dniu 15 czerwca br. minęło 25 lat samodzielności p. Władysława Kurczewskiego w Poznaniu, właściciela ogólnie znanej ze swych wyrobów firmy „Wuka”. Kiedy przed 25 laty p. Kurczewski po długoletniej pracy w znanej powszechnie firmie cukierniczej A. Pfizner przy Starym Rynku otworzył przy ul. Wroclawskiej pod l. 9 własną cukiernię, przedsiębiorstwo to stało się — dzięki osobistemu zaletom właściciela oraz dobroci wyrobów — w mgnieniu oka znane. Lokal jego był znany miejscem schadzek wszystkich sfer społeczeństwa, a mianowicie koncentrowało się w nim życie młodzieży wszystkich stanów. W Poznaniu, a nawet na prowincji nie było nikogo, kto by nie znał lokalu „Kurcy”. — Wybudowany przednio na Wildzie fabrykę, p. Kurczewski w r. 1920 macierzyste swe przedsiębiorstwo sprzedał i oddał się wyłącznie fabrykacji keksów, firmując odtąd jako „Wuka” Pierwsza Poznańska Fabryka Keksów. Wyroby firmy „Wuka” znane są z pierwszorzędnej jakości i konkurować mogą z wszystkimi zagranicznymi tego rodzaju fabrykatami, czego dowodem kilkakrotne odznaczenia ich, nadzwyczajne poparcie firmy i ogólna opinia wyrażająca się jak najpochlebniej o dobroci wyrobów.

Poza obowiązkami zawodowymi p. Kurczewski nie zaskorupił się, i wszędzie — gdzie tego wymagała potrzeba i obowiązek obywatelski — był i jest na posterunku, udzielał się wszechstronnie i ofiar nigdy nie szczędził na terenie „Stelli”, b. Teatru Narodowego i wielu innych Towarzystw.

W dniu jubileuszu usamodzielnienia się p. Kurczewskiego, t. j. 15 bm., odprawił ks. Klauziński w kościele Farnym mszę św. na intencję dalszego pomyślnego rozwoju przedsiębiorstwa.

Panu Władysławowi Kurczewskiemu składamy z okazji jubileuszu serdeczne życzenia, niech przedsiębiorstwo jego nadal rozwija się i będzie chlubą przemysłu polskiego! (z)

W akcji ogólnej wezmą również żywy udział Amerykanie, przebywający zagranicą. Wszędzie, we Francji, w Anglii w Niemczech, w Polsce, utworzyły kolonie amerykańskie komitety im. Waszyngtona, które zajma się zorganizowaniem obchodów ku czci pierwszego prezydenta niepodległej republiki północno - amerykańskiej.

Zwycięska polska awjonetka typu R. W. D. 2, na której lotnicy z Aeroklubu Poznańskiego zdobyli trzecią nagrodę w Bukareszcie oraz pobili międzynarodowy rekord długodystansowy dla awjonek. Fotografia tuż po przylocie na lotnisko Aeroklubu w Ławicy. Zupelnie po prawej stoją: pilot por. Skrzypiński i nawigator red. Chrzastowski, zwycięska załoga awjonetki.

23-cia Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W pierwszym dniu ciągnięcia 2-giej klasy wygrane padły na numery następujące:

100.000 zł. na nr. 51138.
50.000 zł. na nr. 14364.
20.000 zł. na nr. 60108.

Po 2.000 zł. na nr. nr. 46096 197121 207968.
Po 1.000 zł. na nr. nr. 107460 188594 208605.

Po 500 zł. na nr. nr. 1713 81974 90300 163341 169114 192210 199822.

Po 400 zł. na nr. nr. 7840 8545 73796 74387 87804 113037 120682 138027 142790 143836 145330 154488 156734 165604 173484 195063 202471 207551.

Po 300 zł. na nr. nr. 13030 21648 24668 28852 32164 39873 42311 43162 54547 62197 67197 67049 74561 84983 100896 144256 144332 145915 157116 166235 179462 180553 184154 190306 196588 200649 206310.

Po 200 zł. na nr. nr. 1625 2462 4122 4383 5760 12858 14994 18763 19850 20608 21242 22733 28618 30539 32989 35155 35968 42505 44546 45290 48378 49709 55117 55967 56709 61041 66203 66515 69171 73100 74120 74948 76417 79066 79985 81037 82037 82128 82497 83861 87398 90269 97016 98225 98493 103365 104097 104438 105010 107948 108144 108550 112324 115700 116001 117207 119176 120268 120608 121088 124065 124477 125556 125644 127252 127599 129698 129831 134606 141343 144027 149777 151712 152131 155572 156790 161393 161915 164636 164733 165274 167237 167746 169608 171760 173187 174056 174727 178744 183997 184399 185366 186652 187739 189235 192496 194905 197781 199972 201719 202408 202556 203045 205117 207557.

Po 150 zł. wygrały numery następujące:

41 126 204 60 87 567 678 729 39 828 1040 420 558 627 45 717 26 877 2021 110 79 204 325 77 508 696 702 43 69 616 3105 249 69 72 326 38 72 457 522 83 664 743 54 819 952 89 4006 128 41 610 720 72 80 89 91 865 96 5086 238 98 308 424 529 797 853 6075 444 677 704 22 59 880 935 59 890 935 59 7075 166 287 92 500 21 695 727 77 809 8057 101 7 291 496 542 61 701 17 31 887 567 75 9103 224 36 304 53 410 67 507 89 600 740 817 966 90 96 10056 120 65 82 201 42 300 15 69 401 510 612 21 33 849 51 52 11028 62 245 457 978 12029 126 41 94 334 83 529 671 99 850 13046 100 19 70 293 398 503 37 609 37 62 705 52 58 860 14012 63 99 200 73 97 390 413 96 610 57 705 77 15239 75 97 371 488 90 542 636 81 84 755 73 931 16021 59 72 86 354 85 625 80 704 804 930 39 48 17056 76 340 415 55 557 95 601 7 717 81 88 840 87 18062 230 36 42 334 86 408 44 75 664 99 814 99 939 59 19018 91 149 74 220 52 303 98 412 520 48 55 652 704 8 804 72 921 39 20058 80 129 351 60 82 532 58 65 711 69 807 968 21034 75 114 77 239 51 56 88 517 674 825 39 41 43 942 22143 50 58 69 86 635 90 703 802 18 980 23098 128 34 38 219 481 88 542 609 26 37 767 87 829 97 940 24096 107 201 342 69 439 49 576 777 833 907.

25255 408 39 57 58 594 666 78 745 836 930 87 26467 509 41 617 736 938 82 27020 46 364 77 491 576 84 671 81 703 941 94 28118 279 307 28 61 134 78 596 650 29186 483 537 656 710 872 997 30004 137 238 39 310 419 532 619 702 56 63 819 68 31112 39 218 317 70 439 507 28 694 724 868 905 65 86 32243 51 492 624 40 73 770 837 33170 270 367 484 890 72 979 34037 329 48 84 85 504 33 87 91 637 89 777 35006 212 18 53 314 55 489 692 874 949 36009 28 138 44 228 392 555 66 83 621 55 82 777 894 37059 173 223 34 430 47 561 82 83 719 837 95 97 38088 161 74 85 229 66 97 331 451 56 522 646 906 19 48 39010 22 61 193 419 32 518 52 56 671 91 845 924 86 92 93 40026 32 250 253 402 587 660 99 703 864 81 89 942 56 41049 64 77 121 47 201 495 503 16 35 86 603 40 878 994 95 42135 295 337 67 400 8 574 86 677 743 48 87 991 97 43036 43 49 82 85 106 239 46 320 66 86 514 601 721 70 898 907 44038 168 688 89 718 924 45008 204 322 472 92 99 854 961 62 46055 99 156 209 314 680 904 47132 202 27 73 377 414 501 634 93 738 73 812 22 81 927 58 89 48119 251 347 423 40 43 65 777 84 822 49008 349 52 98 498 569 729 859 913 98.

50007 31 86 180 267 400 834 966 51102 218 376 465 502 25 32 615 90 727 51 881 985 52192 214 64 303 27 51 550 77 94 659 927 53027 392 402 21 83 545 608 744 925 54038 192 278 80 406 12 578 697 706 74 826 902 46 55042 62 103 6 203 4 560 75 649 58 72 727 885 959 96 56114 230 525 654 88 94 745 930 57086 166 304 80 436 570 696 97 726 900 58031 76 184 86 98 99 228 80 410 66 789 905 30 59075 79 124 366 596 625 69 89 706 38 814 60028 80 83 86 208 385 94 101 511 624 90 97 750 895 946 61063 181 325 60 62028 32 382 440 538 657 915 63011 230 329 549 772 824 951 64019 49 97 223 499 588 605 752 811 907 65096 374 407 51 72 535 717 53 59 818 930 42 66060 241 341 414 510 84 603 735 88 995 67054 73 114 34 85 231 78 89 430 65 66 569 88 659 701 59 72 823 48 54 923 68008 131 41 79 88 321 38 541 652 66 734 59 78 903 46 77 69078 416 535 619 895 906 69 70404 41 110 84 318 421 594 710 814 41 49 50 965 71000 205 358 541 62 64 80 91 821 86 72080 237 90 402 684 743 79 808 73002 4 103 6 8 57 244 69 315 89 426 42 573 601 26 962 74030 48 215 419 551 70 769 856.

75125 533 628 715 921 76094 356 431 768 853 905 15 63 77293 641 925 78129 305 667 83 27 893 79014 179 334 510 21 616 31 775 86 936 80013 106 11 44 227 309 22 42 537 58 814 35 913 81080 81 138 290 399 424 28 39 47 75 655 59 708 42 801 4 37 82036 83 105 38 54 98 264 76 308 492 519 68 79 785 828 49 903 52 83004/125 89 90 321 58 423 83 519 55 83 667 723 88 803 97 933 84016 137 228 91 462 513 18 26 50 672 927 87 85215 23 391 474 95 585 616 862 86038 122 76 290 433 58 61 624 866 957 87130 49 358 72 81 402 507 22 28 40 619 747 823 999 88038 96 228 332 87 566 630 757 824 987 89011 90 141 78 96 369 70 434 76 535 616 44 89 849 50 90037 132 243 76 353 471 84 526 629 33 39 927 79 919 29 50 91194 202 82 357 79 89 581 684 839 57 65 90 92036 66/106 77 359 492 530 46 750 821 38 915 11 93025 252 437 604 805 34 47 59 944 88 94054 104 55 258 85 424 28 53 528 752 901 27 50 95197

215 319 400 35 36 65 562 713 82 822 59 96009 72 152 733 76 837 114 53 85 297 372 416 503 649 764 900 958 98032 76 208 405 69 99 742 66 840 52 70 932 83 99053 225 36 352 75 92 408 86 569 82 625 71 719 51 86 842.

100026 56 186 209 70 317 34 56 420 53 517 41 690 788 813 14 52 911 88 101055 69 303 415 645 84 723 808 26 50 102002 190 347 441 504 8 63 692 746 825 103000 48 68 87 153 55 59 203 70 83 91 357 470 793 94 970 92 104192 213 29 33 56 361 66 83 408 26 508 617 717 866 88 105070 173 224 71 502 44 61 656 714 885 108041 58 222 81 331 47 462 603 85 717 844 949 59 107087 143 71 92 248 409 66 684 704 13 869 87 959 108075 149 248 377 445 46 576 600 742 823 46 908 38 109024 174 285 87 329 95 521 53 761 801 28 80 938 66 110071 149 82 89 215 378 90 557 66 623 815 68 72 923 44 92 111054 74 162 346 533 75 649 72 78 813 912 40 44 72 112023 30 157 92 206 63 328 610 89 744 838 90 113022 58 157 325 57 65 462 72 535 49 70 74 76 715 50 90 846 91 938 114069 82 165 282 84 93 355 92 604 48 875 92 924.

115049 55 390 534 36 799 946 116016 192 97 287 449 99 706 22 50 83 805 961 117144 376 509 59 72 625 88 731 927 118061 79 100 296 99 352 83 403 69 512 23 25 674 75 92 745 816 119017 35 99 100 326 408 582 609 50 68 91 872 96 120212 44 79 98 323 524 81 633 90 862 916 17 29 41 68 121005 111 12 86 233 78 96 345 92 469 72 545 744 84 918 29 43 78 122045 93 275 311 16 59 67 70 89 422 85 535 95 604 45 708 15 22 67 75 87 852 76 961 67 123288 96 317 61 64 74 466 522 99 603 07 41 74 717 78 816 907 09 63 124029 79 207 28 35 314 92 480 582 632 44 787 866 70 84 947 55 35 87.

124017 90 105 232 75 377 95 580 648 703 41 65 821 53 55 89 126058 268 378 629 803 15 25 941 47 64 127114 18 22 52 298 377 400 25 589 602 754 992 128026 247 81 305 423 659 74 991 129002 191 222 31 48 79 358 455 84 545 59 64 643 80 953 130201 355 86 424 516 655 97 758 95 924 33 58 94 131062 124 422 94 544 76 646 878 958 132056 187 282 313 489 604 58 64 88 863 907 133148 72 81 95 257 60 308 412 85 565 695 833 918 134176 247 59 84 347 76 82 457 635 87 751 70 80 918 21 135025 75 296 348 62 68 407 594 698 734 850 136264 87 333 42 55 409 21 38 86 99 578 709 42 49 834 80 97 913 137019 38 240 325 37 40 441 711 50 813 73 88 978 82 138032 165 82 222 308 532 98 615 26 706 888 139010 73 101 20 70 337 73 80 480 537 77 99 661 77 774 808 56 83 89 921 51 140013 21 279 333 431 501 6 10 67 88 610 31 70 779 829 79 89 976 141015 40 136 260 92 399 568 686 731 841 45 979 142006 11 13 28 45 227 79 390 501 727 95 832 60 901 45 68 93 143017 17 188 241 47 52 96 340 64 92423 58 90 529 32 642 734 35 978 97 144018 50 75 140 266 72 467 83 520 25 760 98 930 74 145013 330 40 540 55 91 612 72 85 749 82 93 852 987 146038 124 60 239 325 51 75 435 59 503 81 764 68 834 47 919 147001 83 117 239 58 348 86 90 514 624 36 734 63 74 925 148007 138 55 91 208 50 57 447 98 505 604 35 857 67 91 94 149019 141 362 505 624 30 712 933.

150062 63 194 232 53 348 433 53 557 98 614 44 59 710 812 23 41 56 88 906 08 99 151004 46 95 335 60 61 417 577 602 742 973 152000 62 103 215 91 373 485 93 736 78 853 68 926 32 76 153081 103 291 442 98 531 69 633 56 720 85 830 154036 133 60 399 530 763 74 867 920 49 78 155086 98 132 34 216 22 81 394 472 652 86 755 58 79 917 156021 25 402 34 73 538 74 673 77 86 732 36 920 92 157015 59 122 50 288 301 15 419 528 604 14 70 848 51 932 158105 45 67 328 414 16 22 55 621 706 85 845 920 65 78 81 94 159014 28 219 439 511 97 611 53 899 944 65 160031 47 77 217 82 411 92 96 592 600 885 952 85 161071 148 67 365 529 78 615 16 93 832 78 162015 243 386 569 631 733 873 903 163048 59 73 101 28 291 306 17 19 56 415 537 690 741 915 164048 266 339 558 673 810 42 94 98 917 165007 105 91 219 363 486 577 934 166028 110 16 68 238 54 331 489 543 48 710 65 847 85 927 31 167008 105 62 241 53 72 93 852 406 16 44 526 614 707 15 50 85 927 84 168003 11 114 285 397 433 75 504 38 615 22 710 41 46 63 73 831 74 928 34 40 169004 39 84 98 155 65 268 70 323 54 400 527 38 637 54 58 706 46 80 170010 31 167 275 351 62 67 556 95 604 719 59 74 92 942 53 61 90 171146 235 322 484 566 615 42 739 44 51 59 828 994 172098 157 96 268 303 53 458 88 532 61 86 621 33 788 970 173016 53 148 52 73 81 201 388 505 643 735 48 826 38 67 174082 121 86 99 203 07 311 29 41 439 63 607 80 705 846 965.

175129 282 327 62 500 60 97 627 702 810 36 73 176111 34 56 70 252 330 80 83 437 591 757 63 834 54 960 177023 86 251 88 305 67 520 55 635 751 62 868 78 79 178021 143 83 92 274 86 348 72 407 19 28 33 578 685 733 810 902 13 66 179005 94 160 316 80 408 514 22 747 54 180007 113 283 321 66 97 436 46 62 72 73 93 548 601 814 61 74 956 67 181061 200 79 359 425 66 528 34 46 695 77 832 951 84 182056 105 29 51 81 85 252 411 666 882 923 63 79 183034 156 97 200 62 315 28 88 544 535 677 98 736 67 805 74 910 21 37 85 97 184011 52 170 235 81 88 381 502 19 602 30 752 61 64 77 857 68 931 32 61 66 71 185240 441 72 517 52 98 616 36 61 710 76 856 901 02 60 67 186010 27 125 90 363 72 489 517 43 630 739 833 62 913 51 72 187011 74 133 41 47 60 357 466 91 501 07 650 709 45 808 952 60 188019 62 92 100 25 86 337 410 51 96 539 92 676 712 830 32 907 13 43 59 189015 29 35 55 114 18 32 64 311 43 422 60 533 47 89 720 811 12 190011 52 68 280 302 33 417 516 45 61 78 87 90 674 701 13 31 803 905 66 191061 92 300 550 87 912 71 152025 137 48 292 373 559 66 619 27 29 44 706 811 58 925 66 193071 127 54 63 79 222 34 96 376 89 95 508 652 923 194187 88 263 87 532 654 90 703 47 91 915 195007 56 63 121 87 213 318 86 94 442 46 685 705 876 953 99 196136 87 338 451 54 543 52 81 608 11 203 823 38 945 62 67 87 197003 43 103 363 416 31 519 24 82 86 714 70 79 87 99 837 62 919 198004 186 279 315 37 94 419 34 42 626 730 861 72 914 199043 47 69 131 40 218 38 43 51 89 306 46 400 15 28 82 602 38 723 830 50 61 822 77 80.

200011 21 95 122 62 270 93 326 73 421 26 51 79 547 59 668 89 701 57 809 926 201183 313 461 65 92 537 678 95 741 81 911 21 202090 165 270 77 371 87 504 90 614 81 90 726 62 66 910 66 93 203059 182 249 62 311 21 89 413 16 78 89 664 762 979 204046 73 186 94 204 300 548 732 93 863 205006 90 107 200 36 80 320 63 464 561 64 660 733 817 94 943 226002 22 114 230 94

Pociągi dodatkowe

Zjazdu Katolickiego w Zbąszyniu

zaprowadzone w dniach

W sobotę, dnia 20 czerwca 1931.

Dnia 15. bm., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Wiktorja Leerowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 18 czerwca 1931 r., o godz. 6 po poł., z kostnicy ul. Bydgoskiej 7, na stary cmentarz katedralny.

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu. zw 29 800-1

Przewielebnemu Duchowieństwu, Władzom Szkolnym, Czcigodnej Pani Dyrektorce i Gronu Profesorskiemu Gimnazjum p. w. Najśw. Serca Jezusa, Delegacji T. N. S. W., Znajomym, Przyjaciołom, Krewnym, byłym oraz obecnym Uczennicom za tak liczne dowody szczerego i serdecznego współczucia i oddanie ostatniej przysługi ukochanej naszej Zmarłej, ś. p.

Henryce Thomasównie

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

zw 29791

Rodzina.

Turew, Poznań, Gdańsk, Praga.

W pierwszą rocznicę śmierci, ś. p.

Konrada Korytowskiego

odbędzie się dnia 26 b. m.

nabożeństwo żałobne

w Rogowie o godzinie 10.

zw 29795

Żona z dziećmi.

Do zakładu naukowo-wychowawczego w Otorowie Siostry Urszulanki S. J. K.

przyjmują dziewczynki od lat 6-ciu do 15-tu.

Zakład otacza dzieci troskliwą opieką i daje możność dzieciom o słabszym zdrowiu pobierania nauk i przygotowania się do wyższych klas średnich zakładów naukowych w zdrowych, wiejskich warunkach. Opłata miesięczna na całem utrzymaniu z nauką 100 zł dla starszych dziewczynek, 75 zł dla młodszych.

Adres: Zakład Sióstr Urszulanek S. J. K. poczta Otorowo, powiat szamotulski, woj. poznańskie.

zw 29771

4 kl. Szkoła Przygotowawcza Żeńska

przy Zakładzie Dobroczynnym św. Elżbiety w Poznaniu

przyjmuje zgłoszenia na nowy rok szkolny do klasy I. codziennie od 11,30 do 12,30 w kancelarii przy ul. Łakowej 4b. zpw 29759

P. P.

Niniejszem donoszę uprzejmie, że z dniem 13 czerwca r. b. przeniosłem moją Fabrykę luster, szlifownię i głęciarnię szkła pod nazwą firmy

„Witraz”

z ul. Dominikańskiej 1, na ul. Wielkie Garbary 32.

Proszę uprzejmie o łaskawe dalsze poparcie mego przedsiębiorstwa, zgóry zareczając skora i rzetelną obsługę przy wykonaniu zleceń Szanownych Odbiorców.

zw 29790

Z wysokim szacunkiem

„Witraz”, W. Jagodziński.

PARCELE BUDOWLANE

bardzo korzystnie położone, kanalizacja, wodociągi już wybudowane, ulice będą jeszcze w tym roku wybrukowane, najtańsze parcele w obrębie miasta Poznania, z dogodną komunikacją autobusową z śródmieścia, tereny graniczą bezpośrednio z osiedlem magistrackim (Dom Własny i Praca) i znajdują się przy szosie warszawskiej. Sprzedaje i przyjmuje zgłoszenia właściciel

T. MAŁECKI, Droga Dębińska 11. Tel. 11-90

Pw 11 878-24.43

Zł 30000

mam do dyspozycji. Przystąpię jako współnik względnie kupię dobrze prosperujący interes, albo przyjmę pierwszorzędne przedstawicielstwo. Biuro w centrum posiadam. Tylko poważne zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 29 789.

Dnia 17 czerwca 1931 r., rozstał się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, teść, dziadek i pradziadek, ś. p.

Franciszek Stróżyna

przeżywszy lat 76.

Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła, odbędzie się w sobotę, 20 bm., o godz. 9,30, skąd po nabożeństwie żałobnym pogrzeb.

W smutku pogrążona

rodzina.

Lubasz, Poznań, Czarnków, Wagrowiec.

zw 29 798

Rok 1831 przyniósł światu pierwszą ZNIWIARKE WYNAŁAZKU Cyrusa Mac. Cormicka

Rok 1931 dał nam nowy udoskonalony typ żniwiarki - szczyt techniki.

Od 75 lat jesteśmy generalnymi przedstawicielami I. H. C.

Mamy stale na składzie:

MASZYNY ŻNIWNE Mc. CORMICKA oraz ORYGINALNE CZĘŚCI ZAPASOWE do kosiarzek i żniwiarek Mc. CORMICKA i DEERINGA.

Bronikowski, Grodzki i Wasilewski S. A., Poznań, Poczta 10.

zw 29 796

MEŻCZYŹNI! NOWE SIŁY zwraca jedynie Nr. 111

patent. aparat. Skuteczność gwarantowana — dozwolony przez władze adm.-lek. Na koszt bezpl. naukowej broszury załączyć 50 gr w zn. poczt.

„INWENTUS“ oddz. 8, Lwów, Jagiellońska 20.

Pw 11 579-72,55

Na wakacje

elegancka Pani zabiera sukienkę wypracowaną

w Salonie MÓD

PANI HANKI

Poznań, Gwarna 11.

Doskonale dobrany personel pod fachowym kierownictwem, gwarantuje pierwszorzędne wykonanie. — UWAGA: marszantka na miejscu wykonuje kapelusze, czapeczki i berety do kompletów.

Hw 91

Okucia do drzwi

Okucia do okien
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nitki
Drut do prasowania słomy
Siatki na płoty
Armatury garncarskie
Narzędzia rzemieślnicze
Kuchnie westfalskie
poleca korzystnie

Jan Deierling

skład żelaza

Poznań, Szkołna 3

Tel. 35-18 i 35-43

Pw 11 877-21 14

Rewizje ksiąg

handlowych i gospodarczych,

reklamacje podatków i sprawy sądowe załatwia rutynowo fachowiec. Udziela także lekcji buchalterji.

Oferty Kurjer pod zw 29 772

Iste .....synonim postępu
.....istotnie,
bajeczny!

Nigdy nie przypuszczałabym, że krajowe pudry są tak wspaniałe. W użyciu jedwabisty, nadaje twarzy cudowny wygląd pastelowy.

Iste POUFRE COMPRIMÉE

J. & S. Stempiewicz Poznań

Wkładka do puderniczki zł 2.- Złocona puderniczka zł 5.-
Puderniczka tekturowa zł 2.25

Pw 11 581-8. 17.40

NOWA KAWIARNIA ulica Wyspiańskiego 9, Łazarz

Najnowszy lokal obecnie rozszerzony.

Śniadania - Winiarnia - Boksy.

Gwarancja mile spędzonego wieczoru.

dw 8 924

SZACH 15

• perfumy • puder
• woda kwiatowa
• o długo-trwałym subtelnym zapachu

IZACH WARSZAWA

SAMOCHÓD

„Protos“ 10/30 po generalnym remoncie. nowe opony, korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia G. Kalmus, Leszno Wilkp., telefon 21. nw 11 635

Ubikacje fabryczne

nadające się na przedsiębiorstwo fabryczne wzgl. zakłady przemysłowe wielkość 300 mtr. kwadr. przy ulicy Nakielskiej 21 (obecnie fabryka skrzyń) do wydzierżawienia od 1-go lipca b. r. w całości lub częściowo. Pw 11 875-63.309

ZEFIRYN RZYMKOWSKI, Bydgoszcz Dr. Emila Warmińskiego 15, tel. 1793.

Sekretarz

miejski i podatkowy z długoletnią praktyką w admin. komun., kawaler, pracowity, sumienny, poszukuje posady w Magistracie wzgl. Wójtostwie. Łaskawe oferty do Kurjera pod zw 29 794.

Elegancki „FIAT”

75-konny, limuzyna, 6-osobowy, bardzo dobrze utrzymany, tania do nabycia. Nadaje się do celów reprezentacyjnych. Reflektantów uprasza się o zgłoszenie do Kurjera Poznańskiego pod zw 29695/6

Samodzielny ksiązkowy - kasjer

z kaucją-pożyczką 15000 zł (będą zainwestowane na nieruchomości) do fabryki wyrobów drzewnych w Poznaniu, może złożyć zgłoszenie do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,45 Pw 11 876-24.45

Maturzystka

szuka posady zaraz jako nauczycielka lub towarzyszka. Miejscowość obojętna. Leszczyńska, Zakopane, Chramcówki, willa Krzemień, zdw 99 664

Dziewczyna

uczniwa, z gotowaniem i dobrymi świadectwami, poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 174

IV. N. 1/31. c. OGŁOSZENIE. W sprawie upadłościowej nad majątkiem Edmunda Graffsteina w Głazewie, pow. Międzychód, wyznacza się w niżej podanym Sądzie, pokój 6, na dzień 13 lipca 1931 r., godz. 11 przed południem, termin: 1) celem badania ewtl. dodatkowo zgłoszonych pretensji, 2) celem uzupełnienia wzgl. wyboru nowego wydziału wierzycieli, 3) celem powzięcia uchwały, a) w sprawie utrzymania dłużnika oraz b) w sprawie ewtl. zniesienia postępowania z powodu braku masy. Z uwagi na ważność zapaść mających decyzji uprasza się o możliwie jaknajliczniejsze przybycie wierzycieli. Międzychód, dnia 9. czerwca 1931. Sąd Grodzki, nw 11 651

WALNE ZEBRANIE

Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w Poznaniu
pi. Wolności 18,

odbędzie się we wtorek, dnia 30 czerwca 1931 r., o godz. 4.30 po poł., w gmachu Towarzystwa z następującym porządkiem obrad:

1. Wybór przewodniczącego i sekretarza Walnego Zebrania.
2. Sprawozdanie zarządu z czynności Towarzystwa za rok 1930.
3. Sprawozdanie skarbnika za rok 1930 oraz komisji rewizyjnej.
4. Rozłosowanie dzieł sztuki między członków.
5. Wolne głosy.

W razie niezbrania się dostatecznej liczby członków, odbędzie się drugie walne zebranie z tym samym porządkiem obrad, bez względu na liczbę obecnych członków, o godz. 5 po poł.

Poznań, dnia 16 czerwca 1931.

Olgierd Książę Czartoryski
Prezes.

Dr. Nikodem Pajzderski
Sekretarz.

Wydzierżawienie polowania

obwodu łowieckiego Poznań-Winiary

w obszarze około 2000 mórg, wydzierżawia się na przeciąg 6 lat, w czwartek, dnia 25 czerwca r. b., o godz. 4-tej po poł., w lokalu p. Kotlińskiego. Warunki wydzierżawienia polowania są wyłożone w zarządzie Spółki łowieckiej.

Bajerlein,

przewodn. Spółki Łowieckiej.

zw 29 799

3. K. 8/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Śremie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu, zapisana w księdze gruntowej, Śrem tom I, wykaz L. 44, na imię kupca Władysława Trezczy i żony jego Józefy z Wieczorków, jako współwłaścicielki, na podstawie ogólnej wspólności majątkowej, zostanie w drodze egzekucji dnia 18 września 1931 r., o godz. 10-tej przed poł. wystawiona na przetarg w Sądzie Grodzkim w Śremie, pokój Nr. 4. Obszar nieruchomości wynosi 09 a, 60 m². Księga łańcuchowa L. 2, parcele 406/44, 407/44, 447/43, Nr. budynkowy 72, składa się z domu mieszkalnego z podwórzem z osobną drewnianą z ustępem i remizą i stajnią, Nr. budynkowy 73, składa się z domu mieszkalnego z podwórzem, z sali z sceną w podwórzu oraz przybudowę sali i szopy do węgla, Nr. 72, 73 księgi podatku domowego Nr. 312 matrykuły podatku gruntowego. Roczna wartość użytkowa 3484 mk., roczna kwota podatku domowego 132,90 mk. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze grutowej dnia 13 maja 1931 r. Śrem, dnia 9 maja 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 11 653

OBWIESZCZENIE. W tutejszym rejestrze spółdzielni liczbą 113, wpisano dnia 19 maja 1931, przy spółdzielni Poznańska Spółka Okowiana, Spółdzielnia dla zbytu okowity z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu, że przedmiotem przedsiębiorstwa jest również pośredniczenie odpowiednich kandydatów przy obsadzeniu stanowisk gorzelanych Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 6 lutego 1931 r. zmieniono § 2 statutu (przedmiot). Poznań, dnia 30 maja 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 11 311

5. R. H. A. 370. **OBWIESZCZENIE.** W naszym rejestrze handlowym Oddział A, nr. 370, wpisano dziś firmę: Franciszek Bąk, skład i pracownia obuwiarska, Rawicz, a jako właściciela tejże firmy Franciszka Bąka, mistrza obuwniczego w Rawiczu, Paderewskiego 182, Rawicz, dnia 15 czerwca 1931. **Sąd Grodzki.** nw 11 652

OBWIESZCZENIE. W tutejszym rejestrze spółdzielni Liczbą 189, wpisano dnia 19 maja 1931 przy spółdzielni: Towarzystwo Kredytowe dla Reemigrantów, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością Poznań, że udział wynosi odtąd 20 złotych. Uchwałą walnego zebrania z dnia 29 marca 1930, zmieniono § 3 (wysokość udziału), § 9 (skład rady nadzorczej), § 11 (zdolność rady nadzorczej do powzięcia uchwały). Poznań, dnia 30 maja 1931. **Sąd Grodzki.** nw 11 312

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W piątek, dnia 19 czerwca br. o godz. 11-tej przy ul. Wolności 2 (w podwórzu) odbędzie się sprzedaż za natchmiastową zapłatą:

maszyny do prasowania i fabrykacji kapeluszy, płyty żelaznej, 13 form do kapeluszy, kotła do pary, 2 maszyny do szycia, maszyny do pisania, 2 stolików, 5 puszek do kawy, samochodu osobowego i ciężarowego, magnetu, dętki i opon samochodowych, 2 biurek, bufetu, 2 kanap, lustra, zegara, leżanki, 2 krzesła, 200 mtr. materiału na płaszcze, stołów i regałów skladowych i belek na słupy i t.

Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą.

Poznań, dnia 16 czerwca 1931.

Magistrat XIII/4.

PRZETARG DOBROWOLNY

W piątek, dnia 19 czerwca 1931 r., o godz. 9.30, sprzedawcą będą w majątności Sędziny, pow. Szamotuły publiczne, najwięcej dającym, za natchmiastową zapłatą:

maszyny i narzędzia rolnicze wszelkiego rodzaju oraz żywy inwentarz.

Kurczewski, kom. sądowy, Szamotuły.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerna nr. 35-25

Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

1 SPRZEDAŻE

Pszczóły - Roje

wysła „Patoka”, Kupczyńce 6, poczta Denysów. zdw 99 312

Sypialnia

pierwszorządnie wykonane tanio sprzedaje Stolarnia, Górna Włda 94. zdw 99 979

Bartniecy!

Ule używane pojedyncze podwójne. Ogród Traugutta 32. zdw 35 097

Młyn Parowy

35 tonn przemiału żytni i pszenny z boczną koleją. 30 mórg roli, urządzenie najnowszej konstrukcji natychmiast na sprzedaż. Okolica rolnicza bardzo bogata. Oferty Kurjer Poznań. zdw 35 063

Gospodarstwo

65 ha, w tem rybołówstwo, laki, budynki murowane, inwentarz kompletny, pod Kaliszem sprzedam lub zamienię na dom Poznania. Kalisz, Wronia 3, Władysław Stefański. zdw 35 068

Pól

lub czwartej morgi ogrodu pod budowę przy szosie Luboń - Puszczykowo. Kurjer zdw 35 077

Sprzedam

wóz na 30 centnarów oraz rower męski zaraz. Marsz. Focha 211. Garaż Centralny. zdw 35 080

Parcele

sprzedam tanio Właściciel, Górczyńska 7. zdw 35 264

Kolonjalny

skład dobrze prosperujący, przy ul. Dąbrowskiego, nadający się na inne branże, korzystnie sprzedam. Adres Kurjer nw 11 642

Wyżły

dobrej tresury sprzedam Bańka, leśnik, Obrzycko, p. Szamouły. zdw 35 098

Torebki

od zł 1.25. W Cysz, Szkolna 11 Plac Wolności 5. Pw 11 559

Dom

Stary Rynek, dobrze rentujący sprzedam korzystnie. (Tel. 1571). Pw 11 816-23.104

Wilk

bardzo ostry tanio na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 35 471

Willa

szwarzedzu, morga ogrodu 25 000. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. Pw 11 559

Fisharmonje

korzystnie. Prymas, Langiewicza 2, Włda. zdw 35 485

2 akumulatory

radiowe, nowe sprzedam korzystnie oraz naprawiam i ładuję Pomczak, Fabryczna 35b. zdw 35 299,300

Teren

Brama Warszawska 7500 m² — sprzedam także częściowo. Oferty Kurjer Tw 1551

Meble

kuchenne po bajecznie taniej cenie sprzedaje Jan Koniecki, Piaszkowa 3 wytwórnia mebli kuchennych zdw 96 134

Wózek

dziecięcy, szafa do rzeczy, łóżko metalowe na sprzedaż Zagórze 13 m. 23. zdw 35 338

Wózek

dziecięcy tanio sprzedam Kamińska Zagórze 3. zdw 35 346

Willa

komfortowa 12 pokojowa, cena 120 000, wpłaty 60 000. Mały dom przy Poznaniu 15 000 Zgłoszenia Karalus, Umińskiego 9, mieszkanie 3 zdw 33 366

Parcele

budowlane przy Chociszewskiego i Krauthoffera korzystnie sprzedam blisko tramwaju. Właściciel, Górczyńska 30 zdw 35 377

Sprzedam gospodarstwo

30 morgów dobrej ziemi z młotem i żywym inwentarzem z pełnym łańcuchem. — Zgłoszenia Ernst Jahns, Nowa Wieś, Wyszowska, powiat Chodzież, poczta Sokółowo. zdw 35 392

Skład

kolonialno delikatesowy sprzedam tanio spieszenie. Jedyny na całej ulicy kompl. urządzenie w większym mieście pow. 3 pokojowe mieszkanie, towarem lub bez. Ezystencja zapewniona. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 395

Majątek

36 mórg półpieszno-buraczanej, reszta dobrej zdrowej żytniej, drenowanej ziemi, 4 km. od Trzemesznej położony. Budynki gospodarcze maszynowe, dom o 6 pokojach, piękny ogród. Inwentarz żywy bardzo dobry, bydło rasowe, martwy kompletny, przy 100.000 zł wpłaty do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 35 399

Majątek

2 000 mórg, budynki wspaniałe, inwentarz, nadkompletne, linja Poznań-Ostrów, cena 550 000, wpłaty 150 000 Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 35 428

Pianino

Carl Ecker, dobre, okazynie. — Półwiejska 22, p. prawo. zdw 35 454

Biały szpic

na sprzedaż. Kesy, Małeckiego 17. zdw 35 456

Sprzedam

400 butelek patentowych do piwa 30 skrzynek, rama rowerowa, waga decymalna 8 etr. Chwaliszewo 39, mieszkanie 2, rw 14 550

Urządzenie

składowe pierwszej klasy stoły, regaly i gablotki sprzedam. — Bittner, Dąbrowskiego 79, rw 14 558

Okazja

Cukiernia kawiarnia wytwórnia cukierków w powiatowym mieście Wlkp. jest zaraz wraz z nieruchomością z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 11 716

Parcele

piękne, Rataj, spieszenie sprzedam. Oferty Kurjer rw 14 527

Wypredaż

mebli z powodu likwidacji po bardzo zniżonych cenach Szpryncgacz, Wielka 13. Pw 11 539

Kamienice

we Wrzesni w centrum miasta, skład i 5 pokojowe mieszkanie wolne sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 510

Motor

benzynowy, 3 konny sprzedam okazynie. Grunwaldzka 13, mieszkanie 10, tel. 66-90. zdw 35 488

Przeszło 10 lat

można przechowywać owoce zaprawione w szklach zamkniętych. Takowe dostarcza każdemu wyjątkowo tanio tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdw 35 489

Serwisy

obiadowe nadeszły, nowe modele, i sprzedaje po cenach fabrycznych. „Serwis” W. Ziętek Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 11 881-24.30

Słoje

do konserw, najlepszy fabrykat z pokrywką od 75 gr Słoje do wazania 35 gr. Aparaty „Weeka” duże kompletne 19.50 szklanki 10 gr mieszczą do mleka 60 gr pojemca „Serwis” W. Ziętek, Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 11 880-24.32

Teren

pod budowę willi przed Solaczem 3 200 mtr. lub mniej sprzeda korzystnie Zgłoszenia do „Par”, pod nr. 24.34. Pw 11 879-24.34

Platforma

na 40 centnarów w dobrym stanie Poznańska 18. zdw 35 492

Laboratorium

dentystyczne kompletne urządzenie wraz z mieszkaniem w centrum miasta zaraz korzystnie do nabycia Oferty Kurjer zdw 35 496

Samochód

ciężarowy (Fiat) 3 tonowy na pełnych oponach — korzystnie sprzedam lub zamienię na osobowy. Oferty Kurjer zdw 35 498

Doberman

wspaniały okaz wierny towarzysz tanio do nabycia Wiadomość: Łęczycza, gospodarstwo 22. zdw 35 500

Fiat 501

otwarty, gotowy do jazdy, korzystnie na sprzedaż. Warsztat Samochodowy Gawiss, Poznań, Bukowska 9, telefon 75 33. zdw 35 507

Skład

samochołów, motocykli i przyborów samochodowych jeden z największych sprzedam za wartość towarów około 35 tysięcy lub zamienię na hipoteke, parcele, dom ewentualnie dopłace. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 548

Motocykl

„Raleigh” całkiem nowy okazynie na sprzedaż. „Autopol” Poznań, Dąbrowskiego 12. zdw 35 547

Samochód

marki Steyer, landaulet 6 osobowy w bardzo dobrym stanie okazynie za zł 3 200 na sprzedaż. „Autopol”. Poznań, ul. Dąbrowskiej. Oferty Kurjer zdw 35 545

Garnitur

koszykowy, dywan kokosowy sprzedam tanio Sobolewski, Młynska 1. zdw 35 540

Skład

nabiału w rynku z powodu wyjazdu sprzedam Oferty Kurjer zdw 35 528

Zakład

fryzjerski w Poznaniu z powodu choroby spieszenie sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 35 527

Sypialnia

dębowa jasna korzystnie do sprzedania. Grunwaldzka 33, mieszkanie 8. Pw 11 870-35.281

Gospodarstwo

105 mórg pszennej ziemi 12 laki, dom 4 pokoje kuchnia, budynki murowane, pełnym łańcuchem, żywym, martwym inwentarzem, sprzedam. Cena 36 000 zł. wpłaty 14 000 zł, reszta 22 000 zł. pozostają na 28 lat, roczna odplata 800 zł, od Śremu 6 km. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 35 433

Wilk

3 roczny, tresowany ładny okaz tanio sprzedam Rynek Łazarski, skład kapeluszy damskich. zdw 35 416

Samochód Ford

gotów do jazdy, otwarty 1500 zł na sprzedaż. Olszewski, Gen. Kosińskiego 17. zdw 35 418

Zamienie

dom, 3 pokoje, kuchnia, stajnia, ogród, blisko Poznania na skład kolonialny względnie inny z towarem w Poznaniu lub prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 442

Mul torfowy

prima do wypełniania sufitów, ścian izolacyjnych i t. p. odca, korzystnie boisko Sokola, Droga Debińska, tel. 58-68. zdw 35 443

Kolonjalka

mieszkanie magiel, towar tanio. Adres Kurjer zdw 35 509

Kufer

(Rohrkoffer) większy, 65 zł. — Adres Kurjer zdw 35 487

5 KUPNA

Kupię

żelazne schody, proste lub kręcone ca 3 m, długie i 80 cm. szerokie Zgłoszenia Kurjer zdw 99 686

Polowania

poszukuje Oficerski Klub Łowiecki jako instytucja racjonalnej hodowli i myślistwa. Reflektujemy na obszar 2-4 tys. mórg polowań polnych i wodnych pod Poznaniem, Poznań, Mazowiecka 57, pułkownik Szulc. zdw 99 274

Mała Tatrę

używana kupię Dokładne oferty proszę Kościan, skrzynka pocztowa 1213. zdw 35 303

Potrzebna

zaraz w bliskości Poznania na cele katolickiej instytucji społecznej posiadłość (resztówka) 30-100 mórg z obszerniejszym budynkiem mieszkalnym lub dom z ogrodem na przedmieściu Poznania, Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer pod zdw 35 341

Kupię

młynek do mielenia owoców z wałkami kamiennymi oraz tłocznie owocowa. Fimmel, Nowy Tomysl, Wlkp. zdw 35 391

Zaraz kupię samochód

w dobrym stanie od 5-7 osob. za gotówkę. Oferty z podaniem marki do Kurjera Poznańskiego pod zdw 35 396

Śmietnik

żelbetonowy nieuszkodzony kupię. Oferty Kurjer zdw 35 402

Kupię

dom w Poznaniu Wpłace 30 tysięcy od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 405

Domek

z 2-6 morgami blisko Poznania kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 460

Salonik

w dobrym stanie kupię Zgłoszenia do dn a 22 bm. Wieńskie Garbary 46, I piętro, Matysiak, zdw 35 504

Poszukuję

małej ubikacji nadającej się na ślusarnię, najlepiej śródmieście, zaraz. Oferty Kurjer rw 14 549

Puszczycówko

kupię mniejsze parcele. Oferty proszę wraz podaniem rozmiaru, ceny, warunków płatności do Kurjera rw 14 559

Maszynę

do prasowania kolnierzów używaną kupię. Wojciechowska, Grudziądz, ul. Marszałka Focha 1a. zdw 35 479

5 000
I. hipotekę (Kościelnia), zabez-
pieczenie 43 000. Oferty Kurjer
zdw 35 404

25 000 zł
na pewną hipotekę kamienicy
Poznań wypożyczyć podług dola-
ra. Kurjer zdw 35 499

Współniczkę
1 000 gotówki przyjmie kolonjalka
Oferty Kurjer zdw 35 363

8 DO WYNAJĘCIA

2
mieszkania po 2 pokoje i kuchnia
garaż. Zgłoszenia Wierzbiciele 23,
mieszkanie 4. zdw 35 111

2 pokoje
z kuchnią wydzierżawia za udzie-
lenie pożyczki 1-2 tys. zł. Oferty
Kurjer zdw 35 353

Mieszkanie
dwupokojowe Górczyn wynajme
Dziennik, Wierzbiciele 3.
zdw 35 361

Mieszkanie
3-pokojowe z meblami oddam,
dzierżawa miesięczna 60 zł.
Adres Kurjer zdw 35 385

5 pokojowe
mieszkanie przy parku Wilsona
za dzierżawę roczną od gospodar-
za. Zgłoszenia Kurjer
zdw 35 461

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia z nowymi me-
blami, cena 3 500 zł na sprzedaż
w śródmieściu. Oferty Kurjer
zdw 35 467

Mieszkanie
trypokojowe solacz, czynsz na-
przód. Zgłoszenia Kurjer
zdw 35 470

Dwa
pokoje kuchnia, czynsz 2 lata
z góry od właściciela. Łukasze-
wicz 28. zdw 35 475

Mieszkanie
5 pokojowe, słoneczne, wygodne,
rynek Jeżycki odstąpię. Oferty
Kurjer zdw 35 482

2
pokoje słoneczne, kuchnia, ogród-
ek, światło elektryczne, całkiem
odnowione, telefon, wolne od za-
raz, właściciel. Adres Kurjer
zdw 35 483

Pokój
kuchnia, objęcie 250 zł spiesznie
wynajmie „Pawilon”. Marszałka
Pocha 15. zdw 35 448/9

Pokój
kuchnia, 400, dzierżawa naprzód.
Agencja Kurjera, Przecznicza 1 a.
zdw 35 539

Pokój
na Łazarzu od gospodarza zaraz.
Oferty Kurjer zdw 35 534

2 pokoje
kuchnia za czynszem z góry odda
Murkowski Długa 3. zdw 35 532

2 pokoje
duże bez mebli, używaniem kuch-
ni, łazienki, osobie kulturalnej
względnie małżeństwu. Grun-
waldzka 33 mieszkanie 8.
Pw 11 899-55 282

Garaże
do wynajęcia. „Elabor”. Gasto-
rowskich 6. Pw 11 870-55 281

Mieszkanie
8 pokoi w śródmieściu tanio od-
dam. Oferty Kurjer zdw 35 439

Dwupokojowe
kuchnia 1 000, Jeżyce. Adres Ku-
rjer zdw 35 508

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
3-4 pokoi w centrum, dzierżawa
z góry wprost od gospodarza. —
Oferty Kurjer zdw 99 176

Poszukuję
pokoiu kuchni za dzierżawę rocz-
ną bez pośrednika. Kurjer
zdw 35 317

Małżeństwo
bezdzielnego szuka jednopokojowe-
go mieszkania od gospodarza, da
z góry 500 miesięcznie 25. naj-
chętniej przyjmie portierstwo.
Oferty Kurjer zdw 35 323

2-3
pokoi kuchnia komfort, poszu-
kuje młody emeryt, czynsz z góry.
Oferty Kurjer rw 14 555

Pokoju
próżnego od gospodarza za mie-
sięczną dzierżawę poszukuje. —
Oferta Kurjer zdw 35 645

10 ZAMIANA
MIESZKANIA

Mieszkanie
3-pokojowe z przynależnościami
zamieniam na 3 lub 2 pokoje moż-
liwie w śródmieściu. Adres
wskazuje Kurjer zdw 35 334

Pokój
kuchnie stróżostwem zamieniam na
pokój kuchnie bez stróżostwa,
najchętniej I lub II piętro. Oferty
Kurjer zdw 35 339

Dwa
pokoje na pokój z kuchnią z elek-
trycznością, Patrona Jackowskiego
13, Nowicka. zdw 33 373

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
(wspólny) panienci, Ignac, św.
Marcin 27. zdw 99 849

Pokoje
jeden małżeństwu, jeden panu.
Wielkie Garbary 38. Szrankie-
wicz. zdw 35 988

Skromnie
umeblowany pokój, słoneczny
przy samotnej pani z całem u-
trzymaniem ewentl. dla dwóch
osób od 1. 7. Wodna 5, II. ptr.
m. 2. zdw 35 283

Dwom
panom wspólny z utrzymaniem.
Małe Garbary 8, m. 18.
zdw 35 139

Małżeństwu
pokój używalności kuchni, ła-
zienki zaraz. Małe Garbary 8,
m. 18. zdw 35 140

Podgórna
12b, III., prawo, pokój ładny b.
dobrem utrzymaniem 150 od 1. 7.
zdw 35 271

Półwiejska 30
mieszkanie siedzącego dla 1-2 in-
teligentnych osób z 1 lipca, fron-
towy elektryczność, łazienka, nie-
krepujący, tanio. zdw 35 194

Centrum
Poznań dwa pokoje umeblowa-
ne, łączne, sypialni i mieszkalni
spokojne, jasne, słoneczne, z wi-
dkiem na zieleń, z obsługą, elek-
trycznością, używalnością łazien-
ki, zaraz do wynajęcia Ul. Cieszk-
owskiego 1, mieszkanie 5
zdw 97 896

Pokój
Niegolewskich 16, m. 7. zdw 35 308

3
duże, słoneczne pokoje, łazienka,
przedpokój, kuchnia, centralne
ogrzewanie etażowe, parkiet do
wynajęcia za dzierżawę miesięcz-
ną. Wiadomość: Warszawska 131
I. p. zdw 35 235

Słoneczny
elektryczność, Bukowska 41, m. 3
zdw 35 171

Pokój
pani. Słowackiego 34, I. lewo,
także krótszy czas. zdw 35 288

Próżne
lub umeblowane 2 pokoje z klatki
kuchnia gazowa (łazienka, for-
tepian), Matejki 51, m. 7.
zdw 35 289

Przyjmę
panią na wspólne mieszkanie. —
Sitek, Gen. Umieńskiego 12
zdw 35 320

Pokój
umeblowany od pierwszego do
wynajęcia małżeństwu, panom,
paniom, Patrona Jackowskiego 19
Michalak. zdw 35 327

Pokój
słoneczny ładnie umeblowany —
światło elektryczne do wynaję-
cia. Ul. Jasna 1, II. lewo.
zdw 35 337

Przyjmę
panienki szkolne z całem utrzy-
mianiem na stancje, opieka zap-
ewniona. Łazarz, Kanałowa 7,
parter. Pawelska. zdw 35 342

Słoneczny
elegancki, niekrepujący. Ogrodo-
wa 15 mieszkanie 7.
zdw 35 343

Młyńska
12 a, II. ptr. narożnik. Pokój
elegancki umeblowany, elektrycz-
ność poważnemu panu wynajme.
zdw 35 352

Pokoik
30 al. Chelmońskiego 2, parter.
zdw 35 356

Frontowy
lepszy słoneczny, elektryka spo-
kójny dom, za 40 złotych mie-
siecznie, Dolna Wilda 79, miesz-
kanie 9. zdw 35 365

Dwuosobowy
jednoosobowy. Wierzbiciele 40,
9. zdw 35 368

Pokój
duży 1. 7. Młyńska 9, I. prawo.
zdw 35 369

2
pokoje łączne 1. 7. Młyńska 9,
I. prawo. zdw 35 370

Pokój
czysty spokojny elektryczność 2
osobom. Jeżycka 1, m. 7.
zdw 35 372

2 wielkie
pokoje umeblowane w willi Ko-
nopnickiej 7, wynajme.
zdw 35 380

Pokój
niekrepujący dla osoby znacz-
nej, wolny, 40 zł. Żupańskiego 18,
Spychalska. zdw 35 384

Pokój
umeblowany, utrzymanie lub bez
wynajme. Waly Jana III, 12, m.
13. zdw 35 401

Pokoje
2 łączne, używalność kuchni. Ra-
tajska 29, III. lewo.
zdw 35 410

Klatki schodowej
pokój czysty, elegancki, panu za-
raz. Adres Kurjer zdw 35 419

Pokój
frontowy dobrze umeblowany za-
raz wynajme, elektryczność, ła-
zienka. Ratajska 27, II. Ci-
sowska. zdw 35 436

Pokój
umeblowany zaraz wynajme. —
Spokojna 1, III. lewo.
zdw 35 455

Pokój
używaniem kuchni wynajme. —
Wolnica 6, m. 5. rw 14 548

Pokój
wolny. Góralska, Dominikańska
7. rw 14 560

Solacz
sypialnia, mieszkalni, gazokuch-
nia, centralne, elektryczność, te-
lefon, bezdzietnym. Ślaska 2.
zdw 35 463

Pokój
z utrzymaniem, telefon. Rataj-
czaka 29, III. prawo.
zdw 35 464

2
łącznie sypialka i lepszy inteli-
gant panom lub małżeństwu. Łakowa
9, m. 4. zdw 35 465

Próżny
inteligentnej pani, panu. Wekaże
Kurjer zdw 35 458

Pokój
dwóm solidnym panom, panom
najchętniej urzędnikom. Skarbo-
wa 13, parter, prawo. zdw 35 472

2
ładne jedno i dwuosobowe poko-
je frontowe. Młyńska 12a, par-
ter, mieszkanie 6. zdw 35 476

Panom
wspólny, trzydziści. Wrocław-
ska 13, m. 11. zdw 35 490

Śródmieście
pokój umeblowany, elektrycz-
ność także pokojik panience. Wa-
ly Zygmunta Augusta 10a, mie-
szkanie 10. zdw 35 520

Pokój
Spokojna 23, IV., prawo.
zdw 35 523

Pokój
wynajme. 3 Maja 6, miesz. 12.
zdw 35 491

Pokój
frontowy 1-2 osobom 1. 7. Ko-
chanowskiego 5, m. 1. zdw 35 501

1 pokój
na biuro wielkość 4 1/2 x 6 m. na
parterze z wejściem wprost z
klatki schodowej oraz składnia i
garaż zaraz do wynajęcia. Ul.
Słowackiego 18. Pw 11 533-50.106

Pokoik
dla panienci, Wierzbiciele 31,
IV., front, prawo. zdw 35 541

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów
do wynajęcia. Plac Działowy 4,
parter, lewo. zdw 35 538

Pokój
telefon, Skarbova 7, miesz. 10.
zdw 35 526

Pokój
niekrepujący, elektryczność. —
Szevska 9, III. 10. zdw 35 435

Niekrepujący
klatki sypialnia gabinet panom.
Wysoka 4, I. prawo. zdw 35 437

Pokój
dobrze umeblowany zaraz wynaj-
me. Gwarna 8, III. lewo.
zdw 35 440

Pokoje
dla inteligentnych osób zaraz lub
1 lipca. Aleje Marcinkowskiego
1, m. 7, male wejście. zdw 35 418

Przyjmę
panienki na pokój, 12 zł miesięcz-
nie. Zgłoszenia portier, Pradzyń-
skiego 47. zdw 35 445

Pokój
wynajmie Józefowicz, Półwiejska
3, mieszkanie 13. zdw 35 451

Pokój
wynajmie Polna 1, III., lewo.
zdw 35 511

Pokój umeblowany
dla dwojga osób czysty, słonecz-
ny, wynajme. Wielkie Garbary
36, mieszkanie 22. zdw 35 563

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
się pokoju ewentualnie z używa-
niem telefonu na biuro w śród-
mieściu. Oferty Kurjer
zdpw 35 388

Pokoju
większego umeblowanego, okolica
Jeżyce—Most Teatralny od 1. 7.
rb. Oferty do Kurjera Poznań-
skiego Jeżyce jw 6 239

Urzędnik
żonaty, poszukuje pokoju używa-
niem kuchni 1 sierpnia. Oferty
Kurjer zdw 35 486

Pokój
z klatki schodowej. Wronecka
13, restauracja. zdw 35 518

Pokoju
osobnego, niedrogiego śród-
mieście szuka starsza pani. Oferty
Kurjer zdw 35 506

Urzędniczką
państwową poszukuje na stałe
pokoiu, płaci z góry. Zgłoszenia
z podaniem ceny i warunków do
Kurjera zdw 35 452

Skład
(sklep) św. Marcina lub przyle-
giej ulicy poszukuje. Zgłoszenia
Skrzynka pocztowa 54
Pw 11 820-23.105

Lokal
parter i piętro, 14 okien w pod-
wórzu Wielka, nadający się na
magazynu, biura, interesy hand-
lowe solidnej firmie wynajmie
zaraz administrator, Bukowska
43 mieszkanie 5. zdw 35 307

Lokal
na warsztat 25 m kw. w śród-
mieściu wydzierżawi gospodarz.
Zgłoszenia Kurjer zdw 35 027

Na
pracownie jasna, duża ubikacja
zaraz do wynajęcia. Sklep delika-
tesów, Górna Wilda 44.
zdw 35 290

Ubikacje
przemysłowe przy Mostowej 23
do wydzierżawienia. Globisz, ul.
Kwiatowa 4. zdw 35 386

Ubikacje
handlowo-przemysłowe w cen-
trum miasta na I. piętrze (świa-
tło elektryczne centralne ogrze-
wanie) — zaraz do wynajęcia
wprost od gospodarza. Oferty
Kurjer zdw 35 497

2 pokoi
na biura z telefonem w śród-
mieściu, parter I. piętro poszukuje.
Zgłoszenia z podaniem ceny Ku-
rjer zdw 35 535

14 DZIERŻAWY

Skład
nadający się na każde przedsię-
wzięcie wolny zaraz 4 pokoje,
kuchnia łazienka w Lesznie ul.
Kościańska od właściciela do wy-
dzierżawienia lub za gotówkę za-
raz na sprzedaż. A. Pankiewicz,
Grabów n/Proszna. zdpw 99 703

Rzeźnictwo
przedmieście Poznań, urządze-
nie. 27 mórg ziemi, objęcie 2 400
zł, włącznie rok dzierżawa, Rut-
kowski, Grobla 29. zdw 35 429

Skład
kolonialny, Wilda, 3 pokoje kuch-
nia, urządzeniem, towarem ob-
jęcie 6 500 zł, dzierżawa 120 zł.
Sowiński, Poznań, św. Marcina
22, tel. 18-97. zdw 35 484

Piekarnię
dobrze prosperującą wydzierżaw-
nie. Właściciel, Bydgoszcz, Orła
6. Pw 11 874-63.307

Skład
kolonialno - spożywczy 18 lat w
jednych rękach w ruchliwej uli-
cy z powodu choroby wydzierżaw-
nie (na własny rachunek) za
kaucja. Oferty do Kurjera
zdw 35 411

Skład duży
po firmie Schubert, Szewska 20
wynajmie-gospodarz zaraz.
zdpw 35 415

Dzierżawy
1600 mórg, okolica Leszna, obje-
cie 150 000; 800 mórg, okolica Sz-
amotyły, objęcie 55 000; 400 mórg,
okolica Szamotyły, objęcie 27 000.
Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29.
zdw 35 431

15 UZDROWISKA

Hel
Lidja pensjonat poleca czyste
słoneczne pokoje z widokiem na
morze, elektrycznym oświetle-
niem, kuchnia warszawska, z u-
trzymaniem do 10 zł lub bez.
dw 9352

Hrebenów
Pierwszorzędny pensjonat „Zele-
min” poleca słoneczne pokoje z
balkonami wolne od kurzu ulicz-
nego. Przepiękne widoki na szczyt-
y górskie i dolinę rzeki Oporu.
Doborowa kuchnia domowa. Cen-
y umiarkowane. nw 10 014

Krynica „Flora”
pensjonat M. Kiepurowej poleca
pokoje komfortowe, ciepła-wizna
bieżąca woda, kuchnia wyborna
na ładnie djetetyczna ceny
zniżone. Nr. telefonu 57. dw 3800

Zakopane
Pensjonat „Borek” Jagiellońska
pod zarządem właścicieli, grun-
townie odnowiony w słonecznym
ogrodzie, kuchnia wykwinna,
ceny umiarkowane czystość wz-
rowa. dw 3869

Zakopane
Pensjonat „Soplicowo” telefon
280. Położenie słoneczne wśród
parku. Kuchnia wykwinna Gara-
że, korty tenisowe. Czerwiec
od 12 złotych zdw 94 960

„Milwody” Zakład
przyrodolecznicy
leczy nerwy i choroby wewnętrzne,
ceny niskie. Poczta, stacja
kolejowa Oborniki Wlkp.
zdw 95 813

Letnisko
w obszernej willi na wzgórzu w
lesistej okolicy powiatu Czarn-
kowskiego. Stawy i lasy tuż o-
podal. Absolutny spokój. Pobyt z
utrzymaniem 4.50-6.— zł dzien-
nie. Brydźcy i szachyści specjal-
nie mile widziani. Poczta i tele-
fon w miejscu Zgłoszenia pi-
śmiennie pod adresem W. Pal-
szewski Gębice, powiat Czarn-
ków. zdw 35 315

Nad morzem
pomiedzy Kamienna Góra (Gdy-
nia) a Orłowem willa 8 pokoi
umeblowane i kuchnia, światło
elektryczne, wygody na sezon let-
ni do wydzierżawienia. Oferty
listy polecane. E. Godycka, W.
Redlowo, pow. Morski, p. Ko-
łbki - Orłowo. zdw 11 640

13 LOKALE

Lokale
500 m² parter i pierwsze piętro,
suterenu wydzierżawie razem lub
oddzielnie, najlepsze położenie,
Poznań, Zgłoszenia Kurjer
zdw 99 990

Letnisko Polskiego
Czerwonego Krzyża
w Puszczykowie
okolone zewsząd starodrzewiem
i świerkami, w miejscowości su-
chej i przepojonej żywicą wonią
nadające się znakomicie dla wy-
poczynku — poleca higienicznie
urządzone pokoje. Odżywienie
zdrowe Warunki przystępne —
Zgłoszenia Puszczykowo, telefon
9, lub biuro P. C. K., Plac Wol-
ności 17, telefon 41-09, zdpw 35 256

Wynajme
w Poznanskiem w lesistej piek-
nej okolicy nad jeziorem ładne
pokoje dla rodziny z lepszej sfery
komunikacja wygodna, ceny
przystępne. Zgłoszenia Kurjer
zdw 35 323

Bukowina
pod Zakopanem
Willa „Owsianka” poleca pokoje
z utrzymaniem od 6 zł.
zdw 35 345

Puszczykowie
lipiec bez utrzymania poszukuje.
Oferty Kurjer zdw 35 389

Letnisko
oddam pokoje na letnisko w uro-
czej okolicy nad wodą i lasem.
Brodniewicz, Obrzycko, powiat
Szamotyły. zdw 35 397

Pokoje
jeszcze do wynajęcia. Ceny zni-
żone. Zakład Sióstr. Zaniemyśl,
powiat Środa. rw 14 530

16 OSOBISTE

Skradzioną
książeczkę wojskowa unieważ-
niam. Wiktor Kordus,
zdw 35 301

Zgubiono
legitymacje nr 323 i 1205 ucze-
nie gimn. Królowej Jadwigi.
zdw 35 316

Wenta
gimnazjum Marcinkowskiego 7,
VI., poczta japońska Pania nr.
605 prosi pan nr. 136 o spotka-
nie. Kurjer zdw 35 152

Unieważniam
legitymacje szkolna Jerzy Thiel
Gimnazjum św. Marji Magdaleny.
zdw 35 373

Naprawiam
zorszy, białe damską, meską,
pościelowa. Zgłoszenia Kurjer
zdw 35 406

Pana
piątek ogród Apollo nieudale
spotkanie wtorek 16. VI. Plac
Nowomiejski u Beely. Proszę
o wiadomość pod „osobiste” lub
Kurjer zdw 35 422

zdw 99 475
Proszę odpowiedź pod rw 14 547

Modelki
wysokiej, szuka art. - malarz.
Kurjer zdw 35 505

Panią
wczoraj Warszawa ogród,
godz. 5 niebieski naszyjnik, czer-
wony pasek talia, czerwone bu-
dki prosi Amerykanin. Adres
Kurjer zdw 35 519

Zosia
Najmocniej przepraszam. Wróci-
łem zapóźno Proszę o wybacze-
nie i wiadomość pod zdw 35 524

21 ZGUBY

Zgubioną
książeczkę wojskowa P. K. U.
Poznań, unieważniam. Bolesław
Dębowski. zdw 35 248

Wysiadając
samochodu Wildeckim Rynku 16
czerwca, zgubiłem portmonetkę,
upraszam zwrot tylko kluczy Ra-
tajska 29, Preiss. zdw 35 311

22 ROZMAITE

Która
szlachetna osoba pomoże inteli-
gentnej pani. Oddam pokój ume-
blowany. Oferty Kurjer
zdw 35 136

Na wyjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe,
tenisówki, swetry, garsonki wy-
konuje, przerabia „Tricot” Szy-
mańskiego 10, przy świętokrzy-
skim, mieszkanie 12.
Pw 11 575-22.99

Największe rewelacjal
Prowadzenie księgowości w abo-
namentie począwszy od 1

Mistrz młynarski
dzielny fachowiec, posiada dobre świadectwa i referencje, poszukuje posady nadmłynarza względnie samodzielnego, przyjmie także młyn w dzierżawę lub na własny rachunek. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 35 065

Szofer
monter 15 lat praktyki poszukuje posady zaraz lub od 1. VII., znający język francuski, niemiecki i polski. Oferty do Kurjera Poznańskiego jw 6 234

Posady podróżującego
poszukuje dobrze prezentujący się młody, zawodu kupiec. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 35 070

Panienska
sfery niemieckiej, lepszego wykształcenia, kurs handlowy szuka posady zaraz jako księżkowskajerkka na wieś lub do składu. Kurjer zdw 35 304

Osoba
w krytycznym położeniu poszukuje posady, prania lub jakiegokolwiek innej posady. Oferty Kurjer zdw 35 305

Tłumaczka
z angielskiego na polskie poszukuje posady może być na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 35 298

Sierota
lat 22 szuka posady do dzieci i wszelkich prac domowych, ma własną pościel. Oferty Kurjer zdw 35 293

Księżkowskajerkka
maszynistka poszukuje posady, małe wynagrodzenie. Kurjer zdw 35 294

Pracznica
szuka prania, ucziwi i pracowni. Jadwiga Rogalska, Za Bramką 11. zdw 35 295

Panienska
poszukuje posady jako uczennica w prasowni i preżalni firan od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 350

Panna
do dwoje dzieci lub za pokojową poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 318

Dziewczyna
dobrze polecona, sumienna, poszukuje posady do starszych państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 35 330

Panna
inteligentna poszukuje posady do dzieci i lekkich prac. Oferty Kurjer zdw 35 331

Maszynistka
polsko - niemiecka, 6 lat praktyki szuka posady ewent. zastępstwa, godzinowe zajęcia. Oferty Kurjer zdw 35 335

Siedmioklasista
gimn. hum. znający język francuski, niemiecki i łaciński poszukuje na czas wakacji odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 35 336

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 340

Kucharka
restauracyjna z długoletnią praktyką przyjmie posadę w miejscu lub na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 35 344

Panienska
ucziwi i porządną rodzinę poszukuje posady jako uczennica fryzjerska od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 347

Pomocnik fryzjerski
sierota poszukuje jakiegokolwiek posady za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty z podaniem warunków uprasza do Kurjera pod zdw 35 394

Panienska
lat 20 poszukuje posady jako uczennica krawiecka od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 351

Dzielnia
ekspedjentka konfekcja meska, artykuły damskie i męskie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 34 958

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „W małej kawiarce”
- Aurora: „Harry Peel wśród 1000 niebezpieczeństw”
- Colosseum: „Romans nad Rio Grande”
- Corso: „Żelazna Maski”
- Edison: „Szkoła miłości”
- Metropolis: „Nozna eskapada i rewja p. t.: Ilcewicz contra Laskowski”
- Odeon: „Upiór w Operze”
- Renaissance: „Krolowie bez korony” i „Biały Kiel”
- Słońce: „Trzy siostry”
- Tęcza: „Całować to nie grzech”
- Wilsona: „Gdy kobiet się zapomni”

Lepsza
panna wykształcona do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 34 959

Praktykant
zbożowy z szkoła handlowa poszukuje posady od 1 lipca. Oferty Kurjer zdw 35 300

Panienska
inteligentna przyjmie posadę do dzieci kilka godzin dziennie. Oferty Kurjer zdw 35 364

Szukam
posady pokojowej lub do dzieci zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 374

Pielęgniarka
wykwalifikowana szuka posady do niemowlęcia od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 375

Panienska
ucziwi, sumienna, kochająca dzieci, znająca szycie, ładne czesanie, szuka miejsca. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 34 381

Bona
II. kl. inteligentna, przystojna przyjmie posadę, najchętniej na wsi lub letnisku za małym wynagrodzeniem. Rozumie robotki i cokolwiek szycia. Władysława Pl. Września, Fabryczna 32. zdw 35 393

Kreślacz
techniczny poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 34 236

Emeryt
lat 36, znający księżkowskość handlową przyjmie posadę księżkowską, inkasenta lub t. p. w jakiegokolwiek przedsiębiorstwie, szczególnie znajomość w ceramice, za skromnym wynagrodzeniem. Może być stanowisko dla samotnego. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 35 400

Sierota
szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 404

Ucziwi
dziewczyna szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 35 407

Posługi
na cały dzień lub pół poszukuje. Oferty Kurjer zdw 35 409

Gospodyni
w średnim wieku znająca dobre gotowanie, pieczenie ciast i zaprawianie konserw oraz chów drobiu z bardzo dobrym świadectwami poszukuje posady od 1. albo 15 lipca w majątku, w kasynie, ewentualnie na probostwo. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 420

Ogrodnik
lat 30, wolny od wojskowości, znający swój zawód gruntownie, poszukuje posady 1 lub 15 lipca. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 35 421

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady z gotowaniem zaraz lub 1 lipca, najchętniej do bezdzietnego państwa. Oferty Kurjer zdw 35 424

Służąca
ucziwi, pracowita szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 35 425

Panienska
umiejąca gotować, poszukuje miejsca zaraz lub od 1. Józefa Nowakówna, Szamotuły, ramek. zdw 35 459

Inteligentna
panna szuka posady do dzieci, zna szycie i haft. Łaskawe oferty do Kurjera rw 14 546

Dwie
dziewczyny z cokolwiek gotowaniem, szukają posady. Oferty Kurjer zdw 35 468

Zbożowiec książkowy
lat 25, dobry korespondent, zna języki polski, niemiecki, pisze na maszynie, 9 lat praktyki, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 469

Posługi
zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 473

Biuralistka
kaszjerka, pisząca na maszynie „Adler” poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 480

Dla
mojej służącej, skrzetnej, pracowitej, porządnej dziewczyny szukam posady. Górna Wilda 15, Dybalska. zdw 35 447

Panna
znająca gospodarstwo i księgowość rolniczą szuka odpowiedniej posady w majątku. Oferty Kurjer zdw 34 516

Krawcowa
sierota szuka posady do dzieci, poleca się także w dom. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 34 537

Angielka
z wyższym wykształceniem przyjmie posadę w majątku na czas wakacji. Oferty Kurjer zdw 35 536

Sierota
lat 38 szuka spania za sprzątanie w pobliżu Łazarza, Kolejowa 34, Łuczak. zdw 35 533

Szofer
kawaler, dobry mechanik z poleceniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 530

Szofer służący
strzelec, żonaty, lat 38 z bardzo dobrymi świadectwami i poleceniami poszukuje posady od 1 lipca lub 1 października 1931. Obowiązkiem bardzo poważnej posady jedna z lat w arcybiskupa. Oferty Kurjer zdw 35 529

Służąca
wiejska poszukuje posady z skromnym gotowaniem do wszystkiego od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 414

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem 1 lipca. Oferty Kurjer zdw 34 517

500 — 1 000
kauceji żoże za otrzymanie posady biurowej, inkasenta lub innej umysłowej poważnego przedsiębiorstwa, gdzie zależy na uczciwości. Jestem obojętny z księżkowskością, sprawami handlowymi oraz korespondencyjnymi. Referencje najlepsze. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 35 450

Służąca
spokojna i czysta, ucziwi poszukuje posady prania. Oferty proszę do Kurjera zdw 35 453

Służąca
z dobrymi świadectwami, z gotowaniem poszukuje posady od zaraz lub od 1. Oferty Kurjer zdw 35 512

Bufetowa
dobrze obojętna z obsługą zaraz szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 513

Kucharka
pierwszorzędna poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 273

Panienska
lat 24, poszukuje posady w branży cukierniczo - piekarskiej jako początkująca. Oferty Kurjer zdw 35 279

Mistrz piekarski
znający cukiernictwo, dobry piecownik poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 252

Dziewczyna
do wszystkiego lubiąca dzieci, poszukuje posady zaraz lub od 1 lipca 1931 r. Oferty Kurjer zdw 35 166

Dziewczyna
do wszystkiego z praniem, gotowaniem zaraz lub 1 lipca szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 168

Dziewczyna
ucziwi, czysta i chętna do wszelkiej pracy ze skromnym gotowaniem, przyjmie posadę od 1. Oferty Kurjer zdw 35 172

Osoba
samodzielną z dobrymi świadectwami, poszukuje posady jako gospodyni - kucharka, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 35 173

Szukam
portjerstwa w lepszym domu. Oferty Kurjer rw 14 540

Służąca
wiejska, w skromnym ucziwi, poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego do mniejszej rodziny lub posługi 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 247

Pokojowa
szuka posady na wyjazd lub w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 35 262

Ekspedjentka
z brzozy otuwia poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer rw 14 537

Czysta
sumienna pączka szuka prania. Oferty Kurjer zdw 35 266

Posługi
poszukuje dziewczyna. Oferty Kurjer zdw 35 226

Panienska
z szyciem, haftowaniem, dobrymi świadectwami poszukuje zaraz posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 237

Kucharka
starsza sumienna, samodzielną gotowaniem i zaprawianiem szuka posady zaraz lub od 1 lipca. Oferty Kurjer zdw 35 245

Stenotypistka
początkująca ze stenografii poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 280

Szukam
posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 35 125

Dziewczyna
z gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 225

Postługaczka
szuka posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 195

Służąca
z dobrem gotowaniem, praniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 207

Szukam
posługi z dobrą świadectwami. Oferty Kurjer zdw 35 220

Panna
poszukuje posady do dzieci zyciem. Oferty Kurjer zdw 35 222

Dziewczyna
ucziwi, pracowita z długoletnimi świadectwami poszukuje posady od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 35 224

Z kauceją
przyjmie stanowisko kasjerki względnie kierowniczki. Oferty Kurjer zdw 99 931

Kucharka
młodsza, dobrze polecona, poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia domu zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 35 134

Postługaczka
młoda, ucziwi wolna zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 145

Szukam
posługi przed południem (Łazarz). Oferty Kurjer zdw 99 896

Nauczycielka
za lekcje szkółki wsi latem. Poście restan. Grodzisk Wlkp dla nauczycielki. zdw 97 182

Panienska
z porządną rodziną pragnie wyuczyć się gotowania jako elewka. Zgłoszenia do Kurjera zdw 99 968

Dziewczyna
(sierota) poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 35 023

Osoba
w starszym wieku, inteligentna, sumienna, umiejąca gotować, piec, zaprawiać, prasować, poszukuje samodzielną posady. Oferty Kurjer zdw 35 180

Dziewczyna
poszukuje posady przed lub po południu. Oferty Kurjer zdw 35 202

Inteligentna
sympatyczna Niemka muzykalna (fortepian, skrzypce) szuka posady do dzieci. Łaskawe oferty agentura Kurjera, Leszno, Komieniusza 42. nw 11 633

Rekomendowana
bona poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 99 666

Kowal szofer
kawaler, zdolny i trzeźwy, skromnych wymagań, na mniejszy majątek potrzebny. Dwór Gałązki Małe, poczta Sobótka, pow. Plezew. zdw 3 921

Gastronom
fachowiec z kauceją poszukiwany celem objęcia kierowniczego stanowiska eleganckiej kawiarni w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 933

Szofer
dobry kierowca i mechanik zaraz potrzebny. Reflektuje tylko na człowieka, bezwzględnie ucziwego, trzeźwego, który był przez szereg lat w jednej posiadzie. Podać referencje i życiorys. Kurjer zdw 99 947

Majster
ślusarsko - maszynowy z gotówką około 6 tys. złotych jako wspólnik do bardzo dobrze prosperującego przedsiębiorstwa fabryki maszyn na Górnym Śląsku natychmiast poszukiwany. Zgłoszenia do Kurjera Pozna. zdw 35 062

Cheesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im. prof. Sekulowicza. — Warszawa, Żórawia 42. Kursy wycząją listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej stenografji nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynie, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Zadzajcie p. ospektów. nw 11 421

Stenotypistka
ze stenografji i znajomością niemieckiego ewentualnie francuskiego od zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 513

Dobrą
posadę dam za wypożyczenie mi do 1500 zł dobrze zagwarantowaną. Zgłaszać Kurjer zdw 35 314

Kucharka
z dobrem gotowaniem od 1. 7. potrzebna do Kasyna Podoficerskiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 292

Uczennice
do filet i haftu przyjmie. Rauszowa, Grobla 27. zdw 35 502

Podróżujący - inkasent
z kauceją gotówką 2-3 tys. zł od zaraz potrzebny w poważnym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 324

Przedsiębiorstwo
objazdowe poszukuje współnika oraz kasjerki, kauceją. Zgłoszenia: Gen. Prądyńskiego 55, mieszkanie 2, 10-11. zdw 35 326

Potrzebna
służąca do wszystkiego z samodzielną gotowaniem, czysta, dobrze polecona 9-10. 1-3. Półwiejska 24. m. 7. zdw 35 332

Uczennice
przyjmie krawcowa zaraz. Borkowska, Sienkiewicza 7. zdw 35 338

Bezrobotni
z gotówką od 10 do 20 zł mogą zarobić dziennie 10 do 15 zł bez żadnego ryzyka. Zgłoszenia: Patrona Jackowskiego 9, mieszkanie 15, od godz 19 do 20. zdw 35 355

Ekspedjenta
książkowni z kauceją od 5000 zł do hurtowni monopolowej poszukuje. Oferty Kurjer zdw 35 357

Służąca
skromna do wszystkiego (2 osoby ogródek) od 1. 7. Zgłoszenia: Maleckiego 25. m. 7. od 10-13. zdw 35 362

Fryzjerka
manicurzystka potrzebna od 1. 7. St. Szymański, Września, Sienkiewicza 1. zdw 35 376

Dziewczyna
do dziecka i lekkich prac domowych potrzebna. Szwajcarska 15a I. lewo. zdw 35 379

Dziewczyna
przychodnie do lekkich prac domowych potrzebne. Adres wskazać Kurjer zdw 35 382

Poszukuje
się zaraz biegły stenotypistki. — Zgłoszenia: „Stylograph” święty Marcin 62, II p. od 17-18. zdw 35 387

Krawcowa
dobrze polecona potrzebna na dłuższy czas w domu. Zgłoszenia: Graniczna 1 III, pietro, lewo. zdw 35 427

Prasowaczka
do sztywnej bielizny potrzebna. Strzelecka 8. IV. lewo. zdw 35 457

Pomocnik
fryzjerski z ondulacją potrzebny zaraz. Machowicz, Leszno, Komieniusza 13. nw 11 711

Panienska
ucziwi potrzebna od 1. 7. do kawiarni i cukierni jako ekspedjentka i do bufetu. Panienska mająca już pewną praktykę i własną pościel zechce się zgłosić z fotografią i odpisem świadectw pod adr. „Goplanka” Kruszwica, Rynek 1. dw 3 925

Biuralistka
siła młodsza, pisząca biegle polskim i niemieckim z podaniem pensji, życiorysem i odpisem świadectw do Kurjera zdw 35 481

4 panów
wymownych z dobrą prezencją i solidnych, powyżej lat 23, przyjmie Towarzystwo Akcyjne do wykwiwnej czynności zewnętrznej. Wysokie dochody i dobra egzystencja dla zdolnych zapewniona. Praca nie poboczna. Zgłoszenia z dokumentami przyjmujecie dnia 17 i 18 szef biura przy Pocztowej 31, mieszka. 4, wysoki parter, między godz. 9-1 i 3-6. Pw 11 872-24-29

Początkująca
biurowa żeńska z podaniem warunków potrzebna, znaczek na odpowiedź do Kurjera zdw 35 521

Uczeń
malarski może się zaraz zgłosić. Czartoria 9 Zgłoszenia od 1.30 do 9 rano. zdw 35 297

RABKA
Pensjonat „Łowiczanka” OTWARTY CAŁY ROK. nw 9372

Humor zagraniczny

— Najdroższa — dla ciebie, by się tobie podobać, stanę się poetą, muzykiem, malarzem... — A czy nie mógłbyś stać się milionerem?

Przedpłata na lipiec 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5,01 kwartalnie zł 15,03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9,00, w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych mia wyższą, przeszkód w wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci się niedostarczonych numerów lub odszkodowania. W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.